

KURJER POZNANSKI

wychodzi 2 x dziennie

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Tadeusz Kraszewski, gospodarczego i giełdowego Stanisław Czapiewski, za inne działy odpowiada Zdzisław Antoniewicz, wszyscy w Poznaniu.

Wydawnictwo: Drukarnia Polska Spółka Akcyjna
w Poznaniu, św. Marcin 70

Nr. 380

Wydanie P

Poznań, środa dnia 19 sierpnia 1936

Rok 31

Poznań, 18 sierpnia.

Chybiona naprawa pisowni

W kwietniu r. b. po piętnastu miesiącach pracy Komitet Ortograficzny Polskiej Akademii Umiejętności dokonał naprawy pisowni polskiej, a ministerstwo oświaty poleciło uchwały Komitetu szkołom do nauczania i stosowania. Bez względu na przypadki i przypadłości Komitetu, które go w ciągu jego pracy publicznie kompromitowały, ogół ludzi, którzy wagę tej sprawy właściwie oceniają, życzliwie oczekiwał ostatecznego prac komitetowych wyniku. Piszące sfery społeczeństwa dawno już odczuwają potrzebę naprawy wielu w pisowni polskiej przeżytków i okiełznania wielu w niej zbyt wielkiej dowolności. W tych właśnie sferach uchwały Komitetu miały grunt dla posłuchu bardzo podatny, co odczuwało się nawet w ujemnych, ale rzeczowych krytykach prasy, niezwykle żywo, jak na stosunki polskie, omawiającej poszczególne, w miarę pracy ogłaszane uchwały Komitetu.

Niestety, całość uchwał Komitetu obok wielu punktów słusznych, zawiera tyle jaskrawych uchybień względem logiki i takie sprzeczności z duchem języka polskiego, że przy najlepszych chęciach i najdalszych ustępstwach (dla zgody i dyscypliny społecznej) nie można Komitetowi posłuszeństwa udzielić. Posłuch w tym wypadku byłby równoznaczny ze wzmocnieniem zamętu w pisowni i z obniżeniem polskiej kultury pisarskiej. Komitet Ortograficzny nie dorósł do zadania, a to z powodu, że zlekceważył odpowiednie prądy, w języku polskim obecnie nurtujące, a oparł się wyłącznie na swojej wiedzy akademickiej, która sama przez się nie daje uprawnień do kierowania żywą mową ludzką.

Rozprawka dziennikarska nie jest, oczywiście, miejscem, nadającym się do ogólnej bodaj, ale dowodami popartej krytyki uchwał Komitetu. Zbyt obszerny to, zbyt szczegółowy dla dziennika temat naukowy. Dla uniknięcia jednak zarzutu gołosłowności przytoczę przykład, który sam jeden wystarczy do odrzucenia uchwał komitetowych, w podobnym stylu powyższych. Mianowicie:

W sprawie pisania liter *i* oraz *j* „po spółgłoskach” Komitet zaleca pisanie *joty* po *c*, *s*, *z*, gdy słyszymy *cj*, *sj*, *zj*, np.: *racja*, *pasja*, *Azja*, oraz pisanie *i*, gdy słyszymy *ć*, *ś*, *ź*, np.: *babcia*, *Basia*, *jezioro*. (Tu przytoczono kilka wyjątków.) Po innych zaś spółgłoskach Komitet zaleca pisanie *i* np.: *b* — *biały*, *subiekt*, *p* — *piasek*, *kopia*, *w* — *wiara*, *wiadukt*, *f* — *ofiara*, *parafia*, *m* — *ziemia*, *chemia*, *n* — *Mania*, *Dania* (kraj), *d* — *diabeł*, *t* — *portiera*, *r* — *kurier*, *l* — *Anglia*, *ż* — *ażio*, *dż* — *wiledziatura*, *g* — *giąc*, *legiony*, *k* — *kierat*, *kiosk*, *h* — *hiena*, *ch* — *Chios*. (Tu znowu kilku wyjątków i oboczności.)

Po wizycie francuskiego szefa sztabu generalnego

Pobyty gen. Gamelina w Krakowie i wyjazd do Paryża — Opinia pism zagranicznych

Kraków. (PAT). Gen. Gamelin wraz z otoczeniem zwiedził groby królewskie, katedrę wawelską, zamek królewski, gdzie oprowadzał go i wyjaśnień udzielał p. Pusławski.

Z kolei goście francuscy zwiedzili kościół na Skalce, Bibliotekę Jagiellońską, Muzeum Narodowe, kościół Marjański i wreszcie Sukiennice, gdzie gen. Gamelin wraz z oficerami obserwował żywy w tych godzinach ruch handlowy.

Po krótkim objeździe miasta szef sztabu głównego gen. Stachiewicz podejmował gen. Gamelina wraz z otoczeniem śniadaniem w „Grand-Hotelu”.

W dniu wczorajszym w godzinach popołudniowych gen. Gamelin udał się na Sowiniec. Następnie zwiedził saliny wielkie, gdzie był oprowadzany przez członków dyrekcji salin. Po powrocie do Krakowa zwiedził gen. Gamelin zbiory ks. Ksawerego Pusławskiego oraz złożył wizyty.

Wieczorem na dworcu kolejowym, ozdobionym flagami o barwach państwowych francuskich i polskich, ustawiała się kompania honorowa pułku podhalańskiego z poczem sztandarowym i orkiestrą. W sali recepcyjnej dworca kolejowego oczekiwał gen. Gamelina dowódca O. K. V gen. Narbutt-Luczyński w towarzystwie oficerów sztabu. Po przywitaniu się z dowódcą korpusu krakowskiego, gen. Gamelin przeszedł przed frontem kompanii honorowej, którą pozdrowił, a następnie przez dłuższą chwilę rozmawiał z szefem sztabu głównego gen. Stachiewiczem i obecną na dworcu kolejowym generalicją. O godz. 21,40 przy dźwiękach marsyljanki i owacjach zebranej na dworcu publiczności, gen. Gamelin opuścił Kraków.

Warszawa. (Tel. wł.). Warszawski korespondent „Manchester Guardian”, omawiając wyniki podróży gen. Gamelina do Polski, określił je na podstawie opinii francuskich kół dyplomatycznych w Warszawie jako częściowo zadowalające. Według jego informacji, gen. Gamelin postawił gen. Rydz-Śmigłemu szereg pytań, które będą musiały być rozpatrzone przez gabinet, i gen. Rydz-Śmigły odpowiedział, że w najbliższym miesiącu do Paryża. Od odpowiedzi tej zależać bę-

dzie w wysokim stopniu siła sojuszu polsko-francuskiego.

Na zapytanie, czy wyniki podróży gen. Gamelin będą owocniejsze, aniżeli wyniki podróży Bartoju i Lavalak korespondent odpowiada, że unikając optymizmu, koła poinformowane warszawskie są skłonne udzielić odpowiedzi twierdzącej. (w)

Paryż. (Tel. wł.) Dzisiejszy „Jour-

nal” zajmuje się w długim artykule podróżą szefa sztabu gen. Gamelina do Warszawy. Dziennik twierdzi, że najważniejszym zadaniem dla polityki francuskiej w chwili obecnej jest zasypanie grobli, jaka dzieli Warszawę od Pragi, i dodaje, że niewątpliwie przez wizytę gen. Gamelina znaczną część tej pracy dokonano.

Reformy w Japonii

Tokio. (PAT). Agencja Domei donosi:

Minister finansów konferował wczoraj z premierem Hirota o swoich naradach przedwstępnych z ministrami, z wyjątkiem ministrów wojny i marynarki, w sprawie urzeczywistnienia nowej polityki państwowej, w szczególności w dziedzinie reformy administracji. Premier i min. finansów postanowili przeznaczyć 150 mili. jenów na pierwsze zarządzenia nowej polityki. Zarządzenia te będą dotyczyć 1) stworzenia warunków dla wzmocnienia obrony państwa, a więc rozbudowy kolei, roz-

szerzenia przemysłu elektrotechnicznego, poparcia przemysłu lotniczego, 2) reformy systemu podatkowego, 3) rozwoju handlu zagranicznego, 4) oddłużenia rolników i rozwoju higieny ludności, 5) wreszcie zwiększenia okresu nauczania powszechnego z 6 do 8 lat. Szczegóły będą ustalone w projekcie budżetu na rok przyszły.

Tokio. (PAT). Ministerstwo marynarki zażądało od ministerstwa finansów 770 milionów jen kredytu na rok 1937. Budżet bieżący przynosi 550 milionów jen.

Walki w Palestynie trwają nadal

Zgromadzenie żydowskie przeciw polityce angielskiej

Jerozolima. (PAT). Wczoraj pociąg, idący z Jaffy, był silnie ostrzeliwany kolo stacji Tel Awiv, przyczem zabity został jeden Armeńczyk, a jeden żołnierz i 5 Arabów zostało rannych. Kolo Jenin w czasie utarczki wojska z oddziałami Arabów zginęły od zabłąkanych kul jedna Arabka i dziecko, które znalazły się w pobliżu. Podczas utarczki kolo Beisan zostało zabitych 6 Arabów. Kolo Tyberias wywiązała się strzelanina między wojskiem a grupą Arabów, przyczem zo-

stał zabity zatrudniony na robotach publicznych robotnik arabski, który przypadkowo przechodził kolo linii ognia. Na pogrzebie tego robotnika doszło do antyżydowskiej demonstracji, podczas której spalona została taksówka żydowska. W całym kraju dokonano licznych aresztowań za pogroźki i nielegalne noszenie broni.

Jerozolima. (PAT). Wczoraj odbyło się poufne zebranie z udziałem 70 członków zgromadzenia żydowskiego oraz wybitniejszych osobistości żydowskich w Palestynie w celu ustalenia linii postępowania Żydów wobec wyjątkowego kryzysu, jaki panuje w kraju. Przywódcy żydowscy wystąpili przeciwko polityce angielskiej, którą uważają za sprzeczną z zobowiązaniami, przyjętymi w stosunku do Żydów i za zbyt słabą w stosunku do Arabów. Mówcy oświadczyli, że przeciwstawiają się wszelkim zarządzaniom, zmierzającym do ograniczenia lub zawieszenia imigracji żydowskiej do Palestyny. Ojczyzna żydowska — mówili — musi istnieć ze względu na pożałowania godne położenie żydostwa w licznych krajach, w tej liczbie w Niemczech. Rezolucje, precyzujące stanowisko ludności żydowskiej, mają być powzięte w czasie późniejszym.

Jerozolima. (PAT). Dwie pielęgniarki żydowskie szpitala rządowego w Jerozolimie trafione zostały strzałami rewolwerowymi przez nieznanego sprawcę. Jedna z nich została zabita na miejscu, a druga odniosła ciężkie rany i zmarła również.

Na plaży, na południe od Jaffy, znaleziono zasztyletowanego Araba.

London. (Tel. wł.) Według doniesień z Jerozolimy sytuacja w Jaffie tak się zaostrzyła, że obecnie władze zezwalają jedynie na trzygodzinny ruch uliczny w ciągu doby. Po ulicach chodzić można wyłącznie w czasie od godz. 5 do 8 rano.

Feljeton kulturalny

„O rynku lwowskim i jego pięknie”

ukaze się w jutrzejszym wydaniu głównym

Proszę czytelników o uważne wniknięcie w to zalecenie Komitetu, a wtedy wspólnie dojdziemy do wniosku, że jest ono, po prostu mówiąc, skandalicznym nonsensem. Bo jakże to: „Gdy słyszymy *cj*, *sj*, *zj*” mamy pisać przy pomocy *joty* i słusznie, bo jest ona spółgłoską, a tu właśnie mamy dźwięki spółgłoskowe, jak oto: *rac-ja*, *pas-ja*, *Az-ja* i t. p., (które rozdzielał kreską dla zwrócenia uwagi na sposób naszego ich wymawiania). Lecz w takim razie dla jakiej rozsądnej przyczyny mamy pisać *para-fia*, gdy przecie słyszymy wyraźnie *para-fja*, dlaczego mamy pisać *che-mia*, gdy słyszymy *chem-ja*, i tak dalej? Dlaczego *zie-mia* pisać mamy tak samo jak *che-mia*, gdy wymawiamy każde z tych słów całkiem inaczej? Dlaczego jota ma być dobra po *c*, *s*, *z*, a zła po innych spółgłoskach, chociaż wymowa pozostaje ściśle ta sama?

Na wszystkie te pytania Komitet nie dał i nie da nigdy żadnej odpowiedzi, nie poda żadnej zasady, bo zasada taka ani w nauce, ani w życiu nie istnieje.

Widzimy stąd, że w tej poszczególniej sprawie jotowania Komitet, zamiast porządku, zaprowadzić chce w pisowni polskiej zamęt gorszy od dotychczasowej dowolności. Jak w tym punkcie uchwał, tak samo w wielu innych Komitet nagromadził mnóstwo zaleceń połowicznych, nieprzemyślanych, nieuzasadnionych, błędnych i wręcz fałszywych. A wobec tego ze strony szanujących się pisarzy polskich czynem obywatelskim będzie głośny protest przeciw fantastycznym uchwałom Komitetu, a następnie — wszczęcie publicznej dyskusji, celem znalezienia sposobów uporządkowania pisowni polskiej.

STANISŁAW PIENKOWSKI

Z wojny domowej w Hiszpanii

Ruch narodowy postępuje stale naprzód — Ciężka sytuacja w Madrycie — Walki pod San Sebastian, Malagą i na wyspie Majorce

Paryż. (Tel. wł.). Według doniesień z Lizbony, z portugalskiej miejscowości nadgranicznej Elvas komunikują o ukończeniu przez powstańców akcji oczyszczającej pomiędzy Badajoz a Meridą. Znalezione ukrytych 30 000 karabinów. Dalszy marsz wojsk powstańczych pod dowództwem płk. Castejona ma przebieg programowy.

Według doniesień z La Coruna kontynuuje gen. Barela, po zajęciu Antequery i Bobadilli, swój marsz w kierunku Madrytu. Wśród wojsk rządowych demoralizacja robi dalsze postępy. Codziennie zgłasza się do wojsk powstańczych wielu uciekinierów.

Jak donosi stacja radiowa w Sewilli, wiadomości rozpowszechniane przez rząd w Madrycie o zajęciu przez wojska rządowe portu Palma na wyspie Majorca, nie odpowiadają prawdzie. To doniesienie stacji sewilskiej potwierdza stacja radiowa z Palmy, która podała również krótki przebieg walki na wyspie. Zdobyto wiele broni i amunicji, dwa działa oraz znaleziono dokumenty sowieckie i francuskie. Na wyspie panuje obecnie zupełnie spokój.

Wojska rządowe nadpłynęły rano o godzinie 5 na trzech okrętach pod białymi flagami. Pod Puerto Cristo, mniej więcej na środku wschodniej strony Majorcy, usiłowała ona lądować. Wojska powstańcze otworzyły natychmiast ogień, od którego zginęło około 200 żołnierzy rządowych i komunistów. Powstańcy stracili 2 zabitych i kilku rannych.

Rabat. (PAT). Radjostacja powstańcza w Sewilli ogłosiła komunikat, w którym twierdzi, że wszystkie jednostki wojskowe, przybyłe z Afryki, są regularnymi oddziałami wojskowymi. Według tego komunikatu, ruch narodowy obejmuje obecnie: Galicję, Asturję, Leon, starą Kastylję, Aragonję z wyjątkiem kilku ośrodków oporu, Estramadurę, Andaluzję z wyjątkiem Malagi i części Jean.

Pierścień, otaczający Madryt, zaciesnia się z każdym dniem. Komunikat potwierdza następnie wiadomość, że oddział milicji z Barcelony usiłował wylądować na Majorce, lecz poniósł krwawą klęskę, mając 200 zabitych i 600 rannych.

RZĄD PRZYGOTOWUJE SIĘ DO OPUSZCZENIA STOLICY

Londyn. (PAT). Korespondent Reutera donosi z Hendaye, że, jak to wynika z opowiadań dziennikarzy, przybyłych z Madrytu, stolica nie może już dłużej stawiać oporu wojskom powstańczym. Rząd przygotowuje się do opuszczenia Madrytu i przeniesienia się do Walencji. Rozporządzenie o racjonowaniu żywności nie weszło jeszcze w życie, lecz w mieście nie można już nabyć mięsa, jarzyn, ryb i chleba. Ludność odczuwa bardzo dotkliwie brak tytoniu. Madryt żyje w ciągłej obawie ataków lotniczych. Cokolwiek nastąpi, należy się liczyć z dalszym oporem w poszczególnych ulicach i budynkach milicji ludowej, która jest doskonale uzbrojona i panicznie lęka się dostania w ręce powstańców.

WALKI POD SAN SEBASTIAN

Paryż. (PAT). Z Henday donoszą, że bombardowanie wybrzeża Hiszpanii przez okręt powstańczy z morza trwało do godzin popołudniowych, kiedy odezwała się artylerja rządowa z fortu Guadelupa. Bombardowanie przez krążownik „Espana” okolic Fontarabii zmusiło ludność do opuszczenia swych siedzib. Do Henday przybyło wiele łodzi rybackich z uchodźcami. Są to przeważnie kobiety, starcy i dzieci. Z Henday widać było wyraźnie okręty „Espana” i „Velasco”, ostrzeliwujące fort Guadelupa i Pasajes. O godz. 19 oba okręty oddaliły się, odpływając na pełne morze.

Paryż. (PAT). Z Bajonny donoszą:

Krążownik powstańczy „Espana” ostrzeliwuje wciąż wzgórze pod Fontarabią. Artylerja portu Guadelupa milczała do południa, poczem zaczęła ostrzeliwać krążownik, jednak bezskutecznie.

Powracający z okolic Irunu twierdzą, że powstańcy posunęli się nieco naprzód w kierunku miasta.

POWSTAŃCY POD MALAGĄ

Gibraltar. (PAT). Korespondent PAT. donosi, że toczą się obecnie ciężkie walki o Malagę. Część miasta ma się już znajdować w ręku powstańców. W obronie Malagi bierze czynny udział flota rządowa.

Do La Linea przybyły nowe transporty wojsk marokańskich.

Były komendant Grenady gen. Campins został wczoraj przez powstańców rozstrzelany pod zarzutem zdrady.

Zajście z konsulem włoskim

Paryż. (PAT). Korespondent „Paris Soir” donosi o incydencie, jaki zaszedł pomiędzy konsulem włoskim w Madrycie a hiszpańskimi władzami rządowymi. Przyczyną tego miało być ułatwienie przez konsula włoskiego ucieczki rodzinie gen. Queipo de Llano, którą wybuch rewolucji zaskoczył w Madrycie. Przedstawiciele „frontu ludowego” na wiadomość o tem, wystąpili z pogrózkami pod adresem konsula włoskiego, który wobec tego polecił kapitanowi krążownika „Euge-

nio di Savoia” wysadzić na ląd w Madrycie 100 uzbrojonych marynarzy. Pod osłoną tego oddziału konsul włoski, oraz przebrany za marynarza syn generała Queipo de Llano mieli opuścić miasto, udając się na pokład krążownika.

ROZSTRZELANI ZA UDZIAŁ W POWSTANIU

Madryt. (PAT). Wczoraj o godz. 5.30 rano zostali rozstrzelani gen. Fanjul i płk. Quintana, którzy byli skazani na śmierć przez trybunał wojсковy za udział w powstaniu w koszarach Montana.

Nowy ambasador hiszpański w Berlinie

Barcelona. (PAT). Na ambasadora Hiszpanii w Berlinie desygnowano Pietro Boschimpera. Jest to Katalończyk, rektor uniwersytetu w Barcelonie, znakomity archeolog, który studiował w Niemczech i jest tam znany i bardzo popularny. Agrement rządu niemieckiego dla nowego ambasadora jeszcze nie nadeszło.

Niefortunne wystąpienie min. francuskiego

Paryż. (PAT). Prasa prawicowa występuje gwałtownie przeciwko ministrowi spr. wewn. Salengro, zarzucając mu, że w przemówieniu swem z okazji obchodu sportowego w Lille, nie zachował umiaru, jaki powinien cechować członka rządu. Ataki prasy dotyczą zwłaszcza dwóch ustępów, które w relacji korespondenta „Echo de Paris” brzmią jak następuje:

„Gdzie są atleci Niemiec i Austrii? — miał powiedzieć min. Salengro, przypominając olimpiadę. — Gdzie setki tysięcy mężczyzn i kobiet, oklaskujących nasze purpurowe sztandary? Przyjdzie jednak dzień, jesteśmy tego pewni, gdy lud Niemiec i Austrii potrafi odzyskać swoją wolność”.

Czyniąc następnie aluzję do niedoszłych igrzysk robotniczych w Barce-

lonie, min. Salengro miał się wyrazić: „Zdaje sobie sprawę z ciężkiej na mnie odpowiedzialności i odmierzam swe słowa. Jako Francuz przede wszystkim i jako członek rządu republikańskiego, wyrażam życzenie, aby z drugiej strony Pirenejów zatriumfował wkrótce rząd zaprzyjaźnionego narodu”.

Te słowa ministra, które, należy to podkreślić, nie figurowały w sprawozdaniu oficjalnym z uroczystości w Lille, wywołały burzę prasy prawicowej, która w ostrych słowach zarzuca ministrowi angażowanie się po stronie rządu hiszpańskiego i to w tym właśnie momencie, gdy rząd francuski podkreśla swój zamiar zachowania neutralności i występuje w tym względzie z inicjatywą międzynarodową.

Włochy a sprawa nieingerencji

Rzym. (PAT). Ag. Stefani donosi: Rozmowy pomiędzy Włochami a Francją w sprawie nieingerowania do spraw wewnętrznych Hiszpanii wprawdzie nie są jeszcze zakończone, ale w kołach politycznych oświadczają, że ze strony Włoch istnieje szczere życzenie współpracy.

Wczoraj ambasador francuski de Chambrun konferował z min. spraw zagr. Ciano, który później przyjął też brytyjskiego charge d'affaires. Dążenie Włoch do osiągnięcia porozumienia jest tem mocniej podkreślone przez koła polityczne, że część prasy zagranicznej przypisuje Włochom działania na rzecz ukrytych celów. Niema nic bardziej niezgodnego z prawdą. Włochy chcą zastosowania zasady neutralności jak najbardziej powszechnej i absolutnej. Tymczasem pewne manifestacje zagranicą, jak np.

mowa wiceprzewodniczącego francuskiej izby deputowanych w Tuluzie, mowa francuskiego min. spraw wewn. w Lille, podróży Jouhaux do Madrytu świadczą jakgdyby o zajęciu stanowiska na rzecz jednej ze stron, znajdujących się w zatargu. Również wiadomości o wysłaniu broni i sprzętu wojennego potwierdzają tezę włoską, że skoro chce się zająć stanowisko neutralności, nieopuszczalne są wszelkie zastrzeżenia.

Wśród manifestacji, sprzecznych z zasadą absolutnej neutralności, koła polityczne wskazują na zgromadzenie 15.000 osób w Londynie, na którym wyrażono aprobatę dla udzielenia pomocy rządowi madryckiemu. W zestawieniu z takimi objawami zagranicą koła polityczne włoskie podkreślają lojalne stanowisko prasy włoskiej od początku zatargu.

Matka Doboszyńskiego dogorywa

Kraków. (Tel. wł.). Matka inż. Adama Doboszyńskiego, od dłuższego czasu chora, znajduje się w beznadziejnym stanie. Lekarze nie roją nadziei utrzymania jej przy życiu. Wyraża ona ciągle gorące życzenie, aby móc widzieć się ze swym synem. Rodzina zwróciła się w poniedziałek do sądu okręgowego w Krakowie z prośbą o zezwolenie na przyprowadzenie syna do łóża umierającej matki. Sąd, wobec sprzeciwu prokuratora, odmówił tej prośbie. (g)

Premjer Blum

Paryż. (Tel. wł.). Jak dzisiejszy „Jour” donosi, premier Blum przerwał nagle swój urlop wypoczynkowy i wrócił do Paryża. Powrót jego łączy koła zainteresowane z przyjazdem do Paryża sekretarza generalnego związków zawodowych Jouhaux, który wrócił z Hiszpanii.

PISZCZANY

Jako nowość rytmiczna gimnastyka lecznicza na słonecznej plaży przy chorobach stawów. Znakomite środki lecznicze. Ceny ryżaltowe. Informacje: Biuro Piszczany, dla Polski, Cieszyn. Tg 1936

Akcje bankowe i przemysłowe
Bank Polski 98,— P.
Tendencja mooniejsza.

TARGOWISKO MIEJSKIE

Poznań, 18. 8. 1936 r.

Spędzono: wołów 24, buhajów 118, krów 218, świń 1440, cieląt 400, owiec 130, razem 2330 zwierząt.

Płacono za 100 kg. żywej wagi:
Ceny loco Targowica Poznań łącznie z kosztami handlowymi.

BYDŁO:

Woly:
Pełnomięsiste wytuczzone nieoprzęgowane 66— 70
Miesięsiste tuczone młodsze do lat 3 58— 62
Miesięsiste tuczone starsze 52— 56
Miernie odżywione 44— 50

Buhaje:
Wytuczzone pełnomięsiste 62— 68
Tuczone miesięsiste 56— 60
Nietuczzone dobrze odżywione starsze 50— 54
Miernie odżywione 44— 48

Krowy:
Wytuczzone pełnomięsiste 64— 70
Tuczone miesięsiste 56— 60
Nietuczzone dobrze odżywione 44— 50
Miernie odżywione 18— 20

Jałowice:
Wytuczzone pełnomięsiste 66— 70
Tuczone miesięsiste 58— 62
Nietuczzone dobrze odżywione 52— 56

Młodzież:
Dobrze odżywione 44— 50
Miernie odżywione 40— 42

Cielęta:
Najprzedsniejsze cielęta wytuczzone 96—104
Tuczone miesięsiste 86— 94
Dobrze odżywione 76— 84
Miernie odżywione 64— 72

OWCE:
Wytuczzone pełnomięsiste jagnięta i młodsze skopy 66— 72
Tuczone starsze skopy i macioriki 60— 64
Dobrze odżywione 00— 00
Miernie odżywione 00— 00

ŚWINIE (TUCZNIKI):
Pełnomięsiste od 120 do 150 kg. żywej wagi: 104— 108
Pełnomięsiste od 100 do 120 kg. żywej wagi: 98—102
Pełnomięsiste od 80 do 100 kg. żywej wagi: 96
Miesięsiste świnie po 80 kg. żywej wagi 90— 94
Maciory i późne kastroty 83—100
Przebieg targu normalny.

Urzędowa cedula Giełdy Zbożowej i Towarowej

Poznań, 18. 8. 1936 r.

Warunki: Handel hurtowy parytet Poznań, ładunki wagonowo, dostawa bieżąca za 100 kg: STANDARTY: 1) żyto 700 g/l., 2) pszenica 753 g/l., 3) owies 420 g/l.

Ceny orientacyjne:
Żyto nowe, zdrowe, suche 14.25— 14.50
Uspokojenie stałe 21.00— 21.25
Pszenica (Uspokoj. stałe) 15.50— 16.00
Jęczmień 667—676 g/l. 16.75— 17.00
Uspokojenie spokojne 13.25— 14.00

Owies nowy
Uspokojenie spokojne 22.50— 22.75
Maka
Żytnia wyciąg. 0-30% wł. w. 22.00— 22.25
Żytnia gat. I 0-50% wł. w. 21.00— 21.50
Żytnia gat. II 50-65% wł. w. 15.75— 16.75
Żytnia posł. pon. 65% wł. w. 14.25— 15.25
Uspokojenie stałe 34.75— 36.50

pszenica gat. I wyc. 7-20% wł. w. 34.00— 34.50
pszenica gat. IA 0-45% wł. w. 33.00— 33.50
pszenica gat. IB 0-55% wł. w. 32.50— 33.00
pszenica gat. IC 0-60% wł. w. 31.50— 32.00
pszenica gat. ID 0-65% wł. w. 30.75— 31.25
pszenica gat. IIA 20-55% wł. w. 30.25— 30.75
pszenica gat. IIB 20-65% wł. w. 27.75— 28.25
pszenica gat. IID 45-65% wł. w. 23.50— 24.00
pszenica gat. IIF 55-65% wł. w. 22.00— 22.50
pszenica gat. IIG 60-70% wł. w. 20.00— 20.50
pszenica gat. IIIB 70-75% wł. w. 18.00— 18.50
Uspokojenie stałe 10.00— 10.50

Otreby żytnie stand. 10.50— 11.00
Otreby pszenne grube stand. 9.50— 10.25
Otreby pszenne średnie stand. 10.75— 12.00
Rzepak zimowy 33.00— 34.00
Groch Viktoria 21.00— 24.00
Groch Folgera 20.00— 22.00
Inkarnatka 34.00— 37.50
Makuch lniany w taflach 17.25— 17.50
Makuch rzepak w taflach 13.50— 13.75
Słoma pszeniana luzem 1.40— 1.65
„ pszeniana prasowana 1.90— 2.15
„ żytnia luzem 1.50— 1.75
„ żytnia prasowana 2.25— 2.50
„ owsiana luzem 1.75— 2.00
„ owsiana prasowana 2.25— 2.50
„ jęczmienna luzem 1.40— 1.65
„ jęczmienna prasowana 1.90— 2.15
Siano zwykłe luzem 4.25— 4.75
„ zwykłe prasowane 4.75— 5.25
„ nadnoteckie luzem 5.25— 5.75
„ nadnoteckie prasowane 6.25— 6.75
Ogólne uspokojenie spokojne
Ogólny obrót: 3099,6 tonn, w tem żyta 853 tonn, pszenicy 357 tonn, jęczmienia 435 tonn, owsa 220 tonn.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 18. 8. 1936 r.

Tendencja dzisiejszego zebrania giełdowego była mooniejsza.

Z pożyczek państwowych płacono za 5% poz. konwers. 46,50 oraz za 4% premj. dol. 47,—.

Z pożyczek prywatnych płacono za 5% listy zast. Zach. Pol. Twa Kredyt. 76,—.

W papierach lokacyjnych zauważono brak odpowiedniego materiału po obecnych kursach, mianowicie płacono za 4½% listy złotowe 40,— oraz za 4% listy konwert. 38,50, natomiast ofiarowano bez obrotu 4½% listy złote w złocie po 44,—.

Z akcji bankowych płacono za Bank Polski 98,—.

Cedula Urzędowa Giełdy Pieniężnej w Poznaniu

Kurs w procentach nominalu wzgl. w złotych za sztukę.

Papiery procentowe

5% państw. poz. konwers. 46,50 P.
4% poz. premj. dol., serja III 47,— P.
5% listy zastawne Zach. Polsk. Tow. Kr. Miejsk. w Poznaniu 76,— P.
4½% złotowe listy zastawne serji L. Pozn. Ziem. Kred. 40,— P.
4% listy zast. konwert. ostepmł. P. Z. K. 38,50 P.

Nowa biurokracja

Przed dziesięciu miesiącami stanął przy sterze nawy państwowej rząd pp. Kościłkowskiego i Kwiatkowskiego, pierwszy rząd powołany przez Prezydenta Rzeczypospolitej na podstawie nowej Konstytucji, a zatem rząd specjalnego zaufania głowy państwa. Rząd ten obok znanego planu finansowego - gospodarczego, który z rozmaitem powodzeniem jest bez przerwy realizowany, wysunął także hasła walki z etatyzmem i biurokracją oraz współpracy z społeczeństwem.

Jak te hasła są wcielane w życie? O kontakt ze społeczeństwem, o zaufanie narodu stara się, starać się powinien zawsze i wszędzie każdy rząd. Z mów sejmowych premiera Składkowskiego i nowego, urzędowego „ideologa” obozu „sanacyjnego” p. Stpiczyńskiego dowiedzieliśmy się, że także i obecny nasz rząd chciałby znaleźć oparcie w społeczeństwie. Jednak droga do tego społeczeństwa ma prowadzić nie przez nowy parlament i nowe samorządy, ale przez nowy B. B. W. R., nad którego organizacją męczy się dość już długo plk. Koc, i przez „Biuro Akcji i Planowania”, osobliwy twór polityczny, działający u boku premiera pod kierownictwem p. Stpiczyńskiego, który dobrał sobie zespół kilku innych jeszcze specjalistów od „ideologii”.

Nie warto się dziś długo zastanawiać nad kwestją, co z tego wszystkiego będzie. Godzi się natomiast zapytać i poszukać odpowiedzi w sprawie rzuconych przed rokiem z palacu prezydium Rady Ministrów haseł walki z etatyzmem i biurokracją.

Komisja „antyetatystyczna” niby działa bez przerwy. Wyników narazie nie dała żadnych. Ale — jak to niedawno zaznaczyliśmy — etatyzm gospodarczy - finansowy państwa rozrasta się, czego dowodem — bynajmniej nie jedynym i nie bezwzględnie ujemnym — jest objęcie przez państwo „Wspólnoty Interesów”.

A biurokracja? Podróż inspekcyjnej premiera Składkowskiego, jego wizytacje biur o 8 rano, jego okólniki o polowaniach, noclegach i bankietach i t. p. wywołały rozmaite komentarze. Można uznać, że premierowi chodzi o usprawnienie aparatu urzędniczego, o podniesienie jego poziomu moralnego i opinii w społeczeństwie. Nie sądzimy jednak, aby zastosowane dotychczas środki prowadziły do osiągnięcia tych celów. Zanim wypowiemy o nich własne zdanie, przytoczymy najpierw pewien komentarz, który można uznać w tej sprawie za „miarodajny”.

„Kurjer Poranny”, organ p. Stpiczyńskiego, nawiązując do akcji premiera, nakreślił ciekawy, ale nie zachęcający obraz „nowej” biurokracji. Zdaniem tego organu wpływowej obecnie lewicy „sanacyjnej” zanosi się na rozrost interwencjonizmu i etatyzmu. „Państwo reguluje dziś całokształt życia narodu” — oto punkt wyjścia „Kurjera Porannego”. A z dalszych wywodów dowiadujemy się, że „ogół doskonale wyczuwa racjonalność tych przeobrażeń” i że „obywatel polski jest bardzo daleki od wstrętu do etatyzmu” (?).

A zatem zadania aparatu urzędniczego rosną i będą coraz większe. Ale aparat ten nie rozporządza odpowiednimi ludźmi.

To wyznanie jest bardzo znamienne. Bo któż to od dziesięciu lat powo-

luje „ludzi” do służby w urzędach? Kto usunął z tej służby wielu niewątpliwych fachowców, zastępując ich dyktantami pochodzenia wojskowego lub tylko politycznego?

Żale z powodu braku fachowych urzędników w piśmie „sanacyjnym” brzmią fałszywie, nieszczerze. A dalsze pretensje do obecnego aparatu urzędniczego, to mała ilość urzędników (?) i „oszczędności budżetowe”. To jest już wyraźne podważanie równowagi budżetowej i zapowiedź nowej fali „radosnej twórczości”.

„Proces etatyzacji życia jest procesem nieodwracalnym i cofnąć się nie dającym” — konkluduje „Kurjer Poranny”. A zatem „nowe formy życia” „będą tworzyć urzędnicy. Akcja premiera Składkowskiego — zdaniem „Kurjera Porannego” — ma na celu zrobić z urzędników „sprawne i elastyczne narzędzie polityki państwowej”, a ich stosunek do obywateli „shumanizować” (tak to określa cytowany organ), czyli uczynić „stosunkiem człowieka do człowieka”.

W tym obrazie nowej biurokracji jest jedna kardynalna luka. Jest w nim elastyczność i humanizm, ale brak zupełnie — prawa. W naszym ro-

zumieniu — a tak, jak my, patrzy na te rzeczy ogromna większość społeczeństwa — urzędnik to jest przede wszystkim przedstawiciel i wykonawca prawa. Jego stosunek do obywateli wtedy jest dobry, gdy opiera się na prawie, w każdym wypadku sprawiedliwie stosowaniem.

Po wprowadzeniu nowej konstytucji i śmierci marsz. Piłsudskiego powiedział p. Sławek, że teraz rządzić będzie w Polsce prawo. Czekaliśmy i czekamy na realizację tej zapowiedzi. Więc dziwny się niezmiennie, że organ, będący wyrazem „Biura Akcji i Planowania”, pamięta o elastyczności biurokracji, a zapomina o prawie.

To zapomnienie jest charakterystyczne dla pewnej kategorii ludzi w Polsce. Może gdzieś na Polesiu lub Wołyniu nie będzie ono nawet zauważane. Ale w zachodniej Polsce z takim programem nikt się nie zgodzi. Dla ludzi Zachodu urząd to świątynia prawa, a nie przybytek elastyczności i „radosnej twórczości”, choćby „humanitarnej”. O „sanacyjnym” „humanizmie” ma społeczeństwo wyrobione przekonanie i nieraz chciałoby przed nim szukać ochrony w — prawie.

M. K.

Organizacja obrony zbrojnej kraju

„Fon” i „Fom”, czyli Fundusz Obrony Narodowej i Fundusz Obrony Morskiej, wywołały w całym kraju duży i sympatyczny oddźwięk. Społeczeństwo rozumie konieczność wzmocnienia naszej siły obronnej, pragnie przyjąć państwu z pomocą, płyną więc ofiary zupełnie dobrowolne, np. „Kurjer Poznański” zebrał w krótkim czasie na budowę samolotu bojowego przeszło 70 tysięcy złotych, Kie-pura wyśpiewał na te cele tyleż.

Wobec zubożenia ludności są to sumy duże, ale byłoby złudzeniem przypuszczać, że zbiór paru milionów złotych może wpłynąć decydująco na rozwój naszej siły zbrojnej. Ma on przedewszystkiem duże znaczenie moralne, zespala ściślej całe społeczeństwo dokoła idei zbrojnej obrony ojczyzny, militarzuje je poniekąd, a to jest w warunkach obecnej sytuacji międzynarodowej konieczne.

Organizacja obrony zbrojnej kraju jest najważniejszym zadaniem państwem, należy zatem całkowicie do kompetencji Rady Obrony Państwa, która określa potrzebne środki finansowe, znajdujące wyraz w budżecie.

Dotychczas budżet państwowy układany jest z roku na rok, w zależności od zamierzeń aktualnych i możliwości skarbu. Obecnie nastąpić musi zmiana: przewidywany wysiłek na wzmocnienie broni technicznych jest tak duży, że wypadnie go rozłożyć na szereg lat. Wywoła to naturalnie duże zmiany w strukturze budżetu ogólnego, w którym wydatki na cele obrony państwa poza budżetem ściśle wojskowym obejmują również częściowo ministeria spraw wewnętrznych, rolnictwa, komunikacji, przemysłu i handlu.

Plan wzmocnienia technicznego armii musi być zatem ustalony na szereg lat, a kolejność jego wykonania uzależniona jest od przewidywanego charakteru przyszłej wojny. Według jednomyślnej opinii strategików operacyjne atakne rozpoczyna się od gwałtownego ataku flot powietrznych, których celem będzie zniszczenie ośrodków lotniczych wroga, przeszkodzenie jego mobilizacji i koncentracji sił zbrojnych, sparaliżowanie życia ośrodków państwa, wreszcie wywołanie depresji. Jednocześnie nastąpi ofensywa zmotoryzowanej armii uderzającej i wypad floty dla zbombardowania portów.

Najbardziej niebezpieczny wydaje się atak powietrzny, obejmujący zasięgiem cały kraj i najbardziej gwałtowny; mniej decydujące będzie natarcie armii zmotoryzowanej o głębokości do 100 km, — trudności bowiem zaopatrzenia w materiały pędne hamują rozpęd; a najmniej groźnie zapowiada się dla Polski atak od strony morza. Wynika stąd wyraźnie, że najbardziej nagłą potrzebą dla Polski jest wzmocnienie bojowej floty powietrznej, zdolnej do silnej repliki, że najmniej ważny jest rozwój floty, która w na-

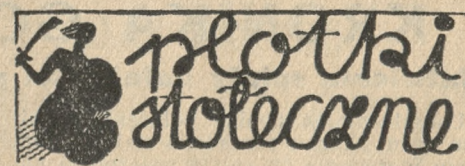
szej sytuacji na Bałtyku będzie miała tylko zadania pomocnicze, że ostatecznie motoryzacja armii zajmie miejsce pośrednie.

Całokształt tych prac musi być naturalnie wykonany w kraju, wymaga zatem znacznego rozwoju naszego przemysłu wojennego we wszystkich kierunkach. Pozwoli to wytworzyć u siebie odpowiednie kadry wykwalifikowanych robotników, uzupełniać wszelkie braki w czasie wojny na miejscu, dostarczyć pracy liczny rzeszom robotniczym. Szeroko stosowane w Niemczech hasło gen. Hechta: „armia dostarczy pracy” — daje tam od lat paru doskonałe wyniki.

Utrzymując w pełni zasadę wymaganej tajemnicy, władza wojskowa winna jednak informować szerokie koła społeczeństwa w granicach możliwych o pracach dokonanych. Normalny obywatel pragnie zawsze wiedzieć, na co zostały wydane pieniądze przez niego ciężkie podatki: wytwarza to w szerokich kołach społeczeństwa tak konieczne zaufanie, zmniejsza ogólną troskę o bezpieczeństwo granic, podnosi poczucie dumy narodowej i nastroj patriotyczny.

Potężne wrażenie defilady armii zmotoryzowanej 14 lipca r. b. w Paryżu zniewoliło nawet elementy czerwone do zapалу patriotycznego. Stąd płynie nauka dla nas.

E. DR. HENNING-MICHAELIS
general

18 sierpnia

Rzecz codzienna: rewizja władz bezpieczeństwa u człowieka, podejrzanego o propagandę skrajnych poglądów lewicowych. Aresztowano dr. Halperna, redaktora „Dos Naje Wort”, organu Poalej-Sjon prawicy. Ale nie o to idzie.

Przy tej sposobności okazało się, że dr. Halpern, redaktor żargonowego sjonistyczno-socjalistycznego dziennika, jest jednocześnie autorem licznych broszur, wydanych w języku polskim. Nieraz musieliście je widywać: małe, drobne broszurki, sprzedawane w każdym mniejszym kiosku gazetowym, o okładce buraczkowego koloru, a o treści bardzo różnorodnej: Abisynja, Lawrence, Azef, Malinowski, Lenin, Trocki, Hitler, Goebbels, szpony Gestapo, tajemnice czerezwyczajki, Bezdan, walki w Łodzi 1905 r. itd. Wszystkie to, co dotyczy walki, rewolucji, fermentu, niezadowolenia, wstrząsów.

*

Broszurki takie, wchodzące w wydawnictwo „Universeum”, sprzedawa-

Za kilka minut zgaśnie znicz. Igrzyska zostały zamknięte.

UWAGI

Jak z bajki brzmi to, co głosi fama ludu berlińskiego o onegdajszym festynie w ogrodach ministra Göringa. Premier Prus i szef lotnictwa Trzeciej Rzeszy wydawali pożegnane przyjęcie z racji igrzysk olimpijskich. Chciał ośmić gości cudzoziemskich feerią imprezy, jakiej podobno nie widział Berlin od swego istnienia.

Już zwięzły komunikat urzędowy daje skromne pojęcie o fantastycznych ramach festynu. „Pierwsi artyści przeobrazili ogród premiera w wspaniałe miejsce dla widowisk, przygotowawszy dla oka coraz to nowe niespodzianki. Poprzedzony fanfarami heroldów tańczy balet opery menueta i inne tańce różnych epok w kostiumach. Po zakończeniu pokazów tanecznych zapowiadają państwo nową imprezę: otwierają się wrota miniaturowego kermaszu, który dotąd ukryty był przed okiem gości. W jednej części ogrodu zbudowano małą strzelnicę, urozmaiconą widokami krajoobrazów z różnych stron Niemiec. Dla pań przewidziane są gry w piłkę i zabawy w obręcz, dla panów stoisko strzelnicze, karuzele, oryginalny aparat lotniczy, który ściga wielu ciekawych, miniaturowa reprodukcja norymberskich domków i wiele innych niespodzianek.”

Tyle komunikat urzędowej agencji. Ale kto sam nie był widzem, ten cierpliwie musi czekać, aż w ogłoszonych kiedyś pamiętnikach oddane zostaną wrażenia z tego festynu. Z reguły memoiry dopiero oddają całą prawdę przeżytej wspaniałości.

I przypominają się wówczas opisy z jednego pamiętnika dawnych czasów. Jak szeroki w swym goście Boni de Castellane, arystokrata francuski ze starego rodu, bon vivant z początku naszego stulecia zachwycał Paryż swymi słynnymi redutami, balami, orgią przyjęć i maskarad. Albo jak inny z ówczesnych arbirów elegancji, król mody Poiret, pójść chciał w ślady wspaniałych książąt renesansu i nie szczędząc olbrzymiej fortuny, popisywał się bajkową gościnnością na paryskim bruku.

Jednych rodzi powodzenie na giełdzie, konjunktura, czy zapobiegliwa oszczędność przodków. Inni wystają z polityki.

Rezultaty są podobne. Wspaniałość zrodzona jest zawsze z pieniądza.

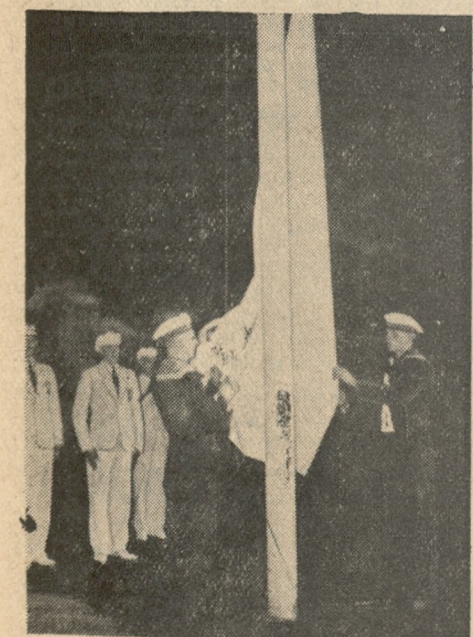
no po 10 czy 20 groszy. Były do nabycia w całym kraju, po dworcach kolejowych, po rozmaitych biurach prowincjonalnych. Tam właśnie cieszyły się największym powodzeniem. Poruszały przecie tematy fascynujące, tajemnicze, z posmakami wybitnie sensacyjnym i pozostawiającym rąbek tajemniczości dla wtajemniczonych; wolne pole do błagowania i prezentowania siebie jako własnicieli ów „wtajemniczonych”.

To była produkcja dr. Halperna. Nie myślcie, że nie oddziaływały na opinię, a przedewszystkiem na urabianie światopoglądu u młodzieży. Owszem, bardzo.

Podczas rozprawy przeciwko Banderze, Lebediowi i tow., oskarżonym o zabójstwo min. Pierackiego, widać było z ich zeznań, że kształcili się właśnie na takich broszurach Halperna, tu uczyli się dziejów i taktyki rewolucyjnej, tu znajdowali dla siebie przykłady, tutaj nawet znajdowali... metody ruchu rewolucyjnego.

Czyż to nie znamienne? — Oto jakimi drogami idzie w kraju robota rozkładowa. Oto przykład, jak nie wiemy, skąd nadchodzi niebezpieczeństwo. Ale zawsze punktem wyjścia i czynnikiem rozkładu bywają ci sami, Żydzi.

WARSZAWIANIN.

Z masztu olimpijskiego zdjęto już flagę, która za cztery dopiero lata, w Tokio, znowu będzie powiewać.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Drogi chmielarstwa polskiego

Handel chmiel w rękach żydowskich

Korzystając z pobytu w Poznaniu p. Stefana Łukomskiego, jedyne inspektora chmielarstwa w Polsce, zdobyliśmy szereg wiadomości o historii i o stanie obecnym uprawy tej rośliny w naszym kraju.

Jak wykazuje statystyka, największej chmielu uprawia się na Wołyniu, jakkolwiek najstarszym okresem chmielarskim jest Wielkopolska.

Piwo wielkopolskie słynęło od niepamiętnych czasów jako wyśmienicie przyrządzane. Wzmianki o tem spotyka się już w kronikach XII wieku. Z początku uprawiano chmiel tylko w ogrodach i przy domach. Uprawę tej rośliny podnieśli tu w znacznej mierze „Bracia Czeszy”, przybyli do Wielkopolski w XVI w. (podobnie przedwojenna kolonizacja Wołynia przez Rosjan Czechami przyczyniła się do rozwoju chmielarstwa na tamym terenie).

W połowie XVIII wieku zaczyna się właściwy rozwój chmielarstwa wielkopolskiego. Najwięcej chmielu uprawia się w dorzeczu Noteci i w okolicach Inowrocławia.

Z początkiem XIX wieku Nowy Tomisz zaznacza się jako centrum chmielarstwa. Rząd niemiecki, uważając glebę i klimat Wielkopolski, za bardzo podatne, zaczyna propagować uprawę chmielu na tym terenie, wskutek czego chmiel wielkopolski zdobywa „Grand Prix” szeregu europejskich wystaw rolniczych.

W drugiej połowie XIX w. wskutek znacznego spadku ceny chmielu zmniejszyła się ilość produkcji. Z początku XX w. nastąpił dalszy spadek uprawy wskutek światowej nadprodukcji chmielu.

Po wojnie światowej trzeba było odbudowywać gruntownie wielkopolskie chmielniki, które znów znacznie ucierpiały wskutek ostatniego kryzysu.

Obszar, zajęty pod uprawę chmielu w Polsce, wynosi 2.700 ha, z czego na Wołyniu przypada aż 1.850 ha. Na Wielkopolskę — zaledwie 200 ha przy zbiorze 2 tys. ctr. pojedynczych, a wartości 400 tys. zł.

Na terenie województw centralnych i Małopolski uprawiają chmiel prawie wyłącznie duże gospodarstwa rolne, zajmując przeciętnie po 5—10 ha.

Natomiast na Wołyniu i w Wielkopolsce są chmielniki wybitnie drobnej własności z oazami chmielnika dużej własności w Nowym Tomyślu. Przy czym tkwi w tem, że uprawa chmielu na terenach kresowych: wschodnich i zachodnich została zaprowadzona przez małopolskich kolonistów czeskich.

Produkcja chmielu jest pod opieką izb rolniczych, które powierzają prace fachowe organizacjom fachowym chmielarskim: dla Wołynia istnieje Wołyńskie Towarzystwo Chmielarskie w Dubnie, a dla Wielkopolski — Związek Plantatorów Chmielu w Nowym Tomyślu. Lubelska organizacja chmielarska dla województw centralnych nie wykazuje żywszej działalności.

Blisko 83 proc. naszego chmielu idzie na eksport. Wywozimy chmiel nie tylko do państw europejskich, lecz i do Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej oraz na Daleki Wschód — do Chin i Japonii. Wołyński chmiel dociera bezpośrednio do browarów chińskich. Krajowe browary zużywała zaledwie 7,5 tys. cetn. rocznie (na 1.034 tys. cetn. produkcji polskiej). Wobec takiej sytuacji na rynku wewnętrznym zależyśmy dziś tylko od rynków światowych.

Jak przedstawia się w Polsce kwestia handlu chmielom?

Niestety, handel ten jest przeważnie w rękach obcych — prywatnych eksporterów żydowskich wzgl. niemieckich. W Wielkopolsce, gdzie w innych dziedzinach handlu sprawa przedstawia się stosunkowo nieźle — niema prawie polskiego handlu chmielom.

Są jednak usiłowania, zmierzające do odzyskania tego odcinka handlu, przed którym otwierają się duże możliwości na przyszłość wobec porozumień międzynarodowych.

Doniedawna — wskutek braku należytej organizacji i scentralizowania handlu chmielom — działy się rzeczy nieprawdopodobne: między 1923 a 1930

r. eksportowaliśmy chmielu za 70 milionów zł, sprowadzając równocześnie z zagranicy chmielu za 16,5 miliona zł, przyczem przeciętna cena chmielu eksportowanego wynosiła 254 zł za 1 ctn., a przeciętna cena chmielu importowanego — 437 zł za 1 ctn.!

Dla unormowania stosunków w tej dziedzinie, jak i dla odzyskania handlu chmielom powstały placówki organizacyjno-spółdzielcze.

W Warszawie pracuje Syndykat Plantatorów Chmielu, który ma swój oddział w Lublinie. Jest to placówka, oparta o Państwowy Bank Rolny i o Bank Gospodarstwa Krajowego. W Dubnie podobną rolę spełnia Wołyński Bank Spółdzielczy ze spółdzielnią chmielarską, nazwaną „Chmiel Wołyński”. Instytucje te zostały powołane do życia w r. 1926 przez Wołyńskie Towarzystwo Chmielarskie — a obecnie istnieją jako samodzielne jednostki spółdzielcze zbytu. Są również finansowane przez Państwowy Bank Rolny, który nie tylko popiera organizację zbytu chmielu, lecz również udziela finansów na poprawienie jakości produkcji.

Według fachowych informacji p.

Łukomskiego, który zna wszystkie tereny uprawy chmielu — nasza sytuacja w tej dziedzinie wymaga jeszcze bardzo wielkiej pracy. Przedewszystkiem — brak fachowców, którzy potrafiliby prowadzić racjonalnie chmielniki i dostarczać produkt wzorowy dla eksportu. Z tego powodu są silne tendencje do ograniczenia ilości produkcji na korzyść jej jakości. Wyrazem tych tendencji są wielkie wymagania (ujęte w dziesiątki paragrafów), jakie stawia się plantatorowi przed założeniem nowego chmielnika.

Dorodna, wielka i bujna roślina — chmiel, który zrosł się z tradycją polskiej wsi, wszedł do obrzędowych pieśni weselnych naszego ludu — może stać się jedną z ważniejszych dźwigni narodowego gospodarstwa rolnego — jeśli rolnik polski poświęci mu sporo troski, a polski kupiec i spółdzielca wydrą go z rąk obcych handlarzy.

W pierwszych dniach września przewidywany jest wszechpolski kongres chmielarski w Dubnie, który wypowie się co do postulatów chmielarstwa polskiego. Będą to obrady wstępne przed międzynarodowym kongresem w Pradze (w dniach od 20 do 22 września b. r.), który ma doprowadzić do wspólnego porozumienia w polityce chmielarskiej między państwami chmielarskimi, — eksportującymi chmiel. Należą do nich: Niemcy, Czechosłowacja, Polska i Jugosławia. (zk)

Sowiet w gdyńskiej luszczarni ryżu

Czyje podszepty działają?

Gdynia, 17. 8. Donosiliśmy już, o niesamowitych stosunkach, panujących w gdyńskiej luszczarni ryżu, która jest własnością międzynarodowych Żydów. Żydowskie kierownictwo luszczarni poszli na współpracę ze związkiem transportowców, pozostającym pod komendą II międzynarodówki. W luszczarni stracili pracę wszyscy ci, którzy w dniu 1 maja stawili się do pracy.

Obecnie w Gdyni szeroko komentuje się umowę zbiorową, jaką luszczarnia zawarła ze wspomnianym związkiem transportowców. W umowie tej znajdują się m. in. takie postanowienia:

„Celem uniknięcia redukcji w okresie ruchu ograniczonego może być za zgodą pracowników wprowadzony specjalny podział pracy.

„Lista pracowników, mających być przyjętymi lub zredukowanymi, będzie uzgodniona ze Związkiem Robotników Przemysłu Spożywczego w Polsce, oddział w Gdyni (transportowcy).”

Największa placówka przemysłowa w porcie gdyńskim zaprowadziła więc u siebie taki ustrój, że nie dyrekcja, a pracownicy będą ustalali czas pracy i listę robot-

ników. Może nie liczyć na pracę w luszczarni ten, kto nie pozostaje pod komendą socjalistyczną.

Cała sprawa wymaga bliższego zajęcia się nią. Uczynimy to niebawem. Tygodnik „Torpeda”, stojący blisko gdyńskich czynników urzędowych, pisze w tej sprawie:

„Stało się to bezwzględnie za wiedzą zagranicznych akcjonariuszy luszczarni i to właśnie jest w tej całej sprawie najbardziej niepokojącym. Nie mamy bowiem pewności, czy umowy, podpisane przez ogólnie szanowanego urzędnika spółki p. Hordyńskiego w Gdyni z miejscowymi transportowcami, nie układał gdzieś zagranicą międzynarodowy Żyd akcjonariusz...”

Nawet więc ludzie, blisko stojący gdyńskiego komisariatu rządu, widzą, że pachnie to dyktandem Moskwy. „Torpeda” ubolewa nad „szanownym p. Hordyńskim”. Może to już jest oportunizm działu ogłoszeniowego „Torpedy”. Dla opinii sprawa jest jasna. „Szanowny p. Hordyński” jest takim samym Żydem, jak międzynarodowi akcjonariusze luszczarni. (p)

KRONIKA GOSPODARCZA

Ułatwienia spłaty należności podatku gruntowego za 1936 r.

Uwzględniając trudne położenie rolników, min. skarbu zarządziło pewne ulgi, celem ułatwienia im spłaty należności podatku gruntowego za 1936 r.

Platnikom państwowego podatku gruntowego, którzy opłacają go z ulgą (degracją), a którzy wpłacili w terminie do dnia 30 kwietnia 1936 r. lub od których zainkasowano do dnia 30 maja 1936 r. sumy, odpowiadające połowie calorocznej należności wymierzonego im podatku gruntowego, lecz już po potrąceniu degressji, przysługują prawo wypłacenia do dnia 30 listopada 1936 r. pozostałej należności podatku gruntowego bez odsetek za zwłokę. Tym zaś platnikom, którzy do wymienionych wyżej terminów nie wpłacili nie lub mniej niż połowę calorocznej należności wymierzonego im podatku gruntowego, lecz już po potrąceniu degressji, a którzy do dnia 1 października 1936 r. wpłacili lub dopłacili do wysokości połowy calorocznej należności wymierzonego im podatku gruntowego, lecz już po potrąceniu degressji, darowuje się odsetki za zwłokę od sum wpłaconych lub dopłaconych i przysługują prawo wypłacenia do dnia 30 listopada 1936 r. pozostałej należności podatku gruntowego bez odsetek za zwłokę.

Ta sama ulga stosuje się również do podatku na rzecz związków samorządu terytorialnego od podatku gruntowego.

Od platników, którzy nie dokonają wpłat w terminach wyżej wymienionych i

zalegać będą w opłacie podatku gruntowego za 1936 r., pobierane będą odsetki za zwłokę od ustawowych terminów płatności.

Z KRAJU

(k) **Słaba tendencja dla franka utrwała się.** Na wczorajszych giełdach walutowych w dalszym ciągu nie zanotowano żadnych poważniejszych zmian. Innymi słowy, na giełdzie paryskiej trwała w dalszym ciągu mocna tendencja dla walut obcych, wywołana zaniepokojeniem i ucieczką od waluty francuskiej. Przez to i na innych giełdach utrzymały się wysokie notowania

(k) **W sprawie dopuszczenia pakietów kół z podaną wartością do obrotu międzynarodowego.** Jakkolwiek pudełka z podaną wartością, jak i pakietki, stanowią dogodny sposób przesyłania drobnych przedmiotów, Polska nie wprowadziła w obrocie zagranicznym wymiany tego rodzaju przesyłek pocztowych. Domagają się tego jednak sfery gospodarcze, widząc w tem znaczne ułatwienie eksportu i importu drobnych przedmiotów, jak kamieni szlachetnych, biżuterii, galanterii itp., jak też możliwość usprawnienia obrotu próbkami wartościowymi, co ma szczególne znaczenie przy eksporcie o charakterze pionierskim. Związek izb przem. - handl. zwrócił się do min. poczt i telegrafów, z prośbą o wdrożenie starań, celem zaprowadzenia wspomnianego obrotu pocztowego. (l)

SPORT

Punktacja igrzysk olimpijskich

Ostateczna punktacja igrzysk olimpijskich, licząc 3 pkt za medal złoty, 2 pkt za srebrny i 1 pkt — za medal brązowy — przedstawia się następująco: (w tabeli tej nie uwzględniamy medali w konkursie sztuki):

	Medale złote	srebr.	bronz.	pkt.
1) Niemcy	31	26	30	175
2) Ameryka	24	20	2	124
3) Włochy	8	9	5	47
4) Finlandja	7	6	6	39
5) Francja	7	6	6	39
6) Węgry	10	1	5	37
7) Szwecja	6	4	9	35
8) Japonia	6	4	8	34
9) Holandia	5	4	7	30
10) W. Brytania	4	7	3	29
11) Austria	4	6	3	27
12) Szwajcaria	1	9	5	26
13) Czechosłowacja	3	5	0	19
14) Kanada	1	3	5	14
15) Argentyna	2	2	3	13
16) Estonia	2	2	3	13
17) Norwegia	1	3	2	11
18) Egipt	2	1	2	10
19) POLSKA	0	3	3	9
20) Danja	0	2	3	7
21) Turcja	1	0	1	4
22) Indje	1	0	0	3
23) Nowa Zelandja	1	0	0	3
24) Łotwa	0	1	1	3
25) Meksyk	0	0	3	3
26) Jugosławia	0	1	0	2
27) Rumunia	0	1	0	2
28) Połudn. Afryka	0	1	0	2
29) Belgia	0	0	2	2
30) Australia	0	0	1	1
31) Filipiny	0	0	1	1
32) Portugalia	0	0	1	1

Inne państwa bez punktów.

Sztafety trzech kontynentów

Po zakończeniu olimpiady na stadionie pływackim rozegrane zostały dwa ciekawe trójmeczowe sztafety pań i panów. Każda sztafeta reprezentowała inną część świata. Pojedynkowi męskich sztafet odbył się na dystansie 4x200 m, sztafety kobiece walczyły na dystansie 4x100 m. W zawodach męskich triumfowała sztafeta Azji, złożona ze świetnych zawodników japońskich: Yusa, Sugijura, Taguchi i Arai. Sztafeta tu uzyskała doskonały czas 8:56.4. Drugie miejsce zajęła sztafeta Ameryki w składzie: Flanagan, Macionis, Lindgreen i Medica w czasie 9:12.5. Sztafeta Europy, złożona z Grofa, Csi-ka, Leiversa i Tarisa zajęła dopiero trzecie miejsce w czasie 9:14.6.

W sztafecie pań Europa zrewanżowała się, bijąc Amerykę i Azję. Zwycięska sztafeta w składzie: Seibach, Lohmar, Den Ouden i Arendt uzyskała czas 4:42.4, przyczem zwycięstwo zawodnicza Europa głównie den Ouden. Drugie miejsce zajęła Ameryka w składzie: Petty, Lapp, Rawls i Mackean w czasie 4:47.8. 3. Azja w składzie: Kojima, Morioka, Tsuruta i Takemura 4:55.7.

Gry sportowe

Turniej w siatkówkę o mistrzostwo poznańskiego okręgu K. S. M. m. rozpoczyna się 18 bm. Do zawodów zgłoszono 6 drużyn, w tem cztery zgłosił oddział Poznań-Żeżyce oraz po jednej Boże Ciało i Staroleka. Pierwsze spotkanie odbędzie się we wtorek 18 bm. o godz. 18.30 na boisku parafialnym na Żeżycach między K. S. M. m. Żeżyce III — Żeżyce IV. (kom)

Hippika

Ekipa polskich jeźdźców w składzie por. Czerniawski, rtm. Kulesza, rtm. Sokolowski, por. Gutowski i por. Komorowski udaje się z Berlina do Rygi, gdzie weźmie udział w międzynarodowych zawodach hipicznych, które się odbędą w dniach od 29 sierpnia do 6 września. Kierownikiem ekspedycji będzie mjr. Królikiewicz.

Piłka nożna

Drużyna juniorów Warty, która zdobyła mistrzostwo POZPN, wyjechała dziś w składzie 14 zawodników do Sierakowa na 14-dniowy obóz piłkarski, oraz na odbyć się tam mające zawody o mistrzostwo Polski o puchar p. Prezydenta Rzeczypospolitej. Kierownikiem drużyny „zielonych” jest p. Śmiglak Kazimierz.

Na obozie w Sierakowie znajdują się mistrzowskie zespoły młodzików ze wszystkich okręgów Polski. Kierownikiem obozu jest szef wyszkoleniowy P. Z. P. N., p. inż. Tadeusz Kuchar, trenerami zaś pp. Otto i Spojda.

Rozgrywki o mistrzostwo Polski juniorów odbędą się w Sierakowie w dniach 20, 22, 25, 27 i 28 sierpnia. (al.)

15-lecie K. S. „Unja” w Swarzędzu. W niedzielę K. S. „Unja” obchodził uroczystość 15-lecia istnienia. Z tej racji odbył się na boisku miejskim turniej błyskawiczny o puchar przy udziale K. S. „Cybina”, K. S. „Stomil”, T. G. „Sokół” — Żeżyce i gospodarzy. „Stomil” pokonał „Sokół” 1:0, a „Cybina” — „Unję” również 1:0. W decydującym spotkaniu „Cybina” zwyciężyła po zaciętej i ostrej walce „Stomil” 5:3, zdobywając puchar na własność.

Stan zawodów o wejście do ligi. Tabela zawodów przedstawia się następująco:

1 grupa: 1) LSTG Łódź 6 p. (5 gier 10:7), 2) Skoda Warszawa 6 p. (5. 12:9), 3) Brygada Czechochowa 4 p. (4. 6:5), 4) Unja Lublin 2 p. (4. 5:12).

2 grupa: 1) HCP Poznań 4 p. (2. 8:4), 2) AKS Chorzów 4 p. (3. 13:11), 3) Gryf Toruń 0 p. (3. 7:13).

3 grupa: 1) Oracovia Kraków 8 p. (6. 25:1), 2) RKS Hajduki 4 p. (4. 4:17), 3) Pogoń Strzy 3 p. (4. 5:6), 4) Polonia Przemyśl 1 p. (4. 2:12).

4 grupa: 1) WKS Śmigł Wilno 2 p. (1. 3:1), 2) WKS Równe 0 p. (1. 1:3).

Tenis

W spotkaniu tenisowym „Unja” pokonała „Surme” 5:2.

Po porażce w Berlinie

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego”)

Berlin, 17 sierpnia. Berlin przeżywał ostatni dzień igrzysk w niemiernym napięciu, niż dzień otwarcia. Z 115 tysięcy miejsc stadionu, gdy z wyszukaniem ceremoniałem, wśród bicia dzwonu olimpijskiego i salwy dział dobiegały ostatnie akordy końca igrzysk, czuć było zaparcie tchu. Krótko potem, gdy fala tłumów rozplywała się poza bramami stadionu, sprzedawano już najświeższy nakład dzienników z opisem dnia i z ostatnimi rezultatami olimpiady. (O rekordach obsługi prasowej w czasie igrzysk milczy tabela zwycięzców). Leży przed nami bilans zamknięcia. Każdy naród zestawia rachunek końcowy.

Rezultat nie napawa serc polskich zachwytem. Z przyznanych 388 nagród otrzymali nasi zawodnicy zaledwie sześć. Nie zdobyliśmy z 130 złotych medali ani jednego. Ani razu nie zabrzmiał mazurek Dąbrowskiego wśród stadionu, jak również nie ukazała się ani razu flaga biało-czerwona na głównym maszcie olimpijskim. Wśród klasyfikacji 32 zwycięzców znaleźliśmy się na 22 miejscu. Będzie rzeczą fachowców szukać przyczyn porażki.

W każdym razie faktem pozostaje, że w sprawności fizycznej znajduje się Polska wśród słabych narodów świata. Igrzyska berlińskie zapisane będą w pamięci narodu jako żałobna karta naszego sportu.

Można stać na stanowisku, że ocena tężyzny cielesnej narodu według indywidualnych, często przypadkowych rekordów, nie daje właściwego obrazu rzeczy. W taki np. sposób przyjęła opinia w Anglii skromne naogół rezultaty swoich zawodników olimpijskich, będąc zdania, że Anglia pozostanie mimo to ojczyzną nowoczesnego sportu, gdyż nie dba tyle o szczytowe wyniki pojedynczych osób, lecz o wysoki w przecięciu poziom sportu wśród narodu jako całości.

Są także zdania, które zarzucają ostatnim olimpiadom wypaczenie pierwotnej „idei olimpijskiej”. Jej bowiem założeniem było szlachetne współzawodnictwo samo w sobie, bez dzisiejszej gonitwy o ułamki sekund w rekordach, jak również bez przesadnej wrażliwości na prestiż barw państwowych, co prowadzi z łatwością do niesprawiedliwej oceny wartości narodów jako takich. Bo przeciętny widz na stadionie skłonny jest uogólniać i mierzyć narody miarą wyników sportowych.

Uwagi te wszakże są tylko częściowo słuszne. Bo nie da się zaprzeczyć, że w naszej epoce silnej świadomości narodowej zaszczyt reprezentowania narodowego sztandaru bywa potężnym bodźcem do zwycięstwa. Najlepszym tego dowodem są Niemcy, którzy w obliczu tego — jak się wyraził minister spraw wewnętrznych Frick — „że reprezentują honor narodu niemieckiego, dali przykład ofiarności do ostatecznych granic swego ja”. Nie potrzeba dodawać, że minister Rzeszy przypisuje wynik ożywym prądom narodowo-socjalistycznej idei wychowawczej.

Niemcy są w olimpiadzie podwójnymi zwycięzcami. Raz, że stoją na czele listy zwycięzców sportowych cyfrą 33 medali złotych, 26 srebrnych, 30 brązowych. Dopiero w znacznym odstepie figuruje następne państwo: Stany Zjednoczone 24 — 20 — 12. Byłoby niesłusznym kłaść to na karb tradycyjnej przewagi gospodarzy we własnym kraju, bo przewaga Niemców widoczna jest w zbyt różnorodnych gałęziach sportu i w liczbie nadto przekonywującej.

Drugim, bodaj donioślejszym jeszcze zwycięstwem z punktu widzenia ogólnych interesów państwowych jest

Ujęcie komunisty

Podczas obławy na terenie komisariatu III w dniu 14 sierpnia b. r. patrol policyjny przytrzymał Józefa Breskego z Poznania, ul. Kolejowa 24. Podczas rewizji osobistej u Breskego znaleziono transparent komunistyczny z napisem: „Precz z manifestacją faszystowską!” Na transparentie był podpis: „Korunistyczna Partja Polski”.

Jak się okazało, Breske zamierzał czerwony transparent komunistyczny wywieść na Drodze Dębińskiej. Breskego ujęto i oddawiono do dyspozycji władz sądowych. (kl)

rezultat propagandowy olimpiady. Jej bojkot nie dał wyniku. Życzliwe dla Niemiec odgłosy w opinii światowej będą zapewne rezultatem olimpiady na dłuższy przeciąg czasu. Jej znaczenie dla przyszłych rozgrywek Rzeszy na terenie międzynarodowej polityki przedstawia się obiecująco.

Końcowy bilans olimpiady berlińskiej musi nas, Polaków, napawać troską. Z jednej strony niedwuznaczna

porażka barw polskich, mówiąca o skromnych dowodach rozwoju sportowego u nas i o ciężkich niedomaganiach naszej zdolności fizycznej, mierzonej miarą światową.

Po drugiej stronie deszcz medali złotych, srebrnych i brązowych dla sportu niemieckiego, jako dowód, że 67-miljonowy nasz sąsiad z zachodu krzepnie i nabiera powagi w opinii świata. B. L.

Manifestacje Stronnictwa Narodowego

Karne szeregi narodowców w Tczewie podczas uroczystości Stronnictwa Narodowego w 16 rocznicę „Cudu nad Wisłą”.

W Toruniu

Toruń. (Tel. wł.) Stronnictwo Narodowe urządziło w dniu 16 bm. na sali „Tivoli” wspaniałą akademję. Wielka sala wypełniona była członkami i sympatykami Stronnictwa do ostatniego miejsca. Zgromadziło się około 1500 osób; wielka część publiczności z powodu przepełnienia sali przebywać musiała w przyległym ogrodzie.

Akademję zagałę i przewodniczył jej prezes powiatowy S. N. p. Jankowski z Morczyn. Referat wygłosił red. Ciesielski. Drugi referat o stosunkach polsko-gdańskich wygłosił red. A. Czerwinski. Po przemówieniach, które przez zgromadzonych były żywiłowo oklaskiwane, odczytał sekretarz p. Romatowski rezolucję.

W Więcborku

Więcbork. (Tel. wł.) Odbył się zjazd powiatowy Stron. Narodowego, który ściągnął olbrzymie tłumy członków. Raport odebrał wiceprezes S. N. na pow. sepoński p. Urbański. Podczas mszy św. wzruszające kazanie wygłosił ks. Średzki. Następnie odbyła się defilada i publiczne zgromadzenie na Rynku.

Przemówienia wygłosili: p. Urbański, ks. płk. Grabowski, prezes pow. S. N., p. Przytarski i p. Skierawski. Zgromadzenie zakończono uchwalen-

iem rezolucyj i odśpiewaniem Hymnu Młodych.

W Kaliszu

Kalisz. (Tel. wł.) Po ogólnej defiladzie w dniu 15 sierpnia, w której brało udział Stronnictwo Narodowe, odbyło się imponujące zgromadzenie S. N. w sali „Kinoteatru” „Stylowy”, która wypełniła się publicznością po brzegi. Reprezentowane były na sali wszystkie warstwy społeczne i zawody. Na scenie ustawili się poczet młodych ze sztandarem.

Zgromadzenie otworzył kierownik W. Sierakowski, powołując na przedmówcę prezesa okręg. S. N. b. p. Chyrowskiego. Następnie przemówienie wygłosił p. Sierakowski, poczem uchwalono rezolucję, w której domagano się silnych rządów narodowych i protestowano przeciw uszczuplaniu praw polskich w Gdańsku.

W Lublinie

Lublin. (Tel. wł.) W obchodzie 16 rocznicy „Cudu nad Wisłą” brał udział cały naródowy Lublin. Stronnictwo Narodowe urządziło zgromadzenie, na którym przemawiali: dr. Majewski, red. J. Bajkowski z Warszawy, red. Morzycki, mjr. Bardzik, Jan Kurek i St. Kołtuś.

Po przemówieniach uchwalono rezolucję.

DO DZISIAJ ZEBRALIŚMY 72 473,33 ZŁOTYCH

Składki na samolot „Chrobry”

W dalszym ciągu wpłynęły do administracji naszej następujące składki na samolot „Chrobry”:

Antoni Szypuła, Poznań, Wierzbicie 5	25,—
Wiechowicz	2,—
B. Treski, Poznań	3,—
Zbrane w agenturze naszych wydawnictw w Pleszewie: Gembalski 1,—, Stefan Hempowicz 0,50, Jaensch 0,50, Roch Janiak 2,—, Kuliński 0,50, J. Kozłowiec 1,—, Kozłowiec kup. 2,—, Ludwik Ratajczak 1,50, Rżaniak 1,—, Stragierowiczówna 0,50, Suchocki 0,50, Warczyński 2,—, X. prał. Niesiołowski 5,—	18,—
Stronnictwo Narodowe, koło Chelm Lubelski, zbrane wśród członków: Władysław Nosal 2,—, Walerjan Górski 1,—, Bolesław Baniak 1,—, dr. Kazimierz Zaleski 5,—, Stanisław Dopieralski 0,20, Władysław Szczurek 0,50, Stefan Damsuk 1,—, Franciszek Szymański 0,50, P. Nafalski 0,20, R. Szyczewski 0,50, Marjan Postyka 0,20, Stanisława Szerotkowa 0,10, Wiktorja Bereza 0,10, Jan Rzenycha 0,10, Wacław Cuch 0,10, Józef Mula-	

wa 0,20, Michalina Teplicka 0,10, nieczytelne 2,—, Bajkowska 0,50, nieczytelne 0,50, Walens 2,—, M. Jodko 2,—, Mazurkiewicz 1,50, Helena Szypicka 0,50, Władysław Chabrowski 1,—, inż. Antoni Popławski 2,—, Franciszek Podzanowski 1,—, W. Kabata 1,—, M. Mikiciuk 0,50, Tadeusz Koper 0,50, Tadeusz Wasowski 1,—, Józef Gryziński 5,—, E. Waj 1,—, A. Mni-doki 2,—, Jofja Zajacówna 1,—, Józef Czżma 1,—	razem	37,80
Cech Stolarski, Swarzędz, I rata Stronnictwo Narodowe, Bukowiec Górny		10,—
Irena Briares, Paryż		3,25
Członkowie Koła Związku Rezerwistów w Gnieźnie z wezwaniem do złożenia składek pokrewnych organizacji o charakterze wojskowym		10,—
Dr. Jan Sgiewicz, Uniejów, tytułem wygranej		5,—
razem z poprzednio pokwitowanymi		2,65
Zadeklarowane i uchwalono wypłacić		65.551,87
Razem wpłacono, zadeklarowano i uchwalono wypłacić		6.921,46
		72.473,33

Utrudnienia komunikacyjne przed zjazdem Stronnictwa Narodowego

Donosiliśmy już, że poznański zjazd wojewódzki Stronnictwa Narodowego napotkał na duże trudności komunikacyjne.

Jak dotąd ustalono, odmówiono różnym ośrodkom Stronnictwa Narodowego w Wielkopolsce ogółem 30 pociągów popularnych, oraz następującym kierownictwom powiatowym S. N. autobusy: Czarnków, Gniezno, Szamotuły, Krotoszyn, Ostrów, Jarocin. Gościn, Śrem i Bydgoszcz.

Zajścia z dziennikarzami niemieckimi

Miejscowa prasa niemiecka rozpisyje się o pobiciu trzech dziennikarzy-Niemców w związku z sobotnim zgromadzeniem Stronnictwa Narodowego.

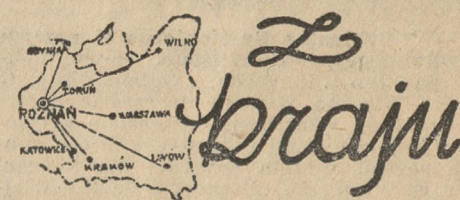
Jeżeli tak było istotnie, należałoby oczywiście nad zajściem tem ubolewać. Podobno owych Niemców wzięto za Żydów. Do zajścia nie byłoby doszło, gdyby dziennikarze niemieccy byli się dostosowali do wezwania prezydium zebrania i zasiedli przy stole, przeznaczonym dla prasy.

Ludzie chorzy na kamienie żółciowe i nerkowe, jak również i na kamień pęcherzową, na nadmierne wytwarzanie się kwasu moczowego i artretyzm powinni regulować funkcję kiszek, stosując naturalną wodę gorzką Franciszka-Józefa. Zalecana przez lek. Tg 1396

Z kół wojskowych

Pod fotografią z defilady wojskowej z okazji rocznicy „Cudu nad Wisłą”, zamieszczonej w „Dzienniku Poznańskim” i wychodzącym jego nakładem „Dzienniku Porannym”, znajduje się w podpisie nazwisko generała Hubiszty, jako jednego z odbierających defiladę.

Z kół wojskowych proszą nas o stwierdzenie, że emerytowany generał dywizji Władysław Hubischta, b. dowódca O. K. Toruń, zmarł w Poznaniu w dn. 6 stycznia 1933 roku.

OGRANICZENIE PRODUKCJI KILIMÓW

Skutkiem ograniczeń przywozowych i dewizowych, w przemyśle kilimkarskim w Polsce zanotowano zwyżkę cen podstawowego surowca t. j. wełny. Wobec niemożności równoczesnego podwyższenia cen gotowych produktów, doprowadziło to do ograniczenia wytwórczości w przemyśle kilimkarskim.

DALSZE ARESZTOWANIA NA ŚLĄSKU

Wbrew pogłoskom o ukończeniu śledztwa w sprawie nielegalnych organizacji niemieckich na Śląsku — N. S. D. A. B., „Schwarze Hand” i „Tarnowitzer Wanderbund”, trwa ono nadal i ciągle jeszcze przeprowadzane są aresztowania członków tych organizacji na terenie Chorzowa, powiatu świętochłowickiego i tarnogórskiego. W tych dniach zostali doprowadzeni do sądu śledczego w Katowicach dwaj dalsi członkowie N. S. D. A. B. z Świętochłowic, których osadzono w więzieniu.

Proces drugiej grupy oskarżonych, który obejmuje około 80 osób, spodziewany jest najwcześniej w październiku. Większość oskarżonych przebywa w więzieniu. (AJS)

UPADŁOŚĆ KOPALNI ŚLĄSKIEJ

Jak donoszą z Katowic, została ogłoszona upadłość kopalni „Polska” w Małej Dąbrowie z powodu trudności finansowych i długów, stanowiących sumę 5,5 miliona zł. Zarządcą komisji konkursowej został p. Pachulski. Kopalnia „Polska” ma poważne znaczenie gospodarcze dla Małej Dąbrowy, ponieważ stanowi niemal wyłączne źródło utrzymania dla rodzin 250 robotników.

STRAJK KOMINIARZY WE LWOWIE

Od dwóch tygodni już trwa we Lwowie strajk pracowników kominarskich, domagających się przyznania im stałego wynagrodzenia w miejsce dotychczasowych zarobków. Wszelkie pertraktacje w sprawie zlikwidowania strajku rozbijają się o nieustępliwe stanowisko majstrów kominarskich. Naskutek nieczyszczenia kominów istnieje obawa powstawania groźnych następstw.

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Środa | Czwartek
KALENDARZ RZYMSKO-KATOLICKI
 Ludwika b., Marijana | Bernarda op.
KALENDARZ SŁOWIAŃSKI
 Bolesława | Sobiesława

Słońca: wschód 4,41, zachód 19,10
 Długość dnia 14 godzin 20 minut
 Księżyc: wschód 7,24, zachód 19,23
 Faza: 2 dzień po nowiu.

Sierpień
19
 Środa

Ważne numery telefonów:
 Pogotowia rat.: 66-66 i 55-55
 Straż ogniolwa: 19-57, 30-50
 Policja: 42-21
 Taksówki: Postój przy ulicy Grunwaldzkiej 77-72, przy Rynku Jeź. 77-08, przy ul. Marsz. Focha (narożn. Niegolewskich) 77-82, Pl. Świe. okrzyki 49-80, przy ul. Zielonej (nar. Strzeleckiej) 50-35, Rynek Wilecki 66-35.
 Biuro Posłańców 28-36
 Pocztove biuro zleceń: 49-27
 Dokładny czas: 55-66.

Stan wody: + 0,20 mtr.

NOCNY DYŻUR APTEK

Śródmieście: Apt. pod Eskulapem, pl. Wolności 13; Apt. pod Złotym Lwem, St. Rynek 75; Apt. przy pl. Sapieżyńskim 1; Apt. na Chwałczewie 76. Jeżyce: Apt. pod Gwiazdą, ul. Krzeszowskiego 12. Łazarz: Apt. przy Parku Wilsona, ul. Marsz. Focha 47. Wilda: Apt. pod Koroną, Górna Wilda 61. Debiec: Apt. przy ul. Debieckiej 6. Solacz: Apt. przy ul. Mazowieckiej 12. Główna: Apt. przy Krzyżu, ul. Główna 19. Staroleka: Apt. miejscowa.

KRONIKA MIASTA POZNANIA

W Poznaniu przed 10 laty

Dnia 18 sierpnia 1926 r.

Zmarli prof. dr. Bolesław Buszczyński, em. prof. gimnazjum im. Bergha i b. asystent uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie, w 69 roku życia, oraz Henri Busenac, kanclerz i wicekonsul konsulat francuskiego w Poznaniu. — Notowano 4.900 bezrobotnych, w tem 555 kobiet i 1.735 osób bezrobotnej inteligencji.

KRONIKA KOŚCIELNA

— * **Pielgrzymka do Górki Duchownej.** Kat. Tow. Robotników Polskich par. św. Wojciecha w Poznaniu organizuje dnia 30 bm. tradycyjną pielgrzymkę do Górki Duchownej pod protektorem ks. rady Putza. Pielgrzymka wyruszy z kościoła św. Wojciecha 30 bm., gdzie rano o godz. 3 odprawi się msza św. Odjazd o godz. 5, powrót tegoż samego dnia wieczorem. — Cena biletu kolejowego wynosi 2 zł w obie strony. Na koszt pielgrzymki płaci się 20 gr. Zgłoszenia przyjmuje się codziennie w biurze parafjalnym przy kościele św. Wojciecha od godz. 11—13 i wieczorem w salce parafjalnej od godz. 18—20. Dla starszych i słabych osób będą wozy.

WIECZORY, KONCERTY

— * **Orkiestra Symfoniczna w nowym pawilonie w parku Wilsona.** Nowy, piękny pawilon muzyczny, wybudowany w parku Wilsona, zostanie uroczystie otwarty w środę wieczorem koncertem symfonicznym miejskiej orkiestry. W ten sposób zarząd miasta stworzył dla koncertów ogrodowych, cieszących się tak wielkim powodzeniem, nowe, wspaniałe ramy, odpowiadające najnowszym wymaganiom artystycznym. Sfery muzyczne przyjmują z wielką radością i wdzięcznością ten nowy akt troskliwej opieki nad rozwojem kultury muzycznej w naszym mieście, powstał bowiem wysoce estetyczny przybytek, w którym w miesiącach letnich tysiące obywateli przeżywać będzie wrażeń muzycznych. Jak wykazały próby, warunki akustyczne nowego pawilonu są znakomite, tak, że dźwięk orkiestry wybornie się słyszy nawet ze znacznej odległości. Urządzenie ogrodnicze pawilonu, dzieło doświadczonych rąk dyr. Marcina, stanowi tło i otoczenie niezwykle piękne i efektowne tak, że zewnętrzny widok tych koncertów będzie prawdziwie estetyczny i artystyczny.

Pierwszy koncert w nowym pawilonie odbędzie się w środę o godz. 7.30 wieczorem pod kierownictwem dyr. dr. Łatoszewskiego i ze współudziałem świetnej skrzypaczki, p. Eugenji Umińskiej, która z towarzyszeniem orkiestry odegra koncert Karłowicza. Program symfoniczny obejmuje wspaniałą symfonię c-moll Czajkowskiego i uwerturę koncertową Żeleńskiego „W Tatrach”.

KRONIKA MIEJSCOWA

— * **Niezwykły okaz ziemniaka.** Pan Marcin Błaszyk, ul. Kopernika 9, przyniósł nam ziemniak, który wyrósł w jego ogródku i waży „tylko” 800 gramów!

— * **Przetarg miejski.** Zarząd miejski w Poznaniu ogłosił przetarg na roboty tynkarskie przy przebudowie i rozbudowie X szkoły powszechnej przy ulicy Bożej w Poznaniu. Termin składania ofert mija 22 sierpnia br. o godz. 12. Bliższych informacji udziela wydział budownictwa naziemnego (ul. Nowa 10, III p.).

— * **Telefon postoiu taksówek przy Rynku Wileckim.** Ostatnio również i na postoiu dorożek samochodowych przy Rynku Wileckim założono telefon, co spotka się niewątpliwie z uznaniem publiczności, która będzie mogła każdej chwili przywołać taksówkę. Telefon ma nr. 66-35 i czynny jest całą dobę. Jest to już piątą z rzędu telefon na postojach, założony przez taksówkarzy poznańskich dla wygody szerokiej publiczności.

— * **Zakaz uprawiania przemysłu okrężnego na niektórych ulicach.** W nr. 36 „Poznańskiego Dziennika” Wojewódz-

Uroczyste poświęcenie kalwarji obornickiej

Oborniki. (St. O.) W odpust Wniebowzięcia N. M. P. przeżyła parafia obornicka podniosła i rzadką w swych dziejach uroczystość. Gościła w tym dniu swego arcybiskupa J. E. ks. biskupa Dymka, a ponadto obchodziła piękną uroczystość poświęcenia nowocześnie wzniesionej Kalwarji na wzgórzu pod Bogdanowem.

Inicjatywę wzniesienia Kalwarji dał miejscowy duszpasterz ks. prob. Stefan Szymański.

Miasto z tej okazji przywdziało uroczyste szaty. Niezliczona ilość sztandarów o barwach narodowych i papieskich, kołyszące się sznury girland i transparenty, wreszcie niebawym napływ ludności, ożywienie i nieopisana radość świadczyły najwymowniej o wielkości i znaczeniu tej chwili.

Krótko po odprawieniu uroczystości kościelnych wyruszyła z kościoła parafjalnego w kierunku Kalwarji siedmiotysięczna procesja wiernych, celebrowana przez ks. prob. Lesińskiego z Objezierza w otoczeniu licznych duchowieństwa. Na czele kroczyli

bractwa kościelne, stowarzyszenia oraz organizacje ze sztandarami. Skoro procesja znalazła się u progów Kalwarji, zawitał niecierpliwie oczekiwany J. E. ks. biskup Dymek w towarzystwie starosty powiatowego, p. Jana Kozłowskiego i banderji konnej. Chór kościelny św. Cecylii odśpiewał uroczyste „Ecce Sacerdos”, a jedna z dziewczynek szkolnych powitała Dostojnego Gościa wierszykiem. Mowę powitalną tuż u progu wygłosił ks. prob. Szymański. Pod baldachimem z pieśnią na ustach „Wisi na krzyżu”, wprowadzono J. E. ks. biskupa na Kalwarję.

Rozpoczęły się ceremonie poświęcenia stacyj. Po poświęceniu Dostojny Gość zajął miejsce na trybunie, a chór kościelny odśpiewał „Te Deum”. Ks. prob. Zimoch z Chludowa wygłosił od stóp XII stacyj podniosłe kazanie. Na zakończenie udzielił J. E. ks. biskup błogosławieństwa.

Dalsza część uroczystości odbyła się w kościele parafjalnym.

kiego“ z dnia 15 sierpnia ukazało się zarządzenie wojewody poznańskiego w sprawie uprawiania przemysłu okrężnego na niektórych ulicach i placach w Poznaniu. W myśl tego zarządzenia zakazane jest osobom, trudniącym się przemysłem okrężnym, krajeniem z wózków lub bez wózków i zatrzymywanie się w celu wykonywania tego przemysłu, na następujących ulicach i placach miasta Poznania: Ostrów Tumski, Stary Rynek, ul. Wiankowa, Ratuszowa, Kurzanoga, Gołębia, Świętoślaska, Góra Przemysłowa, Al. Marcinkowskiego, Al. Marsz. Piłsudskiego, plac Wolności i Św. Krzyski, ul. Br. Pięckiego, 27 Grudnia, Fredry, Półwiejska, Wały Zygmunta Augusta, Jana III i Batorego. Powyższe zarządzenie nie dotyczy ulicznej sprzedaży lodów spożywczych kwiatów i baloników, jak też i ulicznego wykonywania zdjęć fotograficznych. Ograniczeniu nie podlega też przemysł uliczny, wykonywany między godz. 21 a 6 rano. Zarządzenie wchodzi w życie z chwilą ogłoszenia go w „Dzienniku Wojewódzkim”, dotychczasowe zarządzenie w sprawie uprawiania przemysłu okrężnego na niektórych ulicach i placach miasta Poznania z dnia 17 grudnia 1935 r. traci moc obowiązującą.

WYCHOWANIE, KURS

— * **W środę nowe kursy pływania.** Ostatnie w bież. roku kursy pływania, organizowane na pływalni miejskiej przy Tamie Garbarskiej dla naszych abonentów przez „Unję”, rozpoczynają się w środę. Zgłoszenia pań i panów przyjmuje do czwartku administracja naszego pisma (Św. Marcin 70), udzielając wszelkich informacji.

KRONIKA WYPADKÓW

— * **Usiłowane samobójstwo umyślowe chorego.** Na Drodze Debińskiej usiłował popełnić amobójstwo przez powieszenie się bankowiec Bolesław Krycz z Poznania (ul. Strumykowa 6). Przechodzący w tym czasie Drogą Debińską p. Piotr Zaborowski (Dolna Wilda 87) przeszkodził samobójcy i odciął go. Niedoszłego samobójcę odstawiono do szpitala miejskiego, gdzie okazało się, iż cierpi n na chorobę umysłową. (kl.)

— * **Pobicie.** Ubiegłej nocy na Górnej Wildzie, przy zbiegu Wałów Królowej Jadwigi, pobito kobietę lekkich obyczajów Zofję Dabek, mieszkającą przy ul. Gen. Kosińskiego 14. Pobito przez Kazimierza Malickiego (ul. Madalińskiego 11) opatrzone w szpitalu miejskim. (kl.)

KRONIKA POLICYJNA

— * **Ujęcia.** Policja ujęła Zofję Orzechowską i Gertrudę Mackiewicz, bez stałego mieszkania. Jak się okazało, zbiegły one ze Zakładu Serca Jezusowego w Kiekrzu. Odstawiono je do wspomnianego zakładu. — Przy ul. Marsz. Focha 94 ujęto na strychu domu Kazimierza Kaspraka z Poznania, mieszkającego przy ul. Wodnej 8, gdyż usiłował on dopuścić się tam włamania. (kl.)

— * **Wózek w komisariacie.** W komisariacie I przy placu Wolności 12 znajduje się 4-kolowy wózek, znaleziony w r. 1935 na ul. Strzeleckiej. Właściciela, mimo długiego poszukiwania nie zdołano dotychczas odnaleźć. (kl.)

KRONIKA SĄDOWA

— * **Błąd drukarski zakradł się w artykule p. t. „Uniewinnienie skazanego na 15 lat więzienia” w nr. 377 „Kurjera Poznańskiego”.** Mianowicie obrońcą osk. Marcina Ratajczaka był adw. Z. Smudziński, a nie, jak mylnie wydrukowano, adw. Grauczyński.

— * **Tydzień aresztu za kradzież szklanki.** Sąd grodzki w Szamotułach skazał Marijana Słodowicza na jeden tydzień aresztu za kradzież szklanki. Słodowicz wraz

z kilkoma towarzyszami przybył w marcu rb. do jednej z restauracji w Szamotułach. Opuszczając lokal, Słodowicz zabrał z sobą szklankę, którą później rozbił na ulicy. Sąd okręgowy w Poznaniu, do którego odwołał się oskarżony Słodowicz, wyrok I instancji zatwierdził. (m.)

— * **Okradł teściową.** Marcin Goździak został skazany przez sąd grodzki w Środzie na 2 tygodnie aresztu za kradzież srebrnego zegarka na szkodę swej teściowej, Pauliny Lipo. Sąd okręgowy w Poznaniu, jako odwoławczy, wyrok ten zatwierdził. (m.)

— * **Skutki picia wódki.** Jan Łukaszyk ze Szamotuł z okazji jakiejś uroczystości koleżeńkiej suto uraczył się alkoholem. Późną nocą przyszedł do domu, gdzie go spotkała rodzinna awantura, w czasie której został lekko poraniony. Ponieważ Łukaszyk stawał się coraz bardziej agresywny, do pomocy został wezwany posterunkowy z miejscowego posterunku policyjnego. Widok mundur policyjnego rozdrażnił Łukaszyka do tego stopnia, że posterunkowego obrzucił stekiem wyzisk. Za to stróż bezpieczeństwa publicznego spisał mu protokół i doniósł o tem do sądu grodzkiego w Szamotułach, który skazał Łukaszyka na 4

Doświadczalna hodowla jedwabników w ogródkach działkowych św. Jana

W ogródkach działkowych św. Jana przy ul. Warszawskiej zainicjowano ostatnio doświadczalną hodowlę jedwabników. Dała ona rezultaty zadowalające, co powinno być zachętą dla innych ogródków działkowych, aby zajęły się hodowlą, która może stanowić dla niejednego źródło średniej dochodowości.

W ogródkach św. Jana hodowlę przeprowadził działkowiec, p. Błaszyk, przy pomocy prezesa ogródków św. Jana, p. Stanisława Gintrowskiego. Urządzono ją w altanie, zaopatrzonej w potrzebne do

Pan Błaszyk przy swej hodowli jedwabników.

hodowli półki. Wymaganą temperaturę utrzymywano przy pomocy piecyka żelaznego i lamp naftowo-żarowych, potrzebna zaś wilgotność otrzymywano przez parowanie wody rozgrzaną żelazem. Odpowiednio przygotowaną uikację zdezynfekowano następnie dwukrotnie formaliną i siarką, poczem umieszczono w niej 15 gramów greny (jajek) jedwabników rasy seweńskiej, dostarczonych przez Centralną Doświadczalną Stację Jedwabników w Milanówku pod Warszawą. — Wskutek niewłaściwego przechowywania

Restauracja w Hotelu Polonia, Grunwaldzka 18, poleca bezpłatnie salę nowo-odrestaurowaną i pokoje klubowe na wszelkie uroczystości. Kuchnia wyborowa. Ceny niskie. Wieczorem dancing. n 12 894

Detektor już wręczony

Dziś przed południem wręczyliśmy p. Kazimierzowi Walentowi detektor, ofiarowany przez p. Jadwigę Chrzanowską. Zarówno ofiarodawczyni, jak i p. M. Włodarczakowi, właścicielowi firmy „Emka” przy ul. Wrocławskiej nr. 30, który dokonał bezinteresownie poprawek w aparacie, dziękujemy najserdeczniej, zarówno w imieniu własnym, jak i p. Walenta.

Za napad bandycki

Bydgoszcz (f). Przed bydgoskim sądem okręgowym zasiadł na ławie oskarżonych Edward Przybylski z Wysokiej pow. wyrzyckiego. W czerwcu r. b. dokonał on napadu na rolnika Ferdynanda Nehringa, powracającego po jarmarku z Wyrzyska do Wysokiej. Napadu dokonał w lesie z maską na twarzy i z wielkim nożem rzeźnickim w ręku. Steroryzowawszy Nehringa, zabrał mu około 400 zł i zniknął w lesie.

Zrazu trudno było ustalić sprawcę napadu, potem jednak sam Przybylski zwrócił na siebie uwagę przez rozrzucone szafowanie pieniędzmi po knajpach. Wzięty w krzyżowy ogień śledztwa i po znalezieniu u niego w mieszkaniu jeszcze 300 zł, ukrytych w piecu, przyznał się do występku. Przybylski był sąsiadem Nehringa i pośredniczył w transakcji, zawartej na jarmarku w Wyrzysku. Wiedząc o większej sumie, jaką Nehring wioził do domu, z premydytacją i dobrze obmyślonym planem zorganizował napad.

Sąd wydał wyrok, skazujący Przybylskiego na 4 lata więzienia i utratę praw obywatelskich przez 5 lat.

tygodnie aresztu. Sąd okręgowy w Poznaniu wyrok ten zatwierdził. (m.)

greń, uległa ona znacznemu ożywieniu, trzeba więc było natychmiast wyłożyć jajka do systematycznego ożywiania. Grenę poddano ciepłocie 18 stopni, następnie zaś przez trzy dni odnośno temperaturę do 23 stopni. Jajka przybrały wówczas kolor blade-olowiany, co zapowiadało bliski termin wylęgu. Niebawem też zaczął się pierwszy wylęg, jednak słaby. Drugi wylęg był już silny, trzeci i czwarty bardzo obfite. Pierwszego nie wzięto do hodowli, tylko następne, które wyjmowano w partjach po około 250 sztuk. A po upływie dwóch godzin od wylęgu podawano już gąsienicom w odstępach trzygodzinnych karmę. Piątego wylęgu (ostatniego) nie wzięto do hodowli, był bardzo nikły.

Trzeba jednak zaznaczyć, że jajka z Centralnej Doświadczalnej Stacji Jedwabniczej w Milanówku wykazały do 100 procent zarodności, gąsienice zaś wielką odporność na choroby zakaźne. Całkowita ilość wyhodowanych z 15 gramów greny gąsienic można określić na około 18 tysięcy sztuk. Gąsienice te zużyły w ciągu 35 dni 385 kg karmy (liście białej morwy). W równomiernych odstępach 5-dniowych dla każdego wylęgu następowy pierwsze, drugie i trzecie lenienia (zrzucanie skórki), czwarte odbyło się po upływie 10 dni od poprzedniego. Po 6 dniach od ostatniego lenienia nastąpił w normalnych odstępach czasu oprzęd. — Trwał on około 4 dni dla każdego wylęgu. W 10 dni od chwili rozpoczęcia się oprzędu poddano oprzęd, po dokładnem obraniu z opłat, parzeniu, aby uśmiercić poczwarki. Do oprzędzania się gąsienic służyły suche gałazki, oprzędniki z papieru w kształcie wachlarzy, składanych stopni itd.

Po dokładnem wysuszeniu oprzędu, stwierdzono następujący rezultat: hodowla dała 12,5 kg dorodnego oprzędu, 2,200 kg nieużytków, i 0,25 kg opłat. Jak widać z powyższego, nieużytki są tutaj dość znaczne, co tłumaczy się ciasnotą w altanie, nie pozwalającą dojść wszędzie w czasie oprzędzania, aby przeszkodzić wybrykom gąsienic, oprzędzających się w jedwabnem i tem samem miejscu.

Tak mniej więcej przedstawia się opis hodowli jedwabników w ogródkach działkowych św. Jana w Poznaniu. Pierwszy krok na polu hodowli jedwabników zrobiono. Dał on sporo doświadczeń, które przydadzą się przy kontynuowaniu rozpoczętej akcji.

Postrzelenie dwojga dzieci

Mogilno (mm). Dnia 14 bm. urzędnik gospodarczy maj. Leszcze, pow. Mogilno, Kozerski Józef, wracając z polowania, jechał przez pole. W pobliżu maj. Kaspra zauważył w polu w lasie norze jakąś sylwetkę i w przypuszczeniu, że to lis, wystrzelił z fuzji z odległości 25 mtr.

Nie był to lis, lecz dwoje dzieci: 6-letni Mielcarek Leon z siostrą 13-letnią z maj. Kaspra.

Niebezpiecznie postrzelone dzieci odstawiono do szpitala pow. w Strzelnie, gdzie chłopiec dnia następnego zmarł, a siostra tragicznie zmarłego chłopca w stanie groźnym pozostaje w szpitalu.

Dzieci krytycznego dnia brały z lisiej nory piasek. Urzędnika Kozerskiego zatrzymano i prowadzi się przeciwko niemu dochodzenie.

Z WIELKOPOLSKI

— * KOŚCIAN. W ramach wystawy rolniczo-przemysłowej odbędzie się w dniu 23 bm. w Kościanie wielki zlot okrugowy „Sokoła” z następującym programem. Rano po próbnych ćwiczeniach nastąpi wyjazd drużyn sokolich do kościoła farnego na uroczyste nabożeństwo, poczem otwarcie zlotu na rynku, defilada, odmarsz na stadion i zwiedzenie wystawy. O godz. 14 koncert i trójbój druhów i druchów na stadionie. O godz. 16.30 wciągnięcie na maszt sztandaru narodowego, poczem nastąpi szereg popisów gimnastycznych i atrakcji, doskonale zorganizowanych przez wypróbowane w pracy społeczno-organizacyjnej szeregi sokolich druhów i druchów.

— Zgłoszenia na wspólną wycieczkę członków Kat. Stow. Kobiet do Częstochowy przyjmują pp. Makowska i Jerzykiewiczowa. Koszt biletu kolejowego wyniesie 8-9 zł.

— Urząd Skarbowy w Kościanie komunikuje, że właściciele nieruchomości budynkowych, w których znajdują się lokale podlegające podatkowi od lokali, powinni zawiadomić urząd o wszystkich zmianach zaszytych w osobach najemców poszczególnych lokali w ciągu 30 dni po zaszytym zmianie. (mk)

— * KROTOSZYN. Wyrokiem sądu grodzkiego skazani zostali na 1½ roku więzienia Polny Mieczysław i Polny Leon z Krotoszyna za kradzież bielizny, wartości około 400 zł na szkole Wilekowskiego Michała z Krotoszyna, a Grzesiak Józef, Grzesiak Jadwiga, Barbara, Miżera Józef i Polna Gertruda za paserstwo na rok aresztu z zawieszeniem na 5 lat i 40 zł kosztów sądowych każdy.

— Komendant P. P. na pow. krotoszyński, p. komisarz Salaciński, został przeniesiony do Komendy Wojewódzkiej w Poznaniu.

— Przyjeździe p. Szymurze Władysławie wydarł w Poznaniu nieznani sprawcy torebkę z całą posiadaną gotówką.

— Misiak Michał, krawiec z Krotoszyna, zgłosił na tut. post. P. P. że skradziono mu z kamizelki w jego pracowni zegarek, wartości 70 zł.

— W tych dniach wybuchł pożar w zabudowaniach Blaszczykowskiej Zofii w Bojaninie, pow. krotoszyński i strawił dom mieszkalny. (sh)

— * LESZNO. Dnia 16 bm. obchodziło Koło Śpiew. „Nowowiejski” w Zaborowie 15-lecie swego istnienia. Zjechały się liczne koła z Poznania, Leszna, Olesna i t. d. Uroczystość wypadła imponującą pod każdym względem. Po południu odbyły się zawody śpiewacze o nagrody i tak otrzymali: Koło „Dembicki” Leszno nagrodę „Głosu Leszczyńskiego” książkę „Chopin”. Koło „Lutnia” Olesno książkę o oszczędnościowa z 10 zł, ufundowaną przez Pow. Kom. Kasę w Lesznie. Tak samo otrzymało Koło „Halka” Rydzyna. Nagrodę gminy Świeciechowa otrzymało Koło „Cecylja” Świeciechowa. Nagroda chóru męskiego jubilat otrzymał „Moniuszko” Poznań. Dyplomy pamiątkowe otrzymały koła z Lasocic i Jezierzycach Kośc. Wieczorem odbyła się zabawa na sali.

— Dnia 17 bm. zmarł sp. Antoni Mrowicki, podinspektor Inspektoratu Pracy. Sp. zmarły cieszył się ogólnym poważaniem. Był długoletnim prezesem okr. leszczyńskiego Zw. Tow. Głmn. „Sokół”.

— Po tygodniowym zmaganiu się o miano mistrza klubu „Polonia” uzyskano wyniki: gra pojedyncza panów — finał: Przyłipiak — mgr. Kopicński 9:7, 6:4; gra poj. pań — finał: Bitterówna — Mayarówna 6:3, 6:1; gra mieszana — finał: Bitterówna, Przyłipiak — Kokocińska, Bitter 6:4, 7:5. (lh)

— * MOSINA. Wewnętrzne zawody lekkoatletyczne i strzelanie o mistrzostwo tut. K. S. M. odbędzie się dnia 23 bm. na własnym boisku. W programie: grupa A (starsi ponad lat 18): biegi: 100, 400, 800, 3 000 mbr., sztafeta 4x100; skoki: wwyż, wdół, o tyczce, trójskok; rzuty: dyskiem, kulą, oszczepem. Grupa B (do lat 18): biegi: 60, 200, 1500 mtr.; skoki: wdół, wwyż, o tyczce; rzuty: oszczepem, kulą 5 kg, dyskiem 1 kg. Początek zawodów o godzinie 14. Zgłoszenia zamiejscowych zawodników przyjmuje wiceprezes Tytus Hoffman, ul. Kolejowa 3. W połączeniu z powyższymi zawodami odbędzie się strzelanie o mistrzostwo oddziału na boisku. Uprawnieni do strzelania są tylko czynni członkowie. Zwycięzca otrzyma piękny tarczę. Poza

Kongres Zjedn. Bractw Kurkowych w Gdyni

W ub. sobotę dnia 15 b. m. rozpoczął się w Gdyni kongres Zjednoczonych Bractw Strzeleckich, stanowiących najstarszą organizację w Polsce. Kongres odbył się przy bardzo licznej udziale delegacji z całej Polski.

Po uroczystej mszy św. połowej na Placu Grunwaldzkim odbyła się akademja, w czasie której otwarcia kongresu dokonał, po wygłoszeniu dłuższego przemówienia powitalnego, prezes Zjednoczenia p. Stanisław Maciejewski.

strzelaniem o mistrzostwo będzie także strzelanie o nagrody, dostępne dla wszystkich. (ms)

— * OSTROW. Wizytacja kanoniczna parafii dekanatu ostrowskiego odbywać się będzie od 29 bm. Do parafii ostrowskiej przybędzie wizytator J. Eksc. ks. biskup Dymek 10 września i pozostanie przez trzy dni.

— Ochronie parafialną otwiera się tu 4 września. Dwoma oddziałami ochrony kierują wykwalifikowane Siostry Zakonne.

— Cech Rzeźnicko-Wedlin. zwołał na dzień 26 bm. godz. 15 do lokalu p. Grzędy nadzwyczajne walne zebranie celem przyjęcia nowego statutu dostosowanego do wymogów znolizowanego prawa przemysłowego.

— Srebrne gody małżeństwa obchodzili tu pp. Józef i Katarzyna z Ciesiołków Zaradni.

— Budowę nowego kościoła rozpoczął w Chynowie, pow. ostrowski, ks. prob. Konieczny. — Obchód 16-tej rocznicy „Cudu nad Wisłą” rozpoczął się w przeddzień uroczystości kapstrykiem. Nabożeństwo w święto Wniebowzięcia Matki Boskiej odprowadzone zostało w kaplicy wojskowej przez ks. Kapelana Niwe, który wygłosił też okolicznościowe kazanie. Po nabożeństwie nastąpił przemarsz oddziałów wojskowych i organizacji wojskowo-wychowawczych ulicami miasta. Na rynku odbyła się defilada. Po południu w strzelniczy odbyła się zabawa dla żołnierzy.

— Uroczystość dożynkowa na boisku „Sokoła” urządziło tu Kółko Rolnicze w święto Matki Boskiej Zielnej. W nabożeństwie w kościele przesyłał się ulicami miasta na pięknie przystrojonych w zieleni i zboże wozach barwny pochód. Po południu rozpoczął się korowód dożynkowy z przyspiewkami i tańcami ludowymi. „Gospodarzom” dożynkowym wręczano wieńce zbożowe. Dożynki w Ostrowie zgromadziły wielotysięczne rzesze publiczności, dowodząc wielkiego zainteresowania. Reżyserem dożynek i twórcą aktualnych przyspiewek był p. Józef Jurek. (os)

— * OSTROW. Dn. 26 bm. odbędzie się o godz. 15 w lokalu p. Grzędy, ul. Raszkowska 23, nadzwyczajne walne zebranie Cechu Rzeźnicko-Wedlin.

— Podczas zabawy w Gorzycach Małych (pow. Ostrow) jakiś nieznany osobnik skradł p. Władysławowi Urbanowi z Topoli M. nowy rower, wartości przeszło 120 zł. Natychmiastowe poszukiwania nie odniosły skutku.

— Dn. 23 bm. obchodził K. S. M. z. w Jankowie Zalesnym (pow. Ostrow) uroczystość poświęcenia sztandaru.

— Na boisku „Ostrowi” przy parku Marcinkowskiego odbył się w ub. niedzielę mecz w piłkę nożną pomiędzy: Raszkowianką I. — Raszków a „Ostrowia” II — Ostrow z wynikiem 12:0 dla drużyny ostrowskiej. (rp)

— * ROGOŹNO. W tych dniach rozpoczęto przekopywanie kanalizacji prowadzącej od jeziora rog. do cwierni i magazynu Straży Pożarnej. Kanalizacja ma na celu możność doprowadzenia wody do sikałek strażackich w wypadkach pożaru. Kanał poprowadzi z ul. Ogrodowej przez Rynek i Kościelną do jeziora.

— Gospodarstwo rolne, należące do tut. kościoła, dzierżawione do tego czasu przez p. Piotra Gutowskiego — przejął w dzierżawę p. Maerlender z Jabłkowa.

— Komendant tut. Posterunku P. P. przod. Pluciński rozpoczął urlop. Zastępuje go st. post. Fabiszewski.

— * ŚMIGŁO. Tow. Powstańców i Wojaków w Śmiglu, odbyło swe doroczne strzelanie o tytuł króla i rycerzy. Królem został p. J. Dratwiński, I rycerzem p. Konieczny, II p. Bura z Glińska. W strzelaniu o nagrody I miejsce zdobył p. E. Stycia, II p. Cz. Łabirski, III p. A. Kozak i IV p. Stan. Ludwiczak z Glińska. Po odbytem strzelaniu odbyło się uroczyste zebranie dla uczczenia rocznicy „Cudu nad Wisłą”, a następnie wręczenie nagród.

— W ub. niedzielę gościł w Śmiglu, J. Eksc. ks. biskup Łukomski, który odprawił mszę św. w kościele farnym, poczem w procesji udał się na probostwo, udzielając swego błogosławieństwa. Przy bramie probostwa J. E. ks. biskup Łukomski przemówił w serdecznych słowach do licznie zebranych organizacji narodowych. Entuzjazm zebranych był wielki.

— Sad grodzki w Śmiglu rozpatrywał sprawę przeciwko Niemcowi, gajowemu majet. Morowica, p. Pohlingowi, o postrzelenie Stam. Kociaka ze Śmigla. Sad zasądził gajowego na 1 mies. aresztu. (ds)

— * ŚRODA. W tych dniach ukończona została klasyfikacja gruntów miasta Środy. O wynikach klasyfikacji mogą posiadacze poinformować się w lokalu Pow. Komitetu klasyfikacyjnego w Urzędzie Skarb. pokój 10. Zastrzeżenia można składać do 19 bm.

— Zygmunto K. z Targowejgórki, w pow. średzkim, skradziono rower, wart. 120 zł.

— Rozgrywkę w piłkę nożną pomiędzy tut.

Bardzo podniosła była uroczystość symbolicznego zbratania stanu średniego z morzem polskim. Program uroczystości przedpołudniowych zakończył się defiladą.

Po południu nastąpiło otwarcie strzałami honorowymi kongresowego strzelania na strzelniczy gdynińskiego Bractwa Kurkowego. W niedzielę odbył się dalszy ciąg strzelania.

Kongres, którego program jest bardzo obszerny, potrwa do 21 b. m.

K. S. „Pogoń” a K. S. Victoria Września o tytuł mistrza Kl. C. dały wynik 4:3 dla Pogoni. (ak)

— * WRONKI. Pożar wybuchł w zabudowaniach dzierżawcy gospodarstwa p. Urbanika w Zamościu. Spłonęła całkowicie stodoła. Reszta budynków ocalała dzięki szybkiej pomocy straży pożarnych. Ogień został rękoma podłożony ze zemsty. (wr)

— * TRZEMESZNO. Tut. władze wzywają ponownie te osoby, które nielegalnie posiadają broń, do oddania takowej w przeciągu 8 dni, w przeciwnym razie, narażają się na wysokie kary.

— Ks. prob. Sarniewicz zwołał w ub. tygodniu zebranie, celem omówienia sprawy zebrania funduszy na reparację tut. katedry i na założenie światła elektrycznego. Wybrano komitet, do którego weszli pp.: ks. prob. Sarniewicz, jako przewodniczący, Łyskawina — zastępczyni, Mieczkowska — sekretarka, Wlekińska — skarbniczka. Uchwalono urządzić dnia 6 września w parku miejskim „Baba” wielki kiermasz, połączony z różnymi niespodziankami.

— * WAGROWIEC. P. Walerjanna Góre, nauczyciela tut. szkoły powzecznej zamianowano kierownikiem 7-klasowej szkoły powzecznej w Margoninie.

— Przebywający na kursie zespół nauczycieli z Westfalii urządził ub. niedzielę wieczorem towarzyski. Udatnie i z werwą odtańczono tańce narodowe (trójak, krakowiak i in.) wzbudziły niemały zachwyt obecnych. Niemniej pięknie wypadły występy chóru pod batutą p. Klonowskiego Józefa.

— Zawody lekkoatletyczne rozegrane między H. C. P. Poznań a drużyną Sokół przyniosły zwycięstwo ostatnim w stosunku 62:53.

— * ZBASZYN. Na ostatnim posiedzeniu rady miejskiej, któremu przewodniczył p. burmistrz Michałak, p. radny Lewandowski przedstawił położenie bezrobotnych miasta Zbaszyna, którym należałoby przyjąć z pomocą. Po obszerniej dyskusji uchwalila rada miejska powołać komitet bezrobocia do życia. Rada miejska uchwalila przyjąć budżet na rok 1936/37 do zatwierdzającej wiadomości, z tem, że odnośnie do pkt. nałożenia 15% dodatku do podatku od nieruchomości uchwalila rada wnieść skargę do Najwyższego Trybunału Administracyjnego, a to ze względu na ogólne zubożenie obywatelstwa oraz geograficznie nieodpowiednie położenie miasta. We wnioskach i wolnych głosach p. radny Borowski Władysław interpelował w sprawie brakujących słupków przy drzewach przy ul. Mostowej oraz w sprawie popuszczonego ścieku przy moście ul. 17 Stycznia, radny Lewandowski wniósł o reparację wyboi przy ulicy Mostowej. P. radny dr. Kurlus wniósł o udzielenie informacji o sprawie wydzierżawienia b. szkoły przy pl. Wolności, na co p. burmistrz Michałak udzielił wyjaśnienia, że w tej sprawie toczy się korespondencja z właścicielem gmachu.

— W ub. tygodniu zakończone zostały pólkolonje, urządzone dla najbardziej potrzebujących dzieci kolejarzy. (zb)

Z POMORZA

— * TCZEW. Przed zamiejscowym wydziałem karnym sądu okręgowego na sesji wyjazdowej w Tczewie toczyły się rozprawy karne przeciwko żydowskiemu przemysłownikowi dewiz i pieniędzy. W wyniku przeprowadzonych rozpraw sąd okręgowy pod przewodnictwem prezesa s. o. dr. Pobjockiego za przemyślenie dewiz z Polski na teren w. m. Gdanską skazał: Mordkę Spidbauma, kupca z Łodzi, na 1 miesiąc aresztu i 500 zł grzywny, Chabę Jerechmilla z Warszawy na 50 zł grzywny, wzgl. 2 dni aresztu, kupca Jakóba Merina z Tczewa na 20 zł grzywny wzgl. 1 dzień aresztu, przemysłowca Abrahama Herscha Waltera z Warszawy na 1 dzień aresztu i 50 zł grzywny, Abrahama Ratnego, kupca z Łodzi, na 1 miesiąc aresztu i 300 zł grzywny, Jakóba Kaptmanna, kupca, na 1 miesiąc aresztu i 350 zł grzywny, Lejbe Persyka Zajnwella z Łodzi na 1 tydzień aresztu i 30 zł grzywny, oraz kupca Wasyla Giżę z Grudziądza na 30 zł grzywny wzgl. 3 dni aresztu. (at)

— W ub. piątek w godzinach południowych na szosie Tczew — Stanisław pod Tczewem wydarzył się straszny wypadek, który pociągnął za sobą ciężkie kalectwo robotnika rolnego 22-letniego Brunona Liedkiewicza, zatrudnionego na majątku ziemskim w Stanisławim. Robotnik Liedkiewicz, powracając od pracy rowerem, wskutek nieostrożnej jazdy na ścieżce zderzył się z drugim nieznany osobnikiem, który wioził na kierownicy rower widy. Zderzenie było straszne, gdyż ostrze widel przebiło na wylot twarz robotnika, którego w ciężkim stanie przewieziono do szpitala w Tczewie. (at)

Rozpoznanie zwłok tajemniczej pary

Zwłoki ofiar wspólnego samobójstwa, dokonanego w dniu 11 sierpnia w łasku miejskim pod Czarnkowem, rozpoznano. Jest to 30-letni Antoni Lisiak, urodzony w Golinie w pow. końskińskim, syn rolnika Kazimierza i Stanisławy, z Lubcza w pow. żnińskim. Tragicznie zmarłą kobietą jest 24-letnia Wanda Rychlewska z Gałęzowa, w pow. żnińskim, córka Kazimierza i Magdaleny z Dębowskich.

Jak się okazało, Lisiak z rzekomą narzeczoną wyjechali na rowerze w dniu 10 sierpnia z Gałęzowa w kierunku Rogowa i od tej pory ich już nie widziano. Prawdopodobnie w drodze powzięli zamiar samobójczy, gdyż rodzice Lisiaka sprzeciwiali się małżeństwu syna z Rychlewską. (R-R)

Śmiertelne zatrucie

Toruń (z) — Ostatnio na drodze w pobliżu Torunia znaleziono zwłoki mężczyzny. Identyfikacji z powodu braku dokumentów nie zdołano początkowo ustalić. W toku dochodzeń stwierdzono, że jest to niej. Czesław Gąsiorowski z Brzezinki pod Mysłowicami, który przejściowo przebywał w Toruniu.

Jak dotychczas ustaliła sekcja zwłok, Gąsiorowski uległ zatruciu grzybami. W jakich okolicznościach nastąpiło zatrucie, policja dotychczas nie zdołała stwierdzić.

Gdynia, 17 sierpnia.

Stan pogody

Przy temperaturze 24 st. C. utrzymuje się na całym wybrzeżu słoneczna pogoda. Przejściowe zachmurzenie nieba nie wykazuje skłonności do opadów. Ciężkość wody wynosi w dalszym ciągu 19 st. C.

Nowa trasa do Ameryki

Statek „Batory” odbywa obecnie podróż wycieczkową do stolic skandynawskich. Wycieczka cieszy się wielkim powodzeniem. Biorze w niej udział 730 osób. „Batory”, po powrocie do Gdyni, rozpocznie podróż do Ameryki nową trasą, po której jeszcze nie pływaly polskie transatlantyki. „Batory” popłynie z Kopenhagi przez kanał Kiloński do Cherbourg, skąd zabierze pasażerów do Ameryki. Będzie to podróż próbna polskiego okrętu na trasie, na której kursują transatlantyki państw zachodnio-europejskich.

Zjazd restauratorów

Z okazji wystawy przemysłu gastronomicznego, hotelarskiego i cukierniczego, odbędzie się w Gdyni ogólnopolski zjazd restauratorów. Obrady toczyć się będą dn. 19 bm.

Gość duński

Do Gdyni przybył sekretarz generalny dyrekcji portu w Kopenhadze, p. C. Wencelov. Gość duński przybył dla zapoznania się z urządzeniami i ustrojem portu gdynińskiego.

Wpadł do ławdny

W czasie postoju statku „Batory” w Gdyni, strażnik Aleks. Piszczyk, przechodząc po drabinie z ławdny na pokład łodziowy, z niewyjaśnionych przyczyn spadł do głębokiej ławdny okrętu. Piszczyk doznał złamania prawej ręki.

Stocznia miejska

Pomiedzy zarządem miasta Gdyni a „Stocznia Gdynińska”, będącą w likwidacji, prowadzono pertraktacje o nabycie akcji. Miasto Gdynia ma być właścicielem stoczni, kupując większość akcji na cenę 150 tys. złotych.

KSIEGI STANU CYWILNEGO

Zapowiedzi

Dnia 17 b. m. wywieszone następujące zapowiedzi (osoby, przy których nie jest podana miejscowość, mieszkają w Poznaniu):

Piekarczyk Michał Dopierała i Marianna Przychochowska; emer. et. kontr. poczt. Józef Daniec i Monika Wojciechowska z d. Sowińska; rew. związek niem. spółdzi. w Polsce Friedrich Wilhelm Busse w Bydgoszczy i Elżbieta Bartig w Nakle; tok. w żelazie Józef Biegala i marsz. Melania Brzóska; rob. Zenon Cegielski i Maria Quass; adjunkt kol. Konrad Zdrzenka i Wanda Kleina z Bydgoszczy; ksiądz. Maksymilian Wleczorek i biur. Lucja Wróblewska; por. Józef Walicki w Lesznie i Zdzisław Nyka; kup. Wawrzyn Bronski i biur. Pelagia Kasprzakówna w Junikowie, pow. poz.; kup. Feliks Czechowski i biur. Teodora Golakówna.

Zgony

Dnia 27 sierpnia 1936 r. zapisano następujące zgony: Henryka Stypulskiego z domu Gadejskiego, wdowa, 82 lata; Izabela Mielecka, bez zawodu, 56 lat; Michalina Szubertowa z domu Piasecka, wdowa, 76 lat; Jakób Rod, rzeźbiarz, 68 lat; Ignacy Chmieliński, bez zawodu, 68 lat; Stanisław Szymański, 4 lata; 4 mies. 18 dni; Jadwiga Klemmówna, bez zawodu, 79 lat; Bronisław Rogalski, robotnik, 17 lat; Józefa Jedrasikowa z domu Cieplakówna, 53 lata; Józef Kasprowski, robotnik, 65 lat; Wilhelm Jan Strabel, rencista, 78 lat; Józefa Goraczniakowa z domu Olskiewiczówna, wdowa, 69 lat; Agnieszka Poprawska, z domu Jezakówna, 42 lata; Marta Plaginz z domu Rapock, wdowa, 72 lata; Florian Jankowski, monter samochodowy, 25 lat; Joanna Zaradna, 6 godz. 15 minut; Jadwiga Nowicka z domu Kozłowa, 30 lat; Gerard Gellert, 3 mies. 23 dni.

18 sierpnia 1936

Temperatura 7 godz. + 16,8

Ciśnienie 7 godz. 758,5 mm. wysokie

Zachmurzenie 7 godz. pogodnie

Wiatr 7 godz. kierunek wschodni, szyb. 2 m/sek.

Temperatura w dniu 17 sierpnia br. była:

najwyższa + 24,6 o godz. 14

najniższa + 13,0 o godz. 5

Prognoza pogody na dzień jutrzejszy:

Zwiększające się zachmurzenie aż do przelotnych miejscowych burz, nieco chłodniej.

Radny „sanacyjny” złodziejem

Tczew (at). Wielką sensację wywołała wśród całego społeczeństwa tczewskiego wieść o przeprowadzeniu przez tut. policję śledczą rewizji u członka rady miejskiej m. Tczewa, znanego działacza „sanacyjnego”, naczelnika parowozowni kolejowej w Załącznikowie Tczewskim Jana Adamczyka, zamieszkałego w Tczewie na Nowemmieście przy ul. Gdańskiej.

Jak zdołaliśmy stwierdzić, Adamczyk, który zaledwie przed kilkoma laty w Kościerninie opuścił mury więzienia śledczego, gdzie przebywał przez

pół roku pod zarzutem sfingowania zamachu bombowego, oskarżony jest obecnie o to, że mieszkając swoje udekorował i umeblował przedmiotami, wykonanymi w warsztatach kolejowych przez podwładnych mu urzędników.

Policja zakwestjonowała w mieszkaniu naczelnika cały szereg rzeczy. Rewizję mieszkaniową policja przeprowadziła w czasie nieobecności Adamczyka, który w międzyczasie zbiegł z Tczewa w nieznanym kierunku.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

ŻYCIE KULTURALNE

BILANS PRACY TEATRU ZIEMI POMORSKIEJ

Nasz korespondent toruński pisze:
Minał drugi rok pracy Teatru Ziemi Pomorskiej, rok pracy ciężkiej i wyczerpującej. Nigdzie bodaj kultura teatralna nie była tak zaniedbana, jak na Pomorzu. Teatr miejski w Toruniu przez długie lata nie spełniał należycie swego zadania, a mniejsze i większe miasta na Pomorzu były terenem eksploatacji różnych zespołów o małej najczęściej wartości artystycznej. Stąd też zubożenie i niechęć do teatru w społeczeństwie pomorskim.

Dopiero w roku 1934, z chwilą utworzenia Teatru Ziemi Pomorskiej pod dyktando dobrze znanego Poznaniowi p. Władysława Brackiego, kultura teatralna na Pomorzu doznała poprawy. Teatr ten w pierwszym roku swego istnienia obsługiwał wszelkie miasta i miasteczka pomorskie, nie wyłączając Gdańska. Niestety w sezonie 1935-36 sytuacja uległa zmianie na gorsze. Ze względu finansowych i technicznych dyrekcja musiała zrezygnować z objazdów dalszych miejscowości i ograniczyć się do bliżej położonych miast, jak Inowrocław, Włocławek, Ciechocinek i Grudziądz.

A tymczasem teatr niemiecki odgrywa ważną rolę w ekspansji kultury niemieckiej na Pomorzu. Niemcy zrozumieli doskonale, jak ważnym czynnikiem propagandy żywego słowa jest teatr i zorganizowali na terenie pomorskim 3 sprawnie działające zespoły teatralne (Toruń, Grudziądz i Bydgoszcz). Repertuar teatrów niemieckich składa się przeważnie z utworów klasycznych, oraz sztuk najnowszych, nie wyłączając operetki. Niestety musimy stwierdzić, że tworzą one poważną konkurencję dla teatru polskiego.

By przeciwdziałać wpływowi niemieckim, repertuar T. Z. P. został również nastawiony pod kątem popierania twórczości rodzimej. Na ogółem 28 premier wystawiono 13 premier autorów polskich, przyczem rekordowem powodzeniem cieszyli się „Krakowiacy i górale”. Z arcydzieł literatury polskiej należy wymienić tragedję Słowackiego „Mazepę” z występem gościnnym Juliusza Osterwy, „Warszawiankę” Wyspiańskiego i „Pana Beneta” Fredry. Z arcydzieł literatury światowej przygotowano bardzo starannie Szekspira „Otellę” z dyr. Brackim w roli tytułowej.

T. Z. P. gościł w ciągu sezonu artystów scen stołecznych, m. in. Jaracza, Perzanowską, Junoszę-Stepowskiego. Stały zespół teatru wynosi jedynie 20 osób.

Teatr zorganizował systematyczne cykle przedstawień dla młodzieży szkolnej, przedstawienia dla bezrobotnych; czysty dochód z spektakli przeznaczono na budowę Muzeum Ziemi Pomorskiej, lub na kolonie letnie dla dzieci z zagranicy. W kierunku zorganizowania widowni obniżono znacznie ceny i wprowadzono specjalne abonamenty.

Dyr. Bracki poza administracją teatru nie zaniedbał również pracy aktorskiej. — Na inaugurację sezonu dał nam w „Mazepie” świetną kreację wojewody, a w ciągu sezonu — doskonałe role Otelły.

Po dwuletniej pracy teatr stał się tem, czem być powinien: stał się potrzebą codzienną licznych rzesz publiczności.

W tej chwili dyr. Bracki kompletuje zespół na nowy sezon 1936-37 i przygotowuje przyszły repertuar. (z.)

NAUKA

Dyrektor muzeum śląskiego — docentem U. J. Z Katowic donoszą nam (ad): Zatwierdzona została habilitacja dra Tadeusza Dobrowolskiego, konserwatora przy woj. śl. i dyr. muzeum śląskiego — w zakresie historii sztuki średniowiecznej — oraz muzeologii i konserwacji zabytków na wydz. humanistycznym Uniw. Jagiellońskiego. Nowy docent U. J. jest autorem kilkudziesięciu prac naukowych, studiów nad średniowiecznym malarstwem ściennym w Polsce i licznych rozpraw o śląskiej sztuce ludowej.

MUZYKA

Artyści polscy zagranicą. Piszą nam z Budapesztu: Bawi tutaj znany kompozytor i dyrygent, Tadeusz Jarocki, podejmowany przez czołowych muzyków węgierskich, jak: Ernst Dohányi, Bela Bartok, Zoltan Kodaly i Leon Weiner. — Sfery oficjalne urządziły dla dyr. Jarockiego oraz jego małżonki, korespondentki pism amerykańskich, przyjęcie w miejscowości Palatinum, na wyspie św. Małgorzaty, na Dunaju. W przyjęciu wzięli udział przedstawiciele węgierskich sfer artystycznych i kół urzędowych.

MUSZLA KONCERTOWA W PARKU WILSONA

W tych dniach odbyła się próba akustyczna nowej muszli koncertowej w Parku Wilsona. Muszla jest zaprojektowana i wykonana bardzo ładnie, niestety akustycznie nie dała spodziewanego efektu. Dźwięki wychodzą z niej krótkie i głuche. Obliczenia akustyczne są wprawdzie zwodne i dobre rezultaty są ciągle jeszcze zależne od jakichś zupełnie nieuchwytnych czynników, tyle się jednak że zwykłej praktyki wie, że drzewo lepiej wibruje niż kamień lub cegła. Cała więc przeszkoda w dobrem brzmieniu zdaje się w tym wypadku wynikać z tego, że zewnętrzna ściana pudła rezonującego — czyli obudowanie właściwej muszli jest z cegły, a sama muszla z drzewa. Poza tem poziom estrady wydaje się być znacznie za niski. Może jednak znajdują się sposoby na częściowe choćby skorygowanie tych braków. (Sw)

POLONICA ANGIELSKIE

Chesterton z ciupagą. W czerwcowym numerze „London News” znalazłem dużą reprodukcję jednej z ostatnich fotografii Chestertona przed śmiercią; trzyma on na niej w ręce... autentyczną ciupagę zakupianą z ulamany kawałkiem drewnianego toporka. Dyrektor Muzeum Tatrzańkiego w Zakopanem — Juliusz Zborowski, opowiedział mi, że Chesterton bawił pod Tatrami parę dni w 1927 roku. Opiekowała się znakomitym autorem „Księża Browna” niezycją już dziś malarka angielska, miss Winifred Cooper. (Od niej to właśnie odkupił „Harende” Jan Kasprowicz; oryginalny targ o piękny domek ciekawie opisał Marja Kasprowiczowa w swych pamiętnikach). Chestertonowi ogromnie przypadły do gustu Tatry i górale; z wielkim zainteresowaniem zwiadał tutejsze muzeum, oprowadzany przez dyr. J. Zborowskiego. Zbojnickie noże, obrázky, na szkło i cała dawno miniona „honorna” przeszłość Podhalań podobają mu się niemiernie. Dziewięć lat minęło od tej chwili; Chesterton przywiózł sobie z Zakopanego ciupagę drewnianą i nosił ją, stale aż do swych ostatnich dni. Fotografia z „London News” dostała się oczywiście do muzealnych zbiorów. (jml)

RUCH REGIONALNY

Zabobony Kaszubów. Mimo szybkiego postępu cywilizacji Pomorza spotykamy się jeszcze ciągle wśród tamtejszego ludu z ciekawymi wierzeniami i wielu zabobonami. Naprzykład starzy Kaszubi wróżą jakość plonu z roślin lub chwastów na polu; rośliny pewne określa się głębie, n. p. mak, który rośnie na ziemi wilgotnej. Zle o plonie wróż podwójny kłos; w okolicach Żarnowa, Krokowa i Pucka panuje przesąd, że właściciele pól, na których jest dużo kłosa — szatan nawiedza i stara się nakłonić do grzechu. Aby nie rzucić uroku na drób, powinno się przy wejściu do kurnika spojrzeć w pierze na swe paznokcie. Na Helu istnieje dotąd jeszcze swoista magia ognia. Podanie mówi, iż ogień zabrany w Wielką Sobotę powinien być podtrzymywany do końca maja; jest on bowiem poświęcony w kościele. Póki się pali — niezgoda i nieszczęście nie mają do domu dostępu. (jml)

LITERATURA

Śląski jubileusz literacki. Z Katowic piszą nam (ad): Z okazji setnej rocznicy urodzin ks. Norberta Bonczyka, autora poematu śląskiego „Stary kościół miechwiecki” odbędzie się w Katowicach uroczyste posiedzenie Polskiej Akademii Literatury.

ZE ŚWIATA FILMU

Debussy w filmie. Niedługo zaczyna się w Wenecji międzynarodowy konkurs filmowy z okazji Biennale, t. j. odbywającej się co drugi rok międzynarodowej wystawy sztuki. Francja wysłała między innymi film „Childrens Corner”, ilustrujący słynną kompozycję fortepianową Debussyego pod tym samym tytułem.

KRAJOZNAWSTWO

Francja przestała być atrakcją turystyczną. Niewątpliwie w sferach turystycznych, ale i wśród czynników politycznych i gospodarczych Francji duże zaniepokojenie wywołał katastroficzny wprost spadek ilości turystów zagranicznych. Trzeba bowiem wziąć pod uwagę, że około pół miliona Francuzów utrzymuje się wyłącznie z przemysłu, związanego z turystyką zagraniczną. W porównaniu z rokiem 1927, liczba turystów zagranicznych, przybywających do Francji, spadła z dwóch i pół miliona rocznie do trzystu tysięcy, a wpływ z tej turystyki — z dwunastu do dwóch miliardów. Podobno we Włoszech natomiast w ciągu ostatnich lat, liczba turystów wzrosła z trzystu tysięcy do dwóch i pół miliona rocznie.

VARIA

Jak robić perfumy. Ubogie nasze piśmiennictwo techniczne, w zakresie fabrykacji kosmetyków, wzbogaciło się nowym dziełem. Jest to praca inż. Stefana Wiśniewskiego p. t. „Technologia chemicyzacji w zakresie perfumeryj i nowoczesnej kosmetyki”. Przynosi ona, obok ciekawej historii perfumeryj, dużo materiału z dziedziny badań składników wyrobów perfumeryjno-kosmetycznych, oraz wiele wypróbowanych recept na perfumy i preparaty kosmetyczne. Książka ta z powodzeniem zastąpi używane u nas dotąd przeważnie podręczniki w obcych językach i tłumaczenia. (tk.)

UCZTA NAD UCZTAMI

Pod naporem silnych wrażeń — Na dziedzińcu Luwru — Przyjeżdżamy do Paryża solennie wyposzczeni — Marjanny z wizytą u Mony Lizy — W labiryncie dzieł sztuki — Niespodzianki — Wielkie, czy małe? — Polak, który Francji ofiarował Rembrandta — Trzeba jeszcze wrócić!

Paryż, w sierpniu.

Lat temu kilka wydarzył się był wśród uczniów krakowskiej Akademii Sztuk Pięknych niezwykle wypadek samobójstwa. Tło jego było następujące: Jedna z najzdolniejszych absolwentek Akademii otrzymała — po ukończeniu studiów na wydziale malarstwa i rzeźby — stypendjum na dalsze studia zagraniczne. Pojechała, w towarzystwie swej przyjaciółki, oczywiście do — Paryża. Natychmiast po przybyciu nad Sekwanę i po wynajęciu mieszkania, młoda malarka udała się do Luwru. Przez kilka długich godzin oglądała niestrudzenie najbogatsze zbiory sztuki na świecie. Wróciła do domu dziwnie odmieniona i milcząca. Bez słowa — otworzyła okno swego pokoju i — rzuciła się z czwartego piętra hotelu na bruk. Nadmierne wrażliwa natura artystki nie wytrzymała widać ogromnego naporu wrażeń. Lub być może — wobec bogactwa nagromadzonych arcydzieł — jej własna twórczość, cel życia, wydała jej się, rozpaczliwie bezwartościową...

Tragiczny ten wypadek nasunął się żywo mej pamięci, gdy przez ozdorbione posągami Tuilerje, mimo Łuku Karuzelu, wchodził na dziedzińiec Luwru. — Czy istotnie, wrażenie poznania zbiorów Luwru może być aż tak silne? Bo już i nazewnątrz ten najobszerniejszy i najokazalszy z pałaców paryskich wywiera wrażenie niezapomniane. Czy wyłącznie estetyczne, to sprawa wątpliwa. Formy Luwru tak przecież daleko odbiegają od tego, co oczom naszej epoki wydaje się piękne i zrozumiałe. Niemniej jednak z niekłamnym podziwem patrzeć musimy na królewski ogrom pałacu. Na niezliczone ślady jego niemień królewskiej przeszłości. Na niepolicone bogactwo kolumn, portyków, karjatyd. Setka chyba olbrzymich posągów, przeszło pół setki grup alegorycznych zdobi fasadę pałacu, rozciągającego się, (jak skwapliwie zapewnia Baedeker), wraz z Tuilerjami na przestrzeni 190.000 metrów kwadratowych!

Ale dość już o tem. Nie przeładowujmy wyobraźni balastem drugorzędnych. Nie trzeba się przecież opychać chlebem czy kartoflami, gdy się ma zasiąść za chwilę do najwykwintniejszej uczty na świecie.

Inna rzecz, że zwłaszcza my, Polacy, do Luwru zajeżdżamy wyposzczeni solennie. Nasze własne, cenne, ale bardzo skromne zbiory nie mogą przecież w zupełności wystarczyć do zaspokojenia naszych wspaniałych, wilczych, bo młodych, bo świeżych apetytów.

Chleba mamy wbród w oczyźnie, ale arcydzieł sztuki tak mało. Więc coś dziwnego, że po wieloletnim, przy-musowym głodzie sztuki, wchodzimy do sal Luwru z niecierpliwą skwapliwością wędrowca, który spragniony, odnalazł nareszcie wspaniałe bijące źródło.

Nikt tu nie staje nam na przeszkodzie. Wszystkie bramy sezamu stoją dla nas otworem. Jest niedziela, a w niedzielę wszystkie pałace sztuki Francji dostępne są dla wszystkich. A więc i dla tych, których nie stać byłoby na opłacenie trzech franków wstępu obowiązujących w dni powszednie. Oto — mądre i sprawiedliwe rozporządzenie. Dzięki niemu — do Luwru ciągną ogromne procesje. Wykwintne markizy i pocziwe służące. Dalibóg! Szczęśliwe Marjanny! Mogą sobie po nieszpórach w Notre Dame iść ze swymi Leonami z wizytą do — Mony Lizy.

Nie łatwa to jednak sprawa znaleźć tę Monę Lizę. Człowiek gubi się zupełnie w ogromie sal, korytarzy i klatek schodowych. Można się wprawdzie udać pod opiekę przewodników, przecież lepiej tego nie robić. Z przerażeniem patrzyłem na przeróżne „wy-cieczki” całymi stadami bezlitośnie pędzone przez znudzonych przewodników. A ich objaśnienia przyprowadzały chyba mąsą o piekielne męki dusze nieśmiertelnych twórców.

W zasadzie — sale parterowe zawierają rzeźbę grecką, grecko-rzymską, zbiory egipskie, asyryjskie i fenickie. Dalej rzeźbę średniowieczną francuskiego, renesansu włoskiego i francuskiego. Pierwsze piętro poświę-

cono malarstwu. Jednak i na drugim piętrze, przeznaczonem na zbiory etnograficzne — znajdziesz przepyszne kolekcje malarstwa. I to właśnie utrudnia orientację, że mnóstwo dzieł rozmieszczono kolekcjami zbieraczy, a nie — według takiego, czy innego porządku. Ten system, czy zupełnie niewłaściwy, sprawił mi przecież niejedną rozkoszną niespodziankę. Błądząc, zupełnie przypadkiem natrafiłem na takich Renoirów, Siskeyów, czy Monetów, że aż oczy wyskakiwały z zachwytu. I trzeba przyznać, że rzeczywistość przeszła wspaniale najśmielsze nawet wyobrażenia o tych cudach. Bo — zwłaszcza, jeśli idzie o malarstwo francuskie od czasu szkoły Barbizyńskiej, — to reprodukcje raczej fałszują i krzywdzą oryginały. Natomiast wśród arcydzieł Renesansu np. krążył jak w kole starych i dobrych znajomych. Wobec tych dzieł bowiem reprodukcja niejednokrotnie bardzo dobrze wypełnia swoje zadanie. Zdarzają się tylko zabawne niespodzianki, gdy idzie o format płótna. Zdumieni patrzymy nieraz na maleńskie (czy odwrotnie) rozmiary kompozycji, którą na podstawie reprodukcji przywykliśmy w wyobraźni widzieć ogromną.

Biedni, których nie stać na kilkakrotne choćby powtórzenie wizyt w Luwrze. O jakże chętnie choć część tych skarbów — zabrałoby się z sobą do Ojczyzny. Tymczasem, dość często — niestety, — natrafia się podczas zwiedzania na wypadki do najwyższego stopnia oburzające. Staje np. przed Rembrandtem. Zachwycam się kapitałnym „Portretem Brata Artysty”. I nagle dowiaduję się z kartki pod obrazem, że arcydzieło Rembrandta podarował Francji — pan Mikołaj Potocki, i to — w roku 1921. A więc w czasie, gdy biedna Polska z trudem organizować poczyniała swoje własne galerie. Ejże panie Potocki! Należałoby się panu z tysiąc batów! i to wcale nie na kobiercu!

Wychodząc z Luwru zmrodowany i oszołomiony zupełnie. I nie ja jeden. Iluż to po drodze napotkałem współ-zwiedzających siedzących po kątach w stanie zupełnego wyczerpania. Ale to nic. Po tej uczcie nad uczciami nie wychodzi się bowiem z uczuciem przesyty. Przeciwnie. Wychodzi się z myślą o tem, by jak najprędzej wypocząć, i by wrócić, koniecznie wrócić!

Marjan Turwid.

Jutro:

ZWIERCIADŁO NIEMIECKIEJ
TWARZY

List z Berlina

Pisma nadesłane

„Ruch Charytatywny”. Nr. 7/8. Treść: Ks. Wołkowski: „Posłaniec Boży” — Ks. Jasiński: „Przed laty 400” — Ks. F. Kwiatkowski: „Ojciec ubogich” — Ks. J. Cyrek: „Ks. Piotr Skarga apostołem miłosierdzia” — Ks. A. Kot: „Ks. Piotr Skarga — organizator dobroczynności” — W. Powel: „Kaplan-Obywatel” — Mag. J. Lezeński: „Skarga wśród naszych czasów” — W. P.: „Metody wychowawcze ks. Piotra Skargi” — K.: „O wieczornice Skargowskiej” — Dr. A. Niesiołowski: „Zagadnienie reagrariacji” — J. Konieczny: „Chwasty” — B. L.: „Dług miłości” — Z rozważań — Wieści z kraju — Varia — Wydawnictwa — Adr. Red. Poznań, św. Marcina 8, II p.

„Przewodnik Społeczny”. Nr. 7. Treść: K.: „Chrześcijański ruch robotniczy na nowych torach” — Dr. M. Wachowski: „Problemy oświatowe robotnika wielkopolskiego” — Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży Męskiej i Żeńskiej w r. 1935. — „Caritas” archidiecezji gnieźnieńskiej i poznańskiej na tle działalności w r. 1935/36. — Praca kobiet w Niemczech. — Nowe ustawodawstwo rodzinne w Rosji. — Narodowa Rada Gospodarcza w Francji na tle idei korporacyjnej. — J. Konieczny: „Postulaty rodziny robotniczej w oparciu o encyklikę papieską”. — R.: „Sprawa żydowska w Polsce”. — R. Dediowa: „Czy nasze dzieci będą szczęśliwe?”. — Adres Redakcji: Poznań, Podgórna 12b, I.

„Muzyka Kościelna”. Nr. 7/8. Treść: Zaproszenie. — Dr. J. Reiss: „Muzyka kościelna w dawnym Krakowie”. — W Pałczyńska: „Gerolamo Frescobaldi”. — Kolegium Polskich Organistów — Chórmi-strzów. — Ze Związków. — Nowe wydawnictwa. — Adr. Red. Poznań, ul. Wrocław-ska 18.

ZŁA PRZEMIANA MATERJI

JEST CZĘSTO PRZY-
CZYNA WIELU CHORO-
(KAMIEŃ ŻÓŁCIOWY,
ARTRETYZM, ISCHIAS,
CHOROBY SKÓRY)

KURACJA ZIOŁAMI
CHOLEKINAZA
H. NIEMOJEWSKIEGO

ng 15 850/60

POLEGANA POBUDZENIU
WATROBY DO NORMALNEJ
CZYNNOŚCI I REGULUJE
PRZEMIANĘ MATERJI
BROSZURY BEZPŁATNE

W 150 rocznicę śmierci starego Fryca

W dniu 17 bm. minęło 150 lat, jak zasnął na wieki stary Fryc, największy monarcha pruski, jedna z najbardziej indywidualnych i najbardziej zło-wróźbnych postaci dziejów wszystkich czasów, główny budowniczy państwa pruskiego, sprawca poniżenia Austrii i główny sprawca upadku i rozbiórów Polski.

Odziedziczywszy po swym ojcu-tyraniu wszystkie cechy charakteru, a przeważnie te ujemne, mianowicie ambicję wielkości europejskiej, bezgraniczne poczucie udziałności i bezwarunkowe utożsamienie państwa ze swoją osobą według hasła: państwo to ja —, wstąpił Fryc 1740 roku na tron.

Bezbrzeżna chciwość tego monarchy przygasiła w nim wszelkie pojęcia moralności międzynarodowej. Hoidując zasadzie, że cel uświęca środki, zawierał przyjaźni i układy, by przy najbliższej sposobności łamać je bez skrupułów. Tego to intryganta politycznego naród, którego był najwyższą głową, nazwał... Wielkim.

Czem się od swego ojca różnił, było napięcie energii osobistej, siła decyzji i czynu, poza tem pewna ogląda, lecz tylko powierzchowna i zewnętrzna, pewien dyktantyzm literacki i artystyczny, jak amatorskie skłonności flecisty, co jednak nie przenikało do głębi tej królewskiej nierozświeconej promieniem prawdziwej kultury duszy.

Te to upodobania Fryca, a więcej jeszcze jego niechęć do surowego życia żołnierskiego, wytworzyła przepaść między następcą tronu a królem Fryderykiem Wilhelmem, twórcą słynnego poczdamskiego pułku żołnierzy-olbrzymów. Między ojcem a synem powstały gorszące starcia, kończące się zwykle czynną zniewagą syna. Nie mogąc znieść kaprałskich metod ojca, Fryc zbiegł z domu rodzicielskiego, a przyłapany w pogranicznym miasteczku Wesel, miał „gardłem” przypłacić dezercję, tak jak towarzysz jego ucieczki, młodociany Katte, ścięty ręką katowską na oczach Fryca, którego w chwili wściekłego szału brutalny ojciec policzkował, kopał i nieomal zabił. Za wstawnictwem przyjaciół młodego Fryca, zwłaszcza cesarza Karola VI, zdobył się król wprawdzie na ulaskawienie następcy tronu, lecz nie mogąc znieść jego obecności, wysłał go na zamek w Rheinsbergu. Okrojony przez skąpego ojca w wydatkach do ostateczności, mimo że tenże miliony przechowywał w swym skarbcu, brał Fryc potajemnie pieniądze cesarskie. Pomysł się jednak srodze dwór wiedeński, licząc na wdzięczność przyszłego króla pruskiego.

Na zamku w R., otoczywszy się przyjaciółkami i osobami lekkiego autamentu Fryc, wiódł życie, nieliczące z godnością następcy tronu. Libacje i hulanki kosztowały go wiele, a nie mając skąd brać pieniędzy, wpadł w ręce żydowskich lichwiarzy. Pusta zawsze kasa usposabiała go melancholijnie, a jedyną jego pociechą w takich chwilach była gra na flecie...

Pewnego razu — pisze o tem historyk, a zarazem wielbiciel Fryca L. Mühlbach w swym dziełku „Fryderyk i jego dwór — Fryc otrzymał z Petersburga od cesarzowej rosyjskiej i ks. Birona 10.000 talarów. Na widok tej ilości królewskiej sumy rozweseliła się odrazu twarz następcy tronu. Przywoławszy swego kamerdynera Fredersdorfa, dał mu polecenie, ażeby natychmiast powiadomił „damy dworskie i panów” o odbyć się mającej tego samego dnia na zamku uczcie.

O zachłanności Fryca świadczy fakt, łączący się z pierwszym rozbiorem Polski, a którego on był zapalczywym inicjatorem. Anektując poza Pomorzem ziemię Nadnotecką, granica południowa miała przechodzić nieco na południe od Bydgoszczy i prowadzić w prostej linii ku Wiśle. Fryc jednak zignorował układ i zajął żyzne Kujawy i Pałuki poza Żnin wraz z Trzemesznem, a nawet z Pyzdrami nad Wartą. Wówczas rząd rosyjski wystąpił energicznie przeciw tej bezgranicznej chciwości Fryderyka, zmuszając go do wycofania się z Pyzdr.

W związku z obecnym napięciem politycznym między Polską a Gdańskiem, prasa narodowa przytacza licz-

ne dowody szczerzego przywiązania wolnego miasta na przestrzeni dziejów do Macierzy polskiej. Cóż dopiero powiedzieć o nastrojach wśród mieszkańców Pomorza w czasie aneksji 1772 r.? Mieszkańcy Pomorza wszyscy bali się kaprałskiej pięści starego Fryca; wszyscy, nawet Niemcy, tylko z konieczności poddali się losowi, na dowód czego przytaczamy następujące charakterystyczne powiedzenia i uwagi ludzi wybitnych.

W księgach kościelnych niemieckiego zupełnie miasta Pr. Friedland (Łądek) zanotował 1770 r. pastor Brintmeyer następującą uwagę: „Seit dem 27. 9. sind wir unter dem Königl. Preuss. Scepter. Wir alle haben es mit unsern Sünden, besonders mit unser Undankbarkeit verdient.“ (Od 27. 9.

jesteśmy pod władzą królewsko - pruską. Przyznajemy, że zasłużyliśmy na taki los za nasze grzechy, a przede-wszystkiem za naszą niewdzięczność).

W roku 1770, gdy już przejściowo wojska pruskie znalazły się w Łądku i innych nadgranicznych miastach pomorskich, ten sam pastor B. stwierdza, że Prusacy byli znienawidzeni, a gdy i następnego roku zuchwali husarzy Fryca znów bezprawnie w mieście się zakwaterowali, powiedział on: „Gott, mache dieser Last ein baldiges Ende (Oby Bóg położył wreszcie kres utrapieniu miasta).

Niemcom trudno było wogóle przyzwyczaić się do rządów pruskich. Niemiecki historyk Klöden pisze r. 1894: „Jeszcze dużo mieszkańców Łądku przypomina sobie polskie czasy jako błogosławione, pragnąc aby wrócili ponownie“.

K. OSSOWSKI.

W Poznaniu odbyły się uroczystości 150-lecia śmierci starego Fryca. Na zdjęciu defilada przed (od prawej) gen. Blombergiem, marsz. Mackensenem i gen. Fritschem.

10-lecie Związku Chórów Kościelnych

W wrześniu r. b. Związek chórów kościelnych obchodzi wraz z organem swoim „Muzyką Kościelną” dziesięciolecie swego istnienia; obchodzi je uroczystość, mianowicie kongresem muzyki kościelnej, mającym się odbyć w Poznaniu 20 i 21 września b. r. Związek został założony 2 września 1926 r. przez dwa chóry: św. Marcina (p. St. Siedlewski) i Śnieciska (ks. Faustman), z okazji wspólnej wycieczki na wyspę Edwarda w Zaniemyślu; przyłączyły się doń natychmiast chóry kościelne miasta Poznania, które też stanowią I. okręg Związku; kolejno powstawały okręgi II. — Bydgoszcz 1927, III. — Ostrów 1928, IV. — Inowrocław 1929, V. — Leszno 1930, VI. — Gniezno 1931, VII. — Środa 1933, VIII. — Śrem 1934, IX. — Szamotuły 1935, X. — Gostyń 1936, XI. — Opalenica 1936.

Na zebraniu konstytucyjnym wybrani zostali do zarządu Związku założycieli jego: ks. Faustman prezesem, a p. St. Siedlewski sekretarzem. Stanowią oni nieprzerwanie do dnia dzisiejszego główny zarząd, a prezes jest zarazem redaktorem „Muzyki Kościelnej”, jedynego pisma muzycznego wychodzącego bez przerwy przez 10 lat w Poznaniu nakładem Związku organizmów wielkopolskich. Zjawisko to, rzadkie w dziejach muzyki polskiej, wymaga podkreślenia, zwykle bowiem pisma muzyczne po kilku numerach lub po niewielu latach zamierają.

Zestawiając okręgi i patrząc na ich rozmieszczenie, łatwo stwierdzić, że cała Wielkopolska ogarnięta jest siecią chórów kościelnych. W dniu dzisiejszym liczba ich wynosi 180, co znaczy, że idea chórów kościelnych przyjęła się w bardzo poważnej mierze również na wsi. Fakt ten przynosi zaszczyt kulturze Wielkopolski. Zastępcę mają tu pp. organisci, kapłani i szereg obywateli, piastujących urzędy w zarządach chórów.

Zapał młodzieży wielkopolskiej, garnącej się do chórów kościelnych, nie jest jeszcze w dostatecznej mierze wyzyskany, a jaki jest ten zapał, wystarczy wskazać, że dużo chórów powstaje

w trudnych warunkach, i w jeszcze trudniejszych warunkach pracuje

WIELE WYGRANYCH PADA w kol. Dzierżanowskiego

Gniezno, Chrobrego 2

Tg 1898

36-ta Loteria Państwowa

(Nieurzędowa).

W trzecim dniu ciągnięcia 3 klasy wygrane padły na numery następujące:

Po 100.000 zł na nr. 47843 54355 180133.

20.000 zł na nr. 127653.

Po 10.000 zł na nr. 7465 54651 150416 168493 179544.

Po 5.000 zł na nr. 29230 47244 114495 188921.

Po 2.000 zł na nr. 48857 52176 63333 103611.

Po 1.000 zł na nr. 14631 29901 90726 98822 146975.

Po 500 zł na nr. 660 23908 69024 83462 86206 114135 131917 133571 134075 143333 149394 158268 173990 174766.

Po 400 zł na nr. 5251 27732 33685 35085 61160 69683 74766 96914 98834 10783 110309 126317 142508 143922 148157 185195 190798.

Po 300 zł na nr. 554 2010 25611 29998 70474 73211 79795 96175 108881 110430 112446 112498 113801 130827 140841 158413 188349 189876.

Po 250 zł na nr. 3140 3199 8932 123031 15941 18507 20469 21181 22400 25843 29552 41573 41787 41787 47335 59073 59384 81251 88295 95888 96841 111422 115095 116366 120169 122593 127809 133754 134838 142014 144916 152155 152916 154453 165114 167575 172554 173288 174633 175735 178223 188781 194552.

Po 200 zł na nr.:

60 125 248 459 536 73 781 993 1279 464 593 2062 283 349 587 640 903 3273 578 4002 659 5538 6194 785 7149 458 704 830 8080 186 256 835 922 9170 533 981 10440 961 11251 323 457 12061 259 644 13338 769 998 14206 400 628 15893 16449 732 17205 83 541 992 18094 378 89 757 964 10106 576 638 20063 93 128 86 90 210 94 347 66 736 54 825 924 34 21191 508 657 715 22061 23202 899 984 24054 628 25006 377 409 78 26047 203 77 27188 338 615 749 60 877 28044 236 663 943 56 29061 223 421 30558 670 31205 83 406 692 942 92 32277 521 35084 499 555 90 34051 279 426 922 35045 245 740 56 830 36373 494 687 37364 465 794.

38004 446 524 646 97 39040 278 40112 86 286 346 652 88 828 41359 42422 530 61 80 93 825 93484 44673 822 78 905 45301 439 881 46147 414 48 551 688 47552 60 799 965 58110 25 290 779 889 921 49140 50043 276 312 552 908 23 52235 88 722 53100 266 378 413 631 54849 98 55661 773 56241 553 57149 546 709 41 903 58100 948 59107 326 67 435 598 733 60004 146 207 401 534 85 601 769 837 61384 959 62111 72 215 597 935 63016 131 688 779 64237 76 385 582 606 839 997 65281 66117 586 67666 759 890 937 70 68039 235 69653 70160 260 547 659 707 824 32 71227 35 571 996 72125 268 476 531 734 78091 240 577 74294 562 916 75508 773.

76248 467 550 633 77537 661 78001 290 355 844

Żeńska sztafeta części świata

Na zakończenie XI Olimpiady odbyła się w stadionie pływackim żeńska sztafeta części świata na 4x100 m, zakończona zwycięstwem Europy, zdobywającą po raz pierwszy nagrodę wędrowną Lewalda. Na zdjęciu zwycięska czwórka (od lewej ku prawej): Arendt (N), Ouden (Holandja), Lehmar (N) i Selbach (Hol).

(kwestja lokalu na próby, nuty, światła, opał, zainteresowanie duchowieństwa i parafji. Wytrwałość naszych śpiewaków stanowi piękny rys ducha wielkopolskiego.

Dzisiaj nie ulega już najmniejszej dyskusji, że chóry kościelne mają swoje doniosłe znaczenie w pierwszym rzędzie dla liturgicznych potrzeb kościoła parafjalnego, a dalej dla wszystkich uroczystości Akcji Katolickiej, dla obchodów oświatowych, kulturalno-społecznych i narodowych; dlatego też jasne, że dorobek ich dla ogólnej kultury narodowej jest poważny a obywatelska zasługa dzielnego organisty, pracującego gdzieś na odległej parafji, niemała.

Związek odziałowuje oczywiście na inne diecezje; za naszym przykładem i dzięki naszej systematycznej pracy i inicjatywie powstały związki chórów kościelnych na Pomorzu, na Górnym Śląsku, w Krakowie, w Lublinie i w Płocku.

Do zdobycia jest jednak jeszcze bardzo dużo, to też Kongres tegoroczny zwróci się z apelem do całej Polski:

Zakładajcie chóry kościelne!

Za wiele

Żona: — Głos wewnętrzny mówi mi...
Mąż: — To ty masz jeszcze i wewnętrzny głos? Stanowczo zawiele.

79185 334 512 969 73 80005 709 15 81158 572 716 82379 613 83104 676 836 903 90 84066 247 463 82 97 543 81 615 85833 86365 69 84 691 899 87176 273 88216 716 28 72 89248 95 371 479 968 93 90188 430 538 968 91567 679 92094 117 258 497 864 93095 117 273 588 633 901 94091 285 646 95757 96311 97 622 97303 799 98273 339 73 758 99313 20 83 411 98 635 100103 98 367 639 101463 103227 417 758 92 801 72 104079 283 931 74 96 105294 397 106298 107458 516 809 108511 726 109785 110072 113 696 111322 933 112001 42 557 989 113211 36 51 398 601.

114165 441 537 632 67 911 115289 389 559 116089 114 19 201 864 117568 865 118509 884 120430 824 121428 909 122029 278 525 679 806 76 123199 124012 514 125487 545 624 95 717 126381 489 576 941 127249 833 592 729 43 871 962 128901 5 45 67 92 129139 869 130260 745 943 85 131533 77 893 132033 108 564 735 857 133664 77 765 800 65 134465 573 135827 136191 446 534 912 137127 604 57 138122 755 847 139115 140223 28 141005 148 253 306 404 74 543 902 142046 255 352 528 97 143385 468 595 865 144125 69 274 384 853 145126 578 940 146095 948 622 72 147135 396 612 893 149041 293 363 753 65 912 150234 398 673 757 151680 988.

153221 410 864 965 154031 399 441 591 774 155573 758 155009 73 401 997 157486 773 158227 385 882 159039 498 910 160648 1372 800 940 70 87 161519 162491 604 896 163084 507 707 25 849 164102 211 483 514 83 913 165124 334 529 85 706 97 852 166092 424 562 635 814 994 167084 307 556 790 841 168062 252 386 677 817 169239 830 33 75 170005 590 625 762 171161 72 172119 59 379 329 173123 577 922 174106 495 581 638 787 858 175143 725 176117 297 546 71 920 60 177701 817 931 178336 830 180064 192 236 308 43 493 628 181918 57 182127 618 183135 628 895 184246 330 71 641 52 894 185326 697 800 186819 914 1878095 296 543 674 761 977 188146 225 198668 899 190196 270 191089 215 475 192864 965 98 194272 880.

Po 50 zł na n-ry:

42 122 546 345 601 991 1177 821 3409 7176 4079 227 473 970 5872 6008 942 99 7070 175 363 95 983 10177 327 488 615 12666 712 918 13049 63 109 214 376 800 14092 457 999 15621 830 17164 594 617 18411 85 940 19199 362 447 912 20233 351 447 541 601 21263 512 991 22083 405 723 961 24125 296 909 25089 527 62 26708 27222 851 28005 734 831 29007 189 798 941 30474 31231 317 32130 791 33210 328 426 34105 418 999 35552 36796. 38489 98 562 39176 416 553 989 40901 42167 665 43018 176 620 880 44095 96 574 926 45165 774 46109 41 226 326 835 966 47330 563 947 48109 594 619 951 49437 50024 51143 47 321 33 715 789 52022 607 989 53054 103 234 666 54057 182 836 55095 808 56180 598 57048 923 58520 72 665 94 834 59230 60095 368 932 61313 849 62055 391 999 63607 64006 220 65005 394 691 66182 637 74 826 67029 766 68969

WIELKIE WYGRANE

50.000 zł

na nr. 188 063

25.000 zł

na nr. 188 060

padły w mojej kolekturze w III. klasie 36 Loterii. Kolektura Stefana Centowskiego pod znakiem szczęścia.

Stefan Centowski

Poznań, pl. Wolności 10.

nr 16 246 7

76 69351 70605 71081 72263 382 92 941 73015 343 74129 890 907 75160 600.

76521 63 77340 753 78224 421 651 94 700 79094 109 202 55 602 80723 884 82324 680 989 83174 766 963 84166 85673 937 86108 26 895 87074 475 594 645 88440 51 550 53 89414 623 38 90083 158 284 438 537 91285 376 92250 940 93419 735 94099 240 371 480 993 95069 563 811 70 72 96113 460 925 97186 405 561 823 98228 318 99351 422 850 983 100597 868 101384 638 102058 246 346 103653 104370 105876 106743 107154 228 832 989 108005 429 535 109060 529 881 110638 825 58 960 111210 828 39 932 112570 113694 786 825.

114490 115970 117315 896 118331 982 119031 265 677 120489 740 970 121405 122092 127 45 716 123659 918 124815 949 125183 715 53 952 126247 864 127184 9, 491 588 981 128402 541 129400 547 130590 132000 448 773 133057 175 958 134066 391 504 135404 136180 794 990 137836 47 138422 742 139434 613 49 140815 618 728 141041 177 619 67 142679 703 91 869 92 143221 84 330 576 628 55 735 144537 50 855 67 962 145356 146183 695 799 147336 715 148430 53 591 149057 150305 486 151307 451 901.

153074 921 82 154536 616 714 155090 723 872 156298 404 20 158248 456 645 159103 273 931 160902 161494 645 61 711 815 47 162253 525 605 820 164481 165667 819 84 166097 968 167079 204 344 623 168250 557 169199 170953 171048 474 946 53 172721 173751 174295 175036 197 828 176088 262 687 177081 771 178522 880 179021 123 610 180153 352 405 750 181568 720 94 183 424 50 721 184414 185284 933 187084 288 428 720 806 188218 46 566 189145 423 34 743 190314 77 192650 872 963 193823 194168 253 828.

CIĄGNIENIE DRUGIE

Po zł 200 na n-ry:

356 495 1094 118 92 322 71 561 740 2130 537

950 3379 4449 93 5033 6045 473 7352 9710 10089 664 11131 894 12221 68 421 13238 14191 15837 16353 17770 18049 483 554 19380 21888 23155 24852 25032 278 491 588 719 26205 542 922 27252 770 28733 29455 600 924 30230 32042 64 448 33939 34302 333 36055 422 595 635 803 87136 627.

39670 40240 41490 557 603 43353 45548 46503 967 47000 456 48303 460 61 49847 50161 533 86 637 54523 662 55440 90 56816 923 57180 308 58018 955 60908 61210 63047 244 310 64166 567 708 67570 699 68115 948 69218 350 722 71189 430 72107 211 73082 94 449 790 74516 898 75619.

76223 77876 947 78171 249 350 401 79278 677 80897 81207 7 592 606 82002 84473 699 85005 322 442 86170 782 87221 344 88073 89048 330 888 90032 237 63 91075 242 325 92767 93998 95390 401 23 545 96573 814 97212 98034 454 917 9379 766 102185 662 103271 104026 430 860 105016 549 913 107176 560 108243 338 923 109026 863 112005 113371 440 95 500 95.

114137 662 775 116281 117306 486 118182 372 522 958 119220 762 120587 121526 930 122385 544 123433 503 842 124070 801 125789 126196 761 127112 128651 129548 130117 20 630 986 131005 931 132550 657 784 898 134217 45 98 135811 136890 905 137129 454 61 552 138740 139110 48 140133 507 141448 142080 91 751 143586 144152 145681 718 146124 915 147289 741 148067 493 687 150048 732 151673.

153037 703 154260 883 155190 739 156170 159441 853 160063 464 600 161972 162655 716 163607 164026 931 165004 165 166801 168258 324 838 169550 170074 467 707 171903 172425 173704 174321 175689 863 921 176000 414 63 178167 585 657 179065 124 227 180566 649 181076 750 828 182468 183927 185010 524 186158 564 807 187239 643 188187 189963 190691 923 50 101164 647 932 192188 194188 587 658 724.

Po zł 50 na n-ry:

348 2103 3084 237 992 4347 531 943 5004 376 8063 224 350 718 926 9409 983 12686 13317 630 14298 15502 637 16304 967 17383 535 18182 20666 22081 589 24288 25518 26387 446 27447 698 28636 29327 562 714 868 31016 33345 653 876 34860 35449 36301 37530.

38320 39453 817 40583 668 42298 775 44510 45156 409 46786 47137 48730 49226 50798 52278 645 840 53165 54249 55085 57151 59020 980 61248 62155 64682 823 65072 66297 511 70244 901 71767 72227 739 75171 359.

77682 81172 83460 84962 85111 87244 924 85 88293 779 881 90078 339 38 540 91052 92174 950 96344 624 98230 306 877 99114 202 548 61063 585 104362 105575 735 106017 944 107300 108970 109024 111 110274 608 111937 112354 469 946 113373 620.

115233 51 117647 779 945 121547 673 122556 125112 128386 129195 500 95 757 130836 132047 617 133229 134747 135386 854 136181 137514 138565 139413 141380 142258 539 982 143445 84 904 147156 378 533 770 845 148513 149246 544 150206 151737.

153497 760 155318 156822 157705 159595 640 160106 161784 163023 793 895 164827 165634 167386 168596 561 70 169007 361 170727 800 174625 178972 180802 182902 183517 184 006 775 185093 186098 318 55 818 188428 189368 193665.

RAD JO

Wanda Wermińska śpiewa.

Doskonała nasza śpiewaczka Wandę Wermińską usłyszą radiosłuchacze w środę, 19. b. m., o godz. 19.00. Program obejmujący utwory dwójki rodzaju: arje operetkowe i pieśni. Występ słynnej artystki odbędzie się w ramach koncertu rozrywkowego, w którym bierze również udział mała orkiestra Polskiego Radia.

V-ta symfonia Beethovena.

Trzecia audycja radiowa z cyklu „Słynne Symfonie” przyniesie w dn. 19. 8., o godz. 20.00 jedną z najslawniejszych i najwspanialszych symfonii jakie wydała literatura muzyczna. mianowicie V symfonię c-moll Beethovena. „Symfonia Przechylenia”, jak brzmi jej popularna nazwa, jest potężnym i wspaniałym obrazem zmagania i walk tytanicznej duszy Beethovena, walk, które prowadzi przez ból i cierpienie do zwycięstwa światła nad ciemnością. Orkiestra symfoniczna dyryguje znakomity kapelmistrz Wiedeńskiej Opery i Filharmonii F. d. l. von Weingartner.

Występ solisty pozn.

W ramach ogólnopolskiego koncertu radiowego, który w środę, dnia 19. b. m., o godz. 11.00—17.50 wypełni występ trójki Polskiego Radia, koncertować będzie z Poznania utalentowany artysta — śpiewak Janusz Nowak (bas). Wykona on m. in. piękne pieśni Modesta Musorskiego „W karczmie” i „Noc”.

Poznańska orkiestra wojskowa.

W czwartek, dnia 20 sierpnia, o godz. 12.23 do 13.15 koncertować będzie przed mikrofonem pozn. sympatyczny zespół ork. 58 p. p. pod dyr. kpt. Maksymiliana Chmielewicz. Audycję tę

IWONICZ-ZDRÓJ

3-ci sezon od 21 sierpnia

Zł 153,— ryczałt 3 tygodniowy
żądacie prospektów.

nr 15 a-36

transmitować będą z Poznania wszystkie rozgłośnie polskie. Usłyszymy w niej m. in. Flotę uwert. do op. „Marta”, Ludwika Beethovena „Menuet” oraz K. Noacka „Paradę Karzełków”.

KOMUNIKATY TEATRALNE

Z Teatru Polskiego

Dziś i jutro ostatnie dwa przedstawie-

nia komedji „Medor”, która schodzi zupełnie z repertuaru.

W czwartek premiera doskonałej komedji Perzyskiego „Lekkomyślna siostra”. Role główne grają pp. Ludwiżanka, Zakrzynska, Zbikowska, Hańcza, Gliński, Kierczyński i Zawistowski.

Z Teatru Nowego

W środę, w czwartek i w piątek ostatnie trzy przedstawienia znakomitej lekkiej komedji utalentowanego włoskiego autora Roberta Bracco p. t. „Cierpki owoc” z pp. Michalską i Kadenem, występującymi w ostatnich swych rolach w bież. sezonie, oraz pp. Koronkiewiczówną, Nowackim i Wichniarzem. Reżyseria Janusza Nowackiego, dekoracje K. Krajewskiego.

Znakomita komedja „Cierpki owoc”, u-barwiona świetnymi lekkimi dowcipami, cieszy się nadzwyczajnym powodzeniem publiczności, zapelniając widownię na każdym przedstawieniu. Udzielone niżki ważne. W końcu bież. tygodnia dana będzie ostatnia premiera sezonu, świetna komedja Wilhelma Sterka p. t. „Miłość już nie w modzie”, nad której przygotowaniem pracuje zespół teatru pod reżyserją Janusza Nowackiego.

Uwaga zaczynamy o 8.15.

Scena letnia w ogrodzie „Adrii” na życzenie P. T. Publiczności przedstawienia rewji rozpoczynać będziemy o godz. 8.15 wieczorem. Ostatnie dwa dni pełna humoru grana z wielkim sukcesem rewja „Ślomiani wdowcy łączcie się” w 15 obrazach w wykonaniu całego zespołu artystów rewijowych scen warszawskich. Szeroką kapitalnych skeczów, parodji, nowych piosenek, śpiewu i tańca złoży się na całość tej nowej pełnej humoru rewji. Na czele zespołu Hanka Runowiecka oraz Ewa Osten, M. Bargielska, S. Moran, St. Łaskowski, Antoni Iżykowski, Józef Andrzejewski i zespół baletowy. Nowa oprawa dekoracyjna Witolda Gawęckiego. Zapowiada Zygmunta Makowskiego. Początek o godz. 8.15 wieczorem. Wstęp na rewję do ogrodu łącznie z nakryciem 2,— zł. Od godziny 11-tej na sali „Adrii” nowy program w wykonaniu artystów rewijowych, wstęp wolny — nakrycie nie obowiązuje. W razie niepogody pełne przedstawienie o godzinie 9-tej na sali Adrii.

Uwaga! W czwartek rewelacyjna premiera.

dg 2588

Izabella Mielecka

Ciche spuszczenie zwłok do grobu rodzinnego odbyło się dnia 18. bm. w Otowrowie.

O modlitwę i pamięć za duszę Drogiej Zmarłej prosi

rodzina.

Poznań, dnia 15. 8. 1936.

usuwa ból, pieczenie, nierzemię nóg, zmięzka odciśki, które po tej kąpieli dają się usunąć, nawet gązdnokiem. Przepis użycia na opakowaniu.

Domek

2x2 pokoje kuchnia elektryczność w Puszczykówku na sprzedaż. Zaleski, Puszczykowo, koło Szkoły. zg 79 039

WRÓCIŁEM

Dr. med. Bolesław Hanasz

Lekarz chorób wewn.

Poznań, Pocztowa 31a.

Telefon 35-59

przyjęcia chorych 11—1 i 5—6. dg 2737

Wróciłem

BORNA

lekarz-dentysta

27 Grudnia 9.

dg 2732

Telefon 26-14.

Wróciłam

Z. Baranowska-Mecweldowska

lekarz-dentysta

św. Marcin 64.

zg 14111

Telefon 10-72

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:

1-lamowy milimetr 50 groszy

Znak oferty naprzykład: n 3695, z 21 025, d 1811 i t. d. = 1 słowo.

Drobne ogłoszenia w dni powszednie przyjmuje się do godz. 11.10, w soboty i dni przedświąteczne przyjmuje się do godz. 10.45.

1. DOMY - PARCELE

Wille

10 ubikacji, ogród 30 min. od Starego Rynku sprzedam tanio. Adres wskaże Kurjer Poznański zg 78 988

Wille

czynszowa, kamienice ogrodem, blisko centrum 100 000.— kupię. Oferty Kurjer Poznański zg 78 974

Parcela

narożnikowa przeszło 1000 m² w górnej części Solacza, oparkowania i woda. Ogłoszenia Słowiackiego 26. zg 78 950

Willa

nowa 6 pokoi 2 morgi ogrodu, — drzewo szlachetne, 10 500 zł. — Szymala, Września, Młostawka 2. zg 78 998

Willke

z 2500 m² ogrodem bez stemplu za 16 000.— sprzedam. Świerkowski, Środa, Piłsudskiego 5. zg 79 014

Kupię

domek ogrodem blisko Poznania, 5 000.— wplata 3 000.— Oferty Kurjer Poznański zg 79 028

Parcele

na Osiedlu Warszawskim różnych wielkości sprzedaję właściciel. — Zgłoszenia Kurjer Poznański zg 78 992

Sprzedam

640 m² centrum „Wildy” tanio. — Oferty Kurjer Poznański zg 79 065

Domek

3 pokoje, kuchnia, ogród sprzedam. Słonaczna 41. zg 79 152

Kupię

od właściciela czteromieszkaniową wille 4—5 pok. okolicy Libelta. Oferty Kurjer Poznański zg 79 217

Kupię

kamienice nowa do 80 000.— tylko od właściciela. Oferty Kurjer Poznański zg 79 315

Parcele

willowe tanio sprzedaję. Solaczka 6/8. zg 79 293

Kamienice

nowa, dochód 10 500.— sprzedam 80 000.— Maciejczyk. Piekary 12 a. II. zg 79 212

Dom

w Puszczykówku 4 mieszkaniowy 1 morga ogrodu, 3 pokoje i kuchnia wolne na sprzedaż. Adres wskaże Kurjer Poznański zg 79 142

Willa

I piętrowa z ogrodem w Górczyńcu korzystnie do sprzedania. — Ks. Kordeckiego 12. zg 79 133

2. PIENIĄDZ

15—20.000

poszukuje na I hipoteke przedsiębiorstwo przemysłowe. uruchomiono, wartość sto tysięcy. Zgł. do Kurjera Pozn. pod dz 2 705.

Zł. 2.000,—

pożyczki — przedsiębiorstwo, — gwarancja, procent poszukuje. Oferty Kurjer Pozn. zg 79 026

10.000

na I hipoteke domu poszukuje. Oferty Kurjer Poznański zg 78 991

Do

przedsiębiorstwa intratnego, zaprowadzonego w całej Polsce, — współpracownika lub współpracownika z gotówką poszukuje. Zgłoszenia Kurjer Poznański zg 79 042

Hipotekę

1500 zł złożyć akcje Herzfelda Victoriusa 5000 zł sprzedam bardzo korzystnie. Oferty Kurjer Poznański zg 78 983

5—10.000

poszukuje na I hipoteke nieruchomości miejskiej, dodatkowe zabezpieczenie weksle przedsiębiorstwa handlowego. Zgłoszenia Kurjer Poznański zg 78 989

4000

cichy wspólnik do interesu, najchętniej monopolowego Poznaniu warunek gwarancja hipotekarna. Agencji wykluczeni. Oferty Siksi, Koczyńskiego 69. zg 78 996

Pożyczki

5 000.— na ukończenie nowego domu średniości, wartość — 100 000.— poszukuje od zaraz. Oferty Kurjer Pozn. zg 79 013

Kupiec

8 dzieci poszukuje 1—1500, pewna gwarancja powiększenia przedsiębiorstwa. Zgłoszenia Kurjer Poznański zg 79 228

500,—

pożyczki poszukuje. Zastaw — 1 procent 1/2 roku. Oferty Kurjer Poznański zg 79 296

Wspólnik

z współpracą w młynie młynowym 15 tonn może się zgłosić. — Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego pod zg 79 277

OŻENKI

Panna

niebrzydka, lat 33 wysoka ma swój własny skład kolonialny — pozna kawaler. Cel matrymonialny. Oferty Kurjer Poznański zg 79 007

Kawaler

lat 29 urzędnik państw. (VIII) poszukuje przystojnej żony, nieświątecznego charakteru z odpowiednim posagiem. Dyskrekcja. Oferty Kurjer Pozn. zg 79 105.

Panna

przystojna, niebiedna pozna starszego tana, najchętniej urzędnika, cel matrymonialny. Oferty Kurjer Poznański zg 79 008

Dla

przyjaciela właściciela większego przedsiębiorstwa b. d. prosperującego, celem powiększenia szukam żony młodej, zgrabnej do lat 25. Posag w wysokości od 30 tys. dla wspólnego dobra pożądan. Za zwrot fotografii reze słowem honoru. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego pod zg 78 945

3. LETNISKA I UZDROWISKA

Rymanów - Zdrój

Pensjonat „Zofia” od 20 sierpnia ryczałt

7. SPRZEDAŻE

„Meble W. Paetz“

Najnowocześniejsze wzory, niskie ceny. Poznań, Wrocławska 15. Coroczna wystawa na Targach Międzynarodowych. Ng 15 239

Gospodarstwo

40 morgów przy szosie i rzeczce, piękny sad, staw rybny, tuż przy drodze na sprzedaż, względnie do wydzierżawienia od 1 października 1936 r. Blizszych informacji udziela Komunalna Kasa Oszczędności, miasta Wronki. dg 2709

Przed zakupem

Meble

oraz wszelkich urządzeń domowych wstąpi w własnym interesie na

Jezuicka 10,

(obecnie Świątobławska) „Dom Okazyjnego Kupna“ Pg 5892-31.20

Materiały

na mundurki szkolne

najtaniej

Jan Zagrodzki

Blawaty, Poznań ul. Zamkowa 5 narożnik Rynek-Wej. Ng 15 289-90

Dom

piętrowy z ogródkiem niedaleko Poznania zaraz do sprzedania. Oferty Kurjer Pozn. dg 2708

Jadalnie — Sympialnie

oraz różne sprzęty użytku domowego najkorzystniej przy

Jezuicka 10

(obecnie Świątobławska) „Dom Okazyjnego Kupna“ Pg 5 893-31.19

1 000 samochodów

rozbranych używane części, podwozia, mechanizmy, opony, najtaniej w firmie Autoskład Poznań. Dąbrowskiego 89, telefon 46-74. dg 2336/7

Meble

najtaniej w Palaczu, ul. Ślusarska 4, pomiędzy Wielką a Woźną dg 2655

Sprzedaż — Naprawa

wszelkich systemów piór wiecznych i ołówków automatycznych. Naprawa narysów, rysunków, montowania piór. Poznań, Fr. Ratajczaka 2. dg 772

Pianino

nowe tanio gotówka. Drygas. — 3 Maja 4. zdg 79 038

Smyrna

recznie wiązany 100x200 kilim krajowy 150x215 tanio. Jasna 2. m. 1. zdg 78 982

Składane

krzesło dziecięce, Plac Sapieżyński 2 a. zdg 78 968

żakiet

fokowy w dobrym stanie sprzedam. Stary Rynek 22, skład. zdg 78 957

Skład

cukierków, owoców, tytoniu, egzystencja. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 79 030

Skład

kolonialny sprzedam na magazyn też korzystne warunki. Ul. Wino-grady 93, Poznań. zdg 79 006

Skład

kolonialno - delik. centrum, mieszkaniami zaraz. Focha 41, mieszkanie 17. zdg 78 815

Kolonjalke

maglem sprzedam. Adres Kurjer Poznański zdg 79 050

Skrzydło

małe sprzedam. Matejki 39 — 3. zdg 78 723

Rower

półdamski. Piekary 5, m. 1. zdg 79 053

Pianino

krzyżowe tanio. Przemysłowa 43, m. 1. zdg 79 064

Meble

najtaniej poleca Baranowski Poznań, Podgórną 13. Pg 5428/9

Łóżeczko

dziecięce. Podgórną 1, m. 4, obok Cytadeli. zdg 79 067

Kolonjalke

maglem, mieszkaniem, egzystencja pewna. Adres Kurjer Pozn. zdg 78 947/8

Linoleum

wielki dywan Kantaka 8/9 — 10. zdg 79 158

Fortepiany

okazyjnie. Marcin 22, podwórze. zdg 79 154

Jadalnie

eleganckie tanio. Stolarska, Bukowska 9. zdg 79 236

Skład

ubikacje wynajme gospodarz. — Półwiejska 2. zdg 79 220

Jadalnie

nowoczesna i inne przedmioty tanio sprzedam. Marceleska 3, m. 5. zdg 79 117

Zły

pies pilnowania. Graniczna 1, mieszkanie 3. zdg 79 116

Stojaki

mosiężne 14 sztuk i główka do kapeluszy tanio. Focha 32 — 6. zdg 79 260

Rogi jelenie

4 pary oraz sztucer i dubeltówkę korzystnie sprzedam. Półwiejska 33, m. 9. zdg 79 248

Maszynę

krawiecką Singera sprzedam. — Spor. Czartoria 8. zdg 79 216

Kolonjalke

zapr. maglem, centrum zaraz korzystnie sprzedam spowodu choroby. Adres Kurjer Poznański zdg 79 195

Pianino

Stroma 24, Gerlach. zdg 79 097

Po okazyjnie

kupno wszelkich

Kryształów

tylko na Jezuicka 10 (obecnie Świątobławska) „Dom Okazyjnego Kupna“. Pg 6281-33.80

Fabryka mebli

poleca meble wszelkiego rodzaju. Skład fabryczny. Wrocławska 19 dg 2726

Kusnierska

maszyna Singera tanio. Kochanowskiego 17 — 9. zdg 79 079

Garaż

do wynajęcia, ul. Dominikańska 2. Zgłoszenia stróż Wielka 12. zdg 79 091

Słoje

gwarantowane

Słoje

niezmiennie trwałe sprzedaje

Hurt

Porcelany, Wrocławska 24. zdg 79 307

Tace

gruboposrebrzana okazyjnie — sprzedam. Adres wskazuje Kurjer Poznański zdg 79 297

Magiel

mało używana sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 79 290

Łóżka

materace inne rzeczy. Stary Rynek 89, m. 3 a. zdg 79 286

Skład

delikatesów, owoców, górna najruchliwsza część, zaprowadzony, egzystencja. Oferty Kurjer Poznański zdg 79 183

Znane

przedsiębiorstwo

asfaltowe

w Warszawie, egzystencja 44 lata, w pełnym ruchu, z powodu choroby i podeszłego wieku właściciela, pragnie sprzedać lub wydzierżawić przedsiębiorstwo. Oferty „Asfalt“ — Biuro Ogłoszeń Pielarska, Warszawa, Marszałkowska 115. ng 15 556

Pianino

krzyżowe sprzedam. Dąbrowskiego 51 — 5. zdg 79 272

Wózki

tytoniowe tanio sprzedam. Janiszewski, Dąbrowskiego 51. zdg 79 269

Skład

kolonialny dobrze zaprowadzony, spowodu zmiany branży zaraz na sprzedaż. Adres Kurjer Pozn. zdg 79 145

Wyżły

niemieckie 3 miesięczne krótko i szorstkowłose sprzedam. Mieloch Poznań, Białogóra. zdg 79 127

11. KUPNA

Wille

czynszowa ewent. niewykofczona blisko śródmieścia. Oferty Kurjer Poznański zdg 78 978

Patefon

walizkowy. Oferty Kurjer Pozn. zdg 78 952

Szukam

kupna lub dzierżawy, nadający się na skład kolonialny. Oferty Kurjer Poznański zdg 79 010

Olejnię

nowoczesna kupię. Oferty Kurjer Poznański zdg 79 011

Aparat

do powiększeń. Opis ceną Kurjer Poznański zdg 79 054

Młynek

wiekszy do mielenia maku używany okazyjnie kupię. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 79 173

Pianino

kupię spiesznie. Oferty ceną Kurjer Poznański zdg 79 155

Wózek

dziecięcy kupię. Oferty ceną Kurjer Poznański zdg 79 223

Pianino

fisharmonje w dobrym stanie. — Oferty Kurjer Poznański zdg 79 263

Kupię

tygel lub bostonkę. Oferty Kurjer Poznański zdg 79 262

Perski dywan

duży kupię. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 79 199

Pasy

skórzane, podwójne i pojedyncze oraz parcie różnych szerokości i długości kupię. Oferty Kurjer Poznański zdg 1395

Akordeon

kupię. Rożek, Gniezno, Dalki 11. ng 16 657

Diesel

motor 40—60 koni kupię gotówką. Oferty Guhr, Ostrów Pozn. ng 16 352

Psa

myśliwskiego, szorstkowłosego, roczniaka kupię. Oferty Kurjer Poznański zdg 79 210

12. DO WYNAJĘCIA

Pokój

z kuchnią śródmieście. Oferty „Par“ pod 56.280 Pg 6286-56.280

Siedmiopokojowe

komfortowe, słoneczne, czyste. — Działyskich 3. zdg 77 175

Przecznica

sześciopokojowe I piętro, centralne ogrzewanie piętrowe od 1. 10. Oferty Kurjer Poznański zdg 78 969

Czteropokojowe

61.—

Trzypokojowe

52.—

Dwupokojowe

Marcina 74, I. 18, front. zdg 78 941

Pokój

kuchnia 30 — 3 pokoje kuchnia 60 zgóry, śródmieście, gospodarz. — Oferty Kurjer Poznański zdg 78 949

Dwupokojowe

kuchnia półsuterena willi. Mazowiecka 21, Solacz. zdg 79 062

Solacz — 2 pokoje

2-pokojowe

kuchnia, łazienka

2 x 4 pokoje

komfortowe, ogrodem, garażem willi, przystanek tramwajowy, czynsz zgóry. Gospodarz, Mazowiecka 6. zdg 79 164

Czteropokojowe

komfortowe słoneczne centralne etażowe wolne podatków. Zgłoszenia telefon 33-42. zdg 79 222

Pokój

z kuchnią w Dębu wolny Gospodarz, Dolna Wilda 19. zdg 79 221

Dwupokojowe

40.—

Trzypokojowe

60.— Skarbowska 15 — 7. zdg 79 247

2

pokoje, kuchnia Jeżyce, Patrona Jackowskiego od gospodarza. — Oferty Kurjer Poznański zdg 79 198

4

łazienka, balkon, słoneczne I piętro. Grodziska 13. zdg 79 069

Trzypokojowe

z przynależnościami, okolica — Ostroroga. Oferty Kurjer Pozn. zdg 79 093

Pięciopokojowe

Konopnickiej 15. zdg 79 312

Trzypokojowe

słoneczne, komfortowe bezpodatkowe II piętro od 1 września. — Ul. Spokojna 4, m. 2. zdg 79 304

6-pokojowe, 5-pokojowe, 4-pokojowe

mieszkania do wynajęcia. Kraszewskiego 11, gospodarz. zdg 79 308

Solacz

trzypokojowe. Mazowiecka 5. zdg 79 190

3, 5, 6,

pokojowe mieszkania Pocztowa — Focha — Mielżyńskiego — Zygmunta Augusta — Staszica. Zgłoszenia Mielżyńskiego 23 — 12. zdg 79 185

Pokój

kuchnie, Polanka 12, za mostem Św. Rocha. zdg 79 181

Pokój

kuchnie wynajmie gospodarz. — Wskazuje Kurjer Pozn. zdg 79 176

Sześciopokojowe

słoneczne, komfortowe. Matejki 68 (narożnik Grunwaldzkiej). zdg 79 282

Siedmiopokojowe

wielkopokojowe słoneczne. Przecznica 7, gospodarz, telefon 66-57. zdg 79 206

13 SZUKA MIESZK.

Pokoju

kuchnia zgóry od gospodarza — emerytka. Oferty Kurjer Pozn. zdg 78 073

1—2

pokoje z kuchnią poszukuje urzędnik — małżeństwo bezdzietne. Oferty Kurjer Pozn. zdg 79 025

Pokoju

kuchnia Jeżyce, Łazarz, śródmieście, stała posada. Oferty Kurjer Poznański zdg 79 034

Półroczne

komorne zgóry zapłaci wyższy urzędnik państwowy za 3—4 pokojowe komfortowe mieszkanie od gospodarza. Oferty ceną Kurjer Poznański zdg 78 999

Urzędnik

kolejowy jeden lub dwupokojowe gospodarza miesięczną dzierżawę centrum Jeżyce, Łazarz, Wilda. Oferty Kurjer Poznański zdg 79 052

Dwupokojowe

komfortowego śródmieścia na gabinecie poszukuje, zapłaci, zgóry. Oferty Kurjer Poznański zdg 79 056

Pokoju

próżnego od gospodarza rok zgóry Wilda, Górczyn. Oferty Kurjer Poznański zdg 79 061

Samotna

szuka pokoju od gospodarza, płaci zgóry, najchętniej Jeżyce. — Oferty Kurjer Poznański zdg 79 147

4 — 5

pokojuowego mieszkania poszukuje płaćnik pewny. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 79 068

Blacharz-

Instalator szuka stróżostwa. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 79 078

Mieszkania

jedno- dwupokojowego poszukuje gospodarz. Oferty Kurjer Pozn. zdg 79 081

Pokoju

kuchnia, młodzi, od 1. 9. Dobry płaćnik. Oferty Kurjer Poznański zdg 79 320

Urzędnik

poszukuje 2-3 pokojowego z przynależnościami. Puszczyno, Puszczyno, Puszczyno, Puszczyno. Oferty Kurjer Poznański zdg 79 311

6-pokojowe

mieszkanie komfortowe i słoneczne, centrum miasta, centralne ogrzewanie od zaraz korzystnie do wynajęcia. Zgłoszenia Kurjer Poznański dg 2691

14. ZAMIANA

MIESZKANIA

2

pokoje, łazienka, przy Placu Św. Józefa 3 — 5. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 79 246

15. POKOJE UMEBL.

Przyjezdny

najtaniej. Kolejajski 5-3 (Nowy Rynek) nocny dzwonek. dr 2574

Jedno

lub dwuosobowy, czysty z utrzymaniem lub bez telefon, willa, okolica Diakonisk. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 78 651

Stacja dla chłopców

całodziennym, dobrem utrzymaniem, troskliwą opieką. Okolica Diakonisk, willa. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 78 650

Elegancki

utrzymaniem zaraz. Ogrodowa 18 m. 4. zdg 78 864

Cieszkowskiego

6 — 6. zdg 77 774

Cieszkowskiego

Akuszka
Kowalewska, Łakowa 14. paniom zainteresowanym udziałem wszelkich porad, pomocy. zdg 79 018

Akuszka
Strzelecka 2
przy Świętokrzyskim
przyjmuje, udziela porady, pomocy położniczej. zdg 2395/6/7

Potrzebuję
większą ilość masła mleczarskiego codziennie. Oferty Kurjer Poznański zdg 79 109

Rozpaczliwa
prośba wdowa w beznadziejnym położeniu prosi o stróżstwo lub jakiegokolwiek zajęcie. Oferty Kurjer Poznański zdg 79 096

24. NAUKA

Kursy Handlowe
Preissa
rok zał. 1893, Skarbowa 11. — roczny 3-go

września
półroczny 1-go
października
zdg 78 824

Gimnazjastom
kulturalnym domu, dobra opieka utrzymaniem. Słowackiego 29 — m. 9. zdg 78 958

Kursy kroju, szycia
przyjmuje, warunki najkorzystniejsze. Klawiterowa, Marii Magdaleny 1. m. 7. zdg 2340/1

Obecnie
koedukacyjne

kursy handlowe
Sawickiego
mieszczą się Kantaka 7. telefon 49-68. Nowy kurs pierwszego września. zdg 2644/5

Kursy handlowe
rozpocznę 1 września, Kromczyńska, Ogrodowa 16, II piętro. zdg 79 257

Pensjonat
wzorowy dla ucznia. Opieka wszechstronna. Opłata niska. — Marcinkowskiego 19, II. zdg 79 283

25. MUZYKA

Tanio, sumiennie
gry fortepianowej. Dyplom państwowy. Łakowa 4b — 8. zdg 77 930

Trio
akordeonem, pierwszorzędne potrzebne 1. 9. Kawiarnia Eldorado, Ostrzeszów Wlkp. zdg 16 290

26. SZUKA POSADY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady. w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych

a) Służba domowa

Panienka
młodsza szuka posady do dzieci lub lekkich prac domowych. — Oferty Kurjer Poznański zdg 78 670

TEATRY

TEATR POLSKI: Wtorek, 18. 8. „Medor”.
Środa, 19. 8. „Medor”.
Czwartek, 20. 8. „Lekko-myślna siostra” premiera

TEATR NOWY: Wtorek, 18. 8. „Cierpić owoc”.
Środa, 19. 8. „Cierpić owoc”.

ADRJA: Dziś „Słomiani wdowcy łączą się”.

KINA

Poznań, wtorek, 18. 8.
APOLLO: „Oskarżam Cię Matko”.

CORSO: „Fantomas”.
GLORIA: „Csibi”.

GWIAZDA: Z powodu renowacji kino od dziś nieczynne.

OSWIATOWE T. C. L.: — „Pieśń Nocy”.

METROPOLIS: „Becky Sharp”.

RENAISSANCE: „Srebrne ostrogi”.

SLONCE: „General Sutter”.

SWIT: „Król Broadwayu”.

TECZA-Łazarz: „Jego wielka miłość”.

TECZA-Wilda: „Straszny Dwór”.

WILSONA: „Ostatni Posłanie”.

Kucharka
samodzielną b. dobre świadectwa szuka posady w miejscu lub na wyjazd. Oferty Kurjer Poznański zdg 78 765

Gospoia
wiejska poszukuje posady najchętniej do samotnej osoby. — Oferty Kurjer Poznański zdg 78 977

Posługi
do samotnych. Oferty Kurjer Poznański zdg 78 963

Lekcje
francuskiego, potrzebne kwalifikacje i warunki podać Kurjer Poznański zdg 79 001

Dziewczyna
wiejska szuka posady pod kucharkę — pokojówkę od 1 września. Ponitka, Chelminko, poczta Pniewy, pow. Szamotuły. zdg 79 040

Dziewczyna
uczuwa cośkolwiek gotowaniem szuka zaraz lub 1. 9. Oferty Kurjer Poznański zdg 78 953

Panienka
szuka posady do dzieci i lekkich prac domowych z dobrymi świadectwami. Oferty Kurjer Poznański zdg 78 980

Pokojuowa
szuka posady z praniem od 1-go września. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 79 048

Dziewczyna
letnia szuka posady w skromnym domu najchętniej bezdzietnym od 1 września. Oferty Kurjer Poznański zdg 79 051

Służąca
kucharka poszukuje posady samodzielnie od 1. 9. Oferty Kurjer Poznański zdg 79 225

Sierota
szuka posady do prac domowych. Oferty Kurjer Poznański zdg 79 301

Dziewczyna
wiejska poszukuje samodzielnej posady w lepszym domu. Oferty Kurjer Poznański zdg 79 100

Dziewczyna
poszukuje posady do 2 osób od zaraz z dobrymi świadectwami. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 79 261

Dziewczyna
wiejska z gotowaniem szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 79 201

Dziewczyna
uczuwa, czysta, pracowita, długoletnie świadectwa, poszukuje posady z gotowaniem. Oferty Kurjer Poznański zdg 79 196

Panienka
uczuwa szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 79 295

Posługi
poszukuje. Oferty Kurjer Poznański zdg 79 211

Dziewczyna
uczuwa z gotowaniem z długoletnimi świadectwami poszukuje posady w lepszym domu 1. 9. Oferty Kurjer Poznański zdg 79 143

b) Inni

Kierownicza
ewentualnie
ekspedjentka
z branży towarów krótkich, galanterii, długoletnia praktyka. — pierwszorzędne świadectwa poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 78 341

Biuralistka
pisząca na maszynie szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 78 655

Rządca gospodarczy
lat 34, z dłuższą praktyką w majatkach intensywnych poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 78 682

Buchalterka-bilansistka
(zamiejscowa) zdolna, fachowa siła, dobra organizatorka, poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 77 056

Krawcowa
szyje wszystko poza domem. — bardzo pilna i zdolna. Oferty Kurjer Poznański zdg 79 022

Ogrodnik
kawaler, lat 22 z ukończoną 3-letnią szkołą ogrodniczą poszukuje posady od 1. 9. lub później. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 79 027

Krawcowa
szuka posady — w dom. Oferty Kurjer Poznański zdg 79 035

Biuralistka-kasjerka
z dłuższą praktyką chętnie zmieni posadę od 1. 9. 36 r. Oferty Kurjer Poznański zdg 78 984

Biuralistka
z dłuższą praktyką poszukuje posady od 1. 9. 36 r. Oferty Kurjer Poznański zdg 78 985

Uczeń
kupiecki z lepszym wykształceniem mający poza sobą rok nauki szuka posady. Zgłoszenia Agencja Oredownika w Kórniku zdg 78 946

Filolog
klasyki praktyka poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 78 995

Pracownik
umysłowy na wskroś uczciwy, bez środków do życia, prosi o jakakolwiek pracę za skromnym wynagrodzeniem. Oferty Kurjer Poznański zdg 79 017

Ogrodnik
pracowity, uczciwy wszechstronnie wykształcony poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 78 944

Krawcowa
przyjmuje posadę zaraz panna-szyciela. Oferty Kurjer Poznański zdg 79 047

Szukam
posady w laboratorium fotograficznym. Oferty Kurjer Poznański zdg 79 055

Złotę
500 złotych kaucji bankowej za stałą posadę woźnego, inkasenta. Oferty Oredownika, Poznań zdg 78 869/70

Panna
szyciem, robotkami szuka posady do dzieci, składzie. Oferty Kurjer Poznański zdg 79 126

Inteligentna
panienka szuka posady jako dziurkarka do składu. Oferty Kurjer Poznański zdg 79 243

Szofer - służący
6-letnia praktyka w jednym miejscu pragnie przyjąć posadę. Oferty Kurjer Poznański zdg 79 314

Wychowawczyni
Państw. Sem. Ochroniarskie szuka posady, chętnie pomoć dzieciom starszym w nauce. Oferty Kurjer Poznański zdg 79 288

Początkująca
bufetowa poszukuje pracy od zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 79 179

Służący - szofer
żonaty, lat 39, poszukuje posady zaraz lub od 1. 10., mam dobre świadectwa i polecenia. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdg 79 276

Sierota
lat 21, z lepszej rodziny szuka posady do dzieci lub chorej osoby. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 79 275

Bezpłatnej
praktyki poszukuje maszynistka. Oferty Kurjer Poznański zdg 79 131

Kawaler
lat 30 solidny, kaucja, do lekkich prac, zawodu kowal szuka posady. Łask. oferty Kurjer Poznański zdg 78 526

Mistrz
ślusarski młodszy, kawaler, karta rzemieślnicza, zna wszelkie prace kowalskie, szofer, obeznany światem elektrycznym, dobre świadectwa poszukuje jakiegokolwiek pracy w swym zawodzie za małym wynagrodzeniem lub utrzymaniem. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 78 260

Krawcowa
bardzo dobra poszukuje posady po domach. Oferty Kurjer Poznański zdg 78 213

Szofer
z dobrymi świadectwami i poleceniami poszukuje jakiegokolwiek posady od zaraz. Sieraków n/W. Pierackiego 41. zdg 78 533

Techniczka
dentyst. pragnie w złości i kauczku. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 78 468

Drogerzystka
dypl. 8 lat praktyki, pracowała w pierwszorzędnych interesach, dobry fotolaborant poszukuje posady, okolica obojetna. Łask. zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 78 594

Malarz
inwalida wojenny wykonuje wszelką pracę wchodzącą w zakres malarstwa po cenach przystępnych. Zgłoszenia uprasza Związek Inwalidów Wojennych R. P., Kozia 8, telefon 29-94. zdg 77 585/6

Nauczycielka
egzaminowana, niemiecki, francuski, konwersacyjnie, muzyka, angielski, teoretycznie szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 77 665

27. WOLNE POSADY

Praktykant
do korepondencji handlowej polsko-niemieckiej z odpowiednim wykształceniem, piszący na maszynie, poszukujący do poważnej firmy. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego ng 16 626

Potrzebna
marszantka od zaraz. Hurt. Kapeluszy damskich, Wroniecka 24. zdg 78 620

Wielkopolanka
potrzebna do 12 letn. dziewczęcia z prawem nauki w szkole powz. musi być energiczna, znać grę (choć początki) na fortepian, trochę języka franc. i trochę szycia. Warunki przy wolnym utrzymaniu i stancji uprasza się do Kurjera Poznańskiego pod dg 2728

Młodej
nauczycielki mogącej przygotować 12 letnią dziewczynkę do I gimn. możliwie z muzyką i językiem. poszukuje od 1. 9. Maj. Klonowice, p. Lipno k. Leszna. zdg 78 986

Pracząca
poszukiwana do dworu, wymagane pierwszorzędne: pranie, prasowanie zwykłe i sztywne i reparacja bielizny. Odpisy świadectw z podaniem warunków nadsyłać: poczta i majątek Ostrołęka na Wolyniu. zdg 78 973

Krawcowa
młodsza potrzebna. Plac Działowy 11, m. 9. zdg 78 971

Potrzebna
kucharka bardzo dobrze gotowaniem od zaraz lub 1 września. — Zgłosić się można pomiędzy godziną 3-5 ul. Mickiewicza 32, m. 2. zdg 78 964

Wspólniczka
biura. Marcina 74, I. 18. zdg 78 942

Marszantka
potrzebna. Św. Marcin 47. zdg 79 005

Starszy
pomocnik handlowy z branży kolonialnej. Polak - kat., samotny może się zgłosić. Proszę nadesłać świadectwa i fotografie. — Oferty Kurjer Poznański zdg 79 009

Służąca
do wszystkiego zaraz potrzebna. Skarbowa 17, m. 9. zdg 78 951

Dziewczyna
do wszystkiego potrzebna zaraz. Słowackiego 18, m. 10. zdg 78 994

Potrzebna
uczenica fryzjerska z praktyką 1-1½ roku. Dąbrowskiego 4. zdg 78 993

Apteka
w Gdyni poszukuje magistra z praktyką, język niemiecki. Oferty Kurjer Poznański zdg 79 060

Potrzebna
dziewczyna do wszystkiego z praniem od 1. 10. bliższe informacje ul. Za Bramką 7, m. 6. zdg 79 063

Szofer
z kaucją 800. — na stałą posadę. Oferty Kurjer Poznański zdg 79 036/7

Panienkę
do szycia trykotów przyjmie Bohne, Bóznicka 15. zdg 79 174

Dziewczyna
uczuwa, dobieg gotowaniem potrzebna. Zgłoszenia wieczorem od godz. 20. Półwiejska 12 — 4. zdg 79 172

Blacharz
instalator potrzebny. Oferty Kurjer Poznański zdg 79 171

Poszukuję
młodsza dziewczyna z praniem i gotowaniem. Słoneczna 19. zdg 79 160

Samodzielną
dziewczyna z dobrem gotowaniem czysta, uczciwa potrzebna zaraz. Słowackiego 30, wysoki parter, prawo. zdg 79 227

Dziewczyna
wszystkiego. Wrocławska 19 — 3. zdg 79 118

Przychodnia
potrzebna. Woźna 4, Restauracja. zdg 79 264

Fryzjerka
działa na dobrych warunkach od zaraz. Cybulski, Woźna 16. zdg 79 258

Książkowa - bilansistka
tylko pierwszorzędna siła poszukiwana.

„Radjofon”
Sp. z o. o. Pg 6287-39,1
Fr. Ratajczaka 16

Fryzjerka
potrzebna, stała posada. Gen. Kosińskiego 9. zdg 79 218

Asystenta (tki)
apteki, młodszej, samodzielnego poszukuje małym. apteka Wlkp. katol., konieczny język niem. Oferty z ostatn. posady z pod. pensji przy wolnym utrzymaniu kierować do Kurjera Poznańskiego dg 2735.

Gimnazjum
Koedukacyjne szuka naucz. historii, geografii, zajęć praktycznych, gimnastyki, śpiewu, poezji, dane kombinacje tych przedmiotów. Oferty Kurjer Poznański dg 2734

Piegi szpecą
pozbędziecie ich przez
mydło i krem **„Efelis”**

R. Barcikowski S. A. Poznań
ng 15 934

Woźnica
kawaler z pełnym utrzymaniem potrzebny zaraz. Zgłoszenia z odpisami świadectw do „Par” pod 34.2. Pg 6288-34.2

Chłopak
Ładownia akumulatorów, Aleje Marcinkowskiego 19. zdg 79 197

Fryzjerka
działa z utrzymaniem, posada stała zaraz. Szulc, Szamotuły. ng 16 282

Młodszy
pomocnik biurowy z ukończoną szkołą handlową potrzebny zaraz. Oferty z odpisami świadectw życiorysem, podaniem referencji do „Par” pod 33.93. Pg 6258-33.93

Dziewczyna
z dobrem gotowaniem potrzebna. Jackowskiego 25, m. 10. zdg 79 070

Pielegniarka
z dłuższą praktyką do chłopców, 4 lata i rok. Odpis świadectw, fotografie wraz z adresem pensji wysłać do Kurjera Poznańskiego zdg 79 075

Panienkę
czystą, inteligentną do 2 dzieci 4 i 9 lat, która musi być także pomocą przy odrabianiu lekcji szkolnych poszukuje Łowicka, Ratajczaka 40. zdg 79 092

Kuśnierz
od zaraz potrzebny. Marcin 77. zdg 79 094

Ekspedjentka
branży papierniczej potrzebna. Oferty Kurjer Poznański zdg 79 095

Przedstawiciele
zabieram samochodem osobowym na prowincję tanio. Oferty Kurjer Poznański zdg 79 321

Kelnera
z gwarancją potrzebny. Adres Kurjer Poznański zdg 79 319

Zastępcy
wielkich miastach Polski. — przyjmowanie zamówień sprzedaży farb. Oferty Kurjer Poznański zdg 79 318

Pomocnik
handlowy młodszy fachowiec. — branży kolonialnej do hurtowni potrzebny. Oferty z odpisami świadectw i życiorysem Kurjer Poznański zdg 79 310

Przedstawiciela
z kaucją na Poznań, poszukuje większy młyn. Oferty Kurjer Poznański zdg 79 306

Czeladnik
rzeźbiński, początkujący, sumienny może się zgłosić na wieś. Sychalski, Chłudowo, p. Poznań. zdg 79 209

Dziewczynę
młodą, silną do wszystkiego potrzebuję. Działyskich 8, mieszkam 6. zdg 79 208

Dziewczyna
młodsza praniem, lubiąca dzieci od 1. 9. Św. Wojciecha 7, m. 1. zdg 79 281

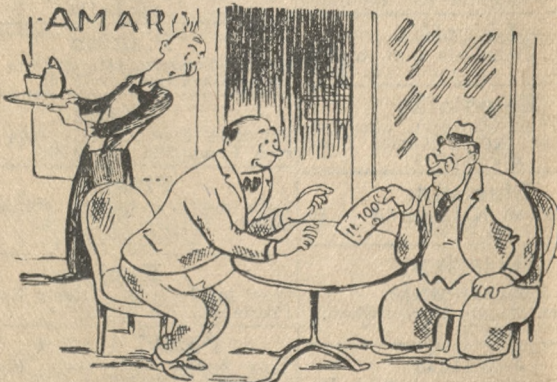
Marszantka
biegła od zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 79 279

Prasowaczka
wykwalifikowana zaraz. Adres Kurjer Poznański zdg 79 274

Marszantka
potrzebna. Kraszewskiego 1. — Zgłoszenia 7-8,30 wieczór. zdg 79 270

Stolarze
budowlani potrzebni. Roguszcak Dąbrowskiego 83/85. zdg 79 267

Humor zagraniczny

— Życzę ci dożyć dnia, w którym ci go oddam... —

Co futro — to Edmund Rychter — co palto — to Edmund Rychter — co ubranie — to Edmund Rychter, Poznań, Ostrów Wielkop.

Przedpłata

na miesiąc sierpień 1936 roku za oba wydania razem w Poznaniu w ekspedycji zł 3,20, w agencjach w mieście zł 3,50, z odnośnieniem do domu w Poznaniu zł 3,70, z odnośnieniem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie zł 4,10, kwartalnie zł 12,30, pod opaską miesięcznie w Polsce zł 5,00, w innych krajach zł 7,00—9,50. W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą przeskód w zakładzie, strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

W wydaniach wielkoświątecznych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami materiał poświęcony danej uroczystości. Telefony do Redakcji i Administracji: 44-61, 14-76, 33-07, 35-24, 35-25, 40-72, w niedziele, święta i nocą tylko 14-76, 35-24 i 40-72

Ogłoszenia

na stronie 6-lamowej 25 gr., na stronie 4-lamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 60 gr., na stronie czwartej (lub piątej) 100 gr., na stronie drugiej (lub trzeciej) 120 gr., przed wiadomościami potoczniemi 200 gr. od 1-lamowego milimetra. Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 13.30, w nagłych wypadkach do godz. 22 u stółca, do wydania głównego (wieczornego) „drobne” do z. 11.10, w dni przedświąteczne do godz. 11.00, większe dłuższe według możliwości. Drobne ogłoszenia (najwyżej) 100 słów w tem 5 nagłówki; słowo nagłówek. (tłuste) 25 gr., każde dalsze słowo